

STRATEGIA ROZWOJU

GMINY BRZESZCZE

NA LATA 2015–2024

1. WPROWADZENIE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024 jest najważniejszym dokumentem planistycznym i strategicznym, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Oddajemy w Państwa ręce dokument strategii, której głównym celem jest **stworzenie realnych podstaw planu rozwoju gminy Brzeszcze w okresie 2015–2024**.

Strategia została opracowana w oparciu o perspektywę misji gminy Brzeszcze w 2024 roku, podkreślając jej specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie dla jej charakterystyki, wyzwań i potrzeb. Przedłożona strategia **wyznacza główne kierunki rozwoju gminy** oraz przedstawia **określone cele do osiągnięcia**. Jest narzędziem do efektywnego **zarządzania gminą** z perspektywy wielopoziomowego rozwoju. Niemniej jednak jest to dokument programowy, który **nie wskazuje precyzyjnie**, co i z jakich środków zostanie zrealizowane. Takie podejście zgodne jest z zasadami przygotowywania dokumentów strategicznych, w których wskazuje się **kluczowe obszary interwencji** i budowania przewag konkurencyjnych. Natomiast w celu wskazania szczegółowych zadań do realizacji z uwzględnieniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz właściwych źródeł finansowania należy stworzyć odpowiednie dokumenty wykonawcze.

Kluczowe w planowaniu strategicznym jest umożliwienie udziału w pracach nad założeniami strategicznymi **jak najszerzej grupie osób**. Włączenie społeczności w prace nad dokumentem strategicznym pozwala na skuteczne jego wdrażanie. Prezentowana strategia była tworzona przy zaangażowaniu mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Przeprowadzone zostały badania ankietowe, których rezultaty były ważnym elementem w dyskusji na temat **przyszłości gminy Brzeszcze**. Odbyły się także warsztaty strategiczne, które miały na celu zbudowanie **misji, celów**, a także projektowanie **rozwiązań**.

Dzięki zaangażowaniu w proces budowy *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024* **społeczności lokalnej** i funkcjonujących w jej granicach podmiotów, dokument ten wyraża **interes publiczny**, a także jest ważnym elementem dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego zainteresowanego lokalnymi sprawami.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024 podkreśla wymiar zrównoważonego zarządzania rozwojem gminy w oparciu o politykę gospodarczą, przestrzenną, edukacyjną, społeczną, a także ochronę środowiska. Efektem wdrażania zadań zaplanowanych do realizacji w ramach strategii powinien być wzrost jakości życia mieszkańców, a także tworzenie trwałych przewag konkurencyjnych.

Prezentowany dokument koresponduje ze strategicznymi dokumentami ogólnymi wyższego rzędu takimi jak: *Strategia Europa 2020*, *Strategia Rozwoju Kraju 2020*. *Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*; *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie*; *Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020 do 2020 roku*; *Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w Obszarze Województw Małopolskiego i Śląskiego do roku 2020*; *Strategia rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014–2020*.

Ponadto wpisuje się w założenia *Europejskiej strategii regionalnych działań wobec zmian demograficznych*, która stanowi część projektu „**ADAPT2DC – Adaptacja do zmian demograficznych**” realizowanego w ramach Programu dla Europy Środkowej. Jednym z partnerów tego projektu jest Województwo Małopolskie.

2. METODOLOGIA

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024 powstała z inicjatywy Burmistrza Brzeszcz. Jej obecny kształt to wynik wielomiesięcznej pracy interdyscyplinarnej grupy złożonej z **przedstawicieli samorządu terytorialnego** oraz **firmy Grupa Ergo Sp. z o.o.**

Niniejszy dokument zawiera w szczególności część operacyjną tj. **misję, cele strategiczne i operacyjne** oraz otwarty katalog **kierunków działań** projektowanych dla gminy Brzeszcze. Wytyczone kierunki znajdują swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonej szerokiej **analizie społeczno-gospodarczej Brzeszcz** oraz zasobów, jakimi dysponuje jej samorząd. Diagnoza ta została przeprowadzona w oparciu o weryfikację danych zastanych (ang. *desk research*), na podstawie których prowadzone było dalsze wnioskowanie na potrzeby strategii. Analiza zależności pomiędzy **silnymi i słabymi stronami** oraz **szansami** na rozwój gminy i **zagrożeniami** zidentyfikowanymi w otoczeniu stanowiły punkt wyjścia dla sformułowania wyzwań rozwojowych.

Budując *STRATEGIĘ ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024* przyjęto zasadę, że zidentyfikowane kierunki powinny odnosić się głównie do kompetencji samorządu gminnego. Problematyka wymagająca włączenia się innych grup społecznych, tj. mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych z obszaru gminy Brzeszcze, zasygnalizowana poprzez konsultacje społeczne i badanie ankietowe została uwzględniona w niektórych celach operacyjnych oraz kierunkach działań, które wykraczają poza sferę kompetencji samorządu gminnego. Tym samym należy mieć na uwadze, że realizacja niektórych celów tylko w ograniczonym stopniu zależna jest od działań samorządu.

Foto: Łukasz Jończy

PROCES BUDOWY STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024 PRZEBIEGAŁ WIELOETAPOWO:

Tabela 1. Proces budowy Strategii rozwoju gminy Brzeszcze na lata 2015–2024

1. OPRACOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
Celem było stworzenie obrazu obecnej sytuacji gminy w aspektach społecznych i gospodarczych, a także ocena potencjału rozwoju gminy Brzeszcze. Efektem prac zespołu było powstanie diagnozy, opisującej podstawowe uwarunkowania rozwojowe gminy Brzeszcze. Dokument został opracowany w oparciu o dane zastane, pozyskane m.in. z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Gminy w Brzeszczach czy innych jednostek Powiatu Oświęcimskiego.
2. BADANIE ANKIETOWE MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH Z TERENU GMINY BRZESZCZE
Celem było uzyskanie jak najszerszych informacji od mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych dotyczących poziomu jakości życia, warunków rozwoju działalności, identyfikacji problemów oraz kluczowych kierunków rozwoju gminy Brzeszcze. Każdy ankietowany miał także możliwość wskazania konkretnego rozwiązania, propozycji zadania do realizacji w okresie 2015–2024 na terenie gminy Brzeszcze.
3. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON GMINY, A TAKŻE SZANS I ZAGROZEŃ JEJ ROZWOJU (ANALIZA SWOT)
Celem było przeanalizowanie obecnych mocnych i słabych stron gminy Brzeszcze, a także szans i zagrożeń istotnych z punktu widzenia jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego.
4. PRZYGOTOWANIE PROJEKTU PLANU STRATEGICZNEGO.
Celem była identyfikacja kierunków rozwoju gminy Brzeszcze na lata 2015–2024 w podziale na cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działania. Plan strategiczny powstał w oparciu o wcześniejsze analizy, opracowania, a także materiały wypracowane na warsztatach strategicznych, w wyniku badania ankietowego mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych. Projekt strategii został opracowany także w oparciu o założenia w dokumentach strategicznych wyższego szczebla tj. powiatowego, wojewódzkiego, krajowego oraz europejskiego.
5. ORGANIZACJA WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH Z UDZIAŁEM WSZYSTKICH ZAINTERESOWANYCH MIESZKAŃCÓW, PRZEDSTAWICIELI INSTYTUCJI, PODMIOTÓW SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH, JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
Celem organizacji warsztatów strategicznych było: ▪ zaprezentowanie efektów pracy nad poszczególnymi etapami strategii; ▪ wspólne zidentyfikowanie planu strategicznego – w tym konkretnych zadań i kierunków działania;
6. OPRACOWANIE PROCESU MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII
Celem było opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji celów i realizacji poszczególnych kierunków działań oraz aktualizowania dokumentu.

Źródło: opracowanie własne

3. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Potrzeba stworzenia *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024* opiera się na wielu istotnych przesłankach. Wśród nich na pierwszy plan wysuwa się wymóg dostosowania zapisów dokumentu do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz do nowego okresu programowania UE. Czas, który upłynął od uchwalenia poprzedniej *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2005–2015*, charakteryzuje się zmianą sposobu prowadzenia polityki rozwoju regionalnego na szczeblu centralnym.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024 uwzględnia zapisy zawarte w dokumentach strategicznych wyższego szczebla, a także przywiązuje ogromną uwagę do spójności z istniejącymi strategiami rozwoju takimi jak: ***Strategia Europa 2020, Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo; Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie; Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020 do 2020 roku; Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020; Strategia rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014–2020.***

Ponadto wpisuje się w założenia ***Europejskiej strategii regionalnych działań wobec zmian demograficznych.***

Najważniejsze wytyczne dotyczące polityki rozwoju pochodzą z nadrzędnych dokumentów europejskich określających zasady Europejskiej Polityki Spójności. Ważny jest nowy sposób finansowania ze środków europejskich. Celem funduszy unijnych nie jest wyrównywanie szans, ale wzmacnianie konkurencyjności mocnych stron oraz lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych. Podstawą Europejskiej Polityki Spójności jest ***Strategia Europa 2020***, która została oparta na trzech priorytetach:

1. rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,
2. promocji gospodarki zrównoważonej, konkurencyjnej, racjonalnie wykorzystującej zasoby,
3. wspieraniu gospodarki o wysokim zatrudnieniu, sprzyjającej spójności społecznej i terytorialnej.

Głównym dokumentem szczebla krajowego, wskazującym strategiczne zadania Polski w horyzoncie czasowym spójnym z dokumentami europejskimi, jest średniookresowa ***Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo***. Dokument tworzy nowy model strategicznego zarządzania rozwojem państwa. Uwzględnia wytyczne głównych kierunków rozwoju Polski z długookresowej strategii rozwoju kraju ***Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności***.

Podstawowe priorytety *Strategii Rozwoju Kraju 2020* to:

1. sprawne i efektywne państwo,
2. konkurencyjna gospodarka,
3. spójność społeczna i terytorialna.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 stanowi odniesienie dla programów operacyjnych, tworzonych na potrzeby programowania funduszy Unii Europejskiej na lata 2014–2020.

Dokumenty, które uszczegóławiają priorytety określone w *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, to dziewięć **strategii zintegrowanych**. Przy projektowaniu lokalnej polityki rozwoju kluczowy jest dokument **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010–2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie**. Prezentuje on wytyczne do planowania strategicznego. Najważniejsze z nich to:

1. wykorzystanie wewnętrznych potencjałów regionu;
2. tworzenie wieloletnich i zdecentralizowanych polityk rozwoju – w przeciwieństwie do dotychczasowego przyznawania dotacji na inwestycje punktowe, jednorazowe, krótkoterminowe;
3. finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu;
4. wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne;
5. wykorzystywanie specjalizacji regionalnych i subregionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020 podkreśla tworzenie partnerstw między sektorem publicznym i społeczeństwem w zakresie tworzenia wielopoziomowego systemu zarządzania polityką rozwoju.

Subregionalny Program Rozwoju 2014–2020

Wśród kluczowych kierunków rozwoju dominują zagadnienia rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej, a także podnoszenia jakości usług publicznych (w tym szczególnie opieki zdrowotnej, oferty dla osób starszych) oraz rozwój turystyki i oferty spędzania czasu wolnego. Do problemów zaliczono przede wszystkim przeciwdziałanie problemom wynikającym ze zmian demograficznych w tym depopulacji subregionu, a także marginalizację roli Małopolski Zachodniej (jako sypialni dla Krakowa i aglomeracji śląskiej).

Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020

Dokument wskazuje główne obszary rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego w oparciu o prowadzenie polityki proinwestycyjnej, zapewniającej zrównoważony rozwój gospodarczy. Strategia podkreśla także pobudzanie aktywności społecznej, budowanie zaangażowanego społeczeństwa. Nacisk polityki rozwoju skoncentrowany jest na wzmacnianiu pozycji, relacji i integracji Europolu śląsko-krakowskiego, łączenie potencjałów wewnętrznych regionu oraz rozwój współpracy i realizowania projektów rozwojowych w Polsce Południowej. W ramach dokumentu przyjęto trzy cele strategiczne:

1. Europol śląsko-krakowski obszarem koncentracji innowacji i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich.
2. Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystywania możliwości rozwojowych.
3. Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu.

Strategia rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014–2020

Strategia rozwoju gminy Brzeszcze na lata 2015–2024 koresponduje z logiką interwencji *Strategii rozwoju powiatu oświęcimskiego na lata 2014–2020*.

Wyznaczone cele strategiczne i przyporządkowane im cele operacyjne *Strategii rozwoju gminy Brzeszcze na lata 2015–2024* w pełni wpisują się w 4 priorytetowe cele strategiczne wyznaczone dla rozwoju powiatu Oświęcimskiego.

SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2014–2020

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2014–2020
<i>Cel strategiczny</i>	
Rozwinięta przedsiębiorczość i gospodarka lokalna	Wzrost atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej powiatu oświęcimskiego
Ochrona środowiska	
Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	Rozwój wszechstronnej oferty spędzania czasu wolnego na terenie powiatu oświęcimskiego
Wysoki poziom bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego	Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego i społecznego mieszkańców powiatu
Wzmacnianie potencjału i skuteczności administracji publicznej	Wzmacnianie kapitału społecznego powiatu
Wysoki poziom edukacji i wychowania	
Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	

Źródło: opracowanie własne

Foto: Łukasz Jończy

Strategia rozwoju Województwa małopolskiego na lata 2011–2020

Strategia rozwoju gminy Brzeszcze na lata 2015–2024 koresponduje z logiką interwencji *Strategii rozwoju województwa małopolskiego na lata 2011–2020* (SRWM). Struktura dokumentu obejmuje 7 głównych obszarów polityki rozwoju województwa małopolskiego:

1. Gospodarka wiedzy i aktywności,
2. Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego,
3. Infrastruktura dla dostępności komunikacyjnej,
4. Krakowski obszar metropolitalny i inne subregiony,
5. Rozwój miast i terenów wiejskich,
6. Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne,
7. Zarządzanie rozwojem województwa.

W zakresie planowania strategicznego dla gminy Brzeszcze szczególne znaczenie ma obszar: **Rozwój miast i terenów wiejskich**, który przedstawia konieczność wzmocnienia pozycji małych i średnich obszarów miejskich jako lokalnych centrów gospodarczych, a także ośrodków usług publicznych. Podkreślony został aspekt spójności terytorialnej, potrzeba integracji przestrzennej na poziomie lokalnym, a także zapewnienie powiązań komunikacyjnych w obrębie obszarów wiejskich. Jako kluczowy kierunek rozwoju została określona poprawa dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, kultury, rekreacji, sportu, a także opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

Główne zasady przedstawione w planie strategicznym to przede wszystkim nacisk na tworzenie konkurencyjnej oferty, budowanie trwałych przewag konkurencyjnych. Wskazano, że nie należy ograniczać się wyłącznie do wzmocniania infrastruktury drogowej, technicznej, społecznej, ale przede wszystkim dążyć do wykorzystania potencjału wewnętrznego gminy, a także budowania partnerstw mających na celu trwały wzrost gospodarczy. W zakresie rozwoju lokalnej gospodarki główny nacisk powinien zostać określony na zdobywanie nowych inwestorów, wspieranie lokalnych przedsiębiorstw, realizowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu. Priorytetem dla rozwoju rolnictwa jest promowanie gospodarstw ekologicznych, a także wspieranie działalności pozarolniczej, szczególnie na terenach atrakcyjnych turystycznie.

W zakresie zarządzania przestrzenią na poziomie lokalnym zwraca się uwagę na podejmowanie działań z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych pomiędzy ośrodkami miejskimi i wiejskimi, a także rewitalizację obszarów zdegradowanych, ochronę krajobrazu i ładu przestrzennego oraz planowanie przestrzeni zwartych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Gmina Brzeszcze znajduje się w obszarze subregionu Małopolski Zachodniej, który charakteryzuje się brakiem dominującego ośrodka miejskiego i posiada trzy silne centra: Oświęcim, Chrzanów i Olkusz. Jako główny atut subregionu wskazano dobry stopień skomunikowania z Krakowem i obszarem konurbacji górnośląskiej. Planuje się, że subregion Małopolski Zachodniej powinien rozwijać inne funkcje gospodarcze niż przemysłowe, w tym związane z obsługą ruchu turystycznego.

Planowanie strategiczne rozwoju gminy Brzeszcze jest spójne przede wszystkim w zakresie kierunków rozwoju gospodarki, rewitalizacji terenów poprzemysłowych, zdegradowanych, a także rozwoju oferty usług spędzania czasu wolnego (w tym poprzez rozwój tras turystycznych i zagospodarowanie terenów zielonych). Szczególnie istotne jest efektywne wykorzystanie potencjałów gminy Brzeszcze, na bazie których może ona budować swoją trwałą przewagę konkurencyjną oraz ograniczać bariery rozwojowe.

SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2020
<i>Cel strategiczny:</i> ROZWINIĘTA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA LOKALNA	1.4. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia
	1.5. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości
	4.5. Rozwój Małopolski Zachodniej
	5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich
<i>Cel strategiczny:</i> WYSOKI POZIOM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO, ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO	5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych
	6.2. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego: profilaktyka i ochrona zdrowia
	6.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna
	6.4. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym
<i>Cel strategiczny:</i> WYSOKI POZIOM EDUKACJI I WYCHOWANIA	1.1. Rozwój kapitału intelektualnego
	5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych
<i>Cel strategiczny:</i> ROZWÓJ INFRASTRUKTURY GMINY BRZESZCZE	1.3. Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii
	3.2. Wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych
	3.3. Zwiększenie dostępności transportowej obszarów o najniższej dostępności w regionie
	3.5. Rozwój infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego
<i>Cel strategiczny:</i> WZMACNIANIE FUNKCJONALNOŚCI GMINY	5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich
	5.3. Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym
	6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski
<i>Cel strategiczny:</i> ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO	2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej
	2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego
	2.3. Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego
	2.4. Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego
	4.5. Rozwój Małopolski Zachodniej
	5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych
<i>Cel strategiczny:</i> WZMACNIANIE POTENCJAŁU I SKUTECZNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	7.2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego
	7.3. Rozwój współpracy terytorialnej

Źródło: opracowanie własne

4. MISJA I WIZJA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE

Misja wyznacza **cele nadrzędne** dla rozwoju gminy Brzeszcze, które będą przedmiotem dążeń na najbliższe lata. W realizację misji są zaangażowane nie tylko władze gminy oraz przedstawiciele samorządu. Efektywność i skuteczność działania zależy od szerokiego udziału społeczności, partnerów społecznych i gospodarczych.

Cele realizowane przez gminę Brzeszcze powinny wpisać się zatem w poniższą **MISJĘ**:

MISJA

**GMINA BRZESZCZE BĘDZIE DĄŻYŁA DO POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
POPRAZECZNYMI INWESTYCJAMI W INFRASTRUKTURĘ,
DBAŁOŚĆ O ŚRODOWISKO NATURALNE, UPOWSZECHNIENIE WYKORZYSTANIA
ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII, WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW,
ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI, POSZANOWANIE TRADYCJI I WARTOŚCI GMINY.**

WIZJA

**GMINA BRZESZCZE TO PRZESTRZEŃ BEZ BARIER,
W KTÓREJ WARTO ŻYĆ I DO NIEJ WRACAĆ.
JEST MIEJSCEM WSZECHSTRONNIE SIĘ ROZWIJAJĄCYM,
A JEGO MIESZKAŃCY SĄ ZINTEGROWANI,
OTWARCI I NASTAWIENI NA WSPÓŁPRACĘ.**

Foto: Łukasz Jończy

5. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Cele określone w *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024* ukazują pełne spojrzenie na problemy gminy. Cele te wynikają z przyjętej i zdefiniowanej misji rozwoju. Dla urzeczywistnienia **celów strategicznych** zostały sformułowane **cele operacyjne**. Należy je traktować jako ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty gminy Brzeszcze w perspektywie lat 2015–2024.

Poniższe schematy prezentują strukturę celów *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024*, a w dalszej części dokumentu są one poszerzone o proponowane kierunki działań dla poszczególnych celów operacyjnych:

MATRYCA CELÓW STRATEGICZNYCH

- I. ROZWINIĘTA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA LOKALNA
- II. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY GMINY BRZESZCZE
- III. WYSOKI POZIOM EDUKACJI I WYCHOWANIA
- IV. OCHRONA ŚRODOWISKA
- V. WYSOKI POZIOM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO, ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO
- VI. ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO
- VII. WZMACNIANIE FUNKCJONALNOŚCI GMINY
- VIII. WZMACNIANIE POTENCJAŁU I SKUTECZNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Foto: Łukasz Jończy

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
I. ROZWINIĘTA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA LOKALNA	I. 1 Wspieranie zasobów ludzkich i rozwój kompetencji	1. Aktywizacja zawodowa i rozwój doradztwa zawodowego
		2. Integracja lokalnych przedsiębiorców w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk
		3. Rozwój usług otoczenia biznesu (miejsc doradztwa prawno-finansowego)
		4. Wspieranie realizacji projektów i programów, w tym: - doradztwo w zakresie pozyskiwania środków finansowych na założenie oraz rozwój działalności gospodarczej; - wspieranie organizacji kursów dla pracodawców i pracowników, w tym w zakresie nowoczesnych technologii oraz kompetencji językowych
	I. 2 Wspieranie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	1. Podniesienie konkurencyjności oferty gospodarczej
		2. Rozwój zrównoważonego rolnictwa
II. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY GMINY BRZESZCZE	II. 1 Rozwój infrastruktury technicznej na terenie gminy Brzeszcze	1. Modernizacja oraz rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej
		2. Modernizacja i rozbudowa sieci teleinformatycznych
	II. 2 Zrównoważony rozwój infrastruktury drogowej	1. Wsparcie budowy drogi ekspresowej S 1
		2. Wsparcie budowy obwodnicy Brzeszcz powiązanej ze zjazdem z drogi S1 – węzeł Brzeszcze
		3. Poprawa stanu technicznego dróg gminnych i powiatowych na terenie gminy (przebudowa, remont, modernizacja)
		4. Budowa sieci ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy Brzeszcze
		5. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez znoszenie barier architektonicznych
		6. Wspieranie rozwoju usług transportu publicznego (państwowego i prywatnego), w tym transportu ekologicznego, dostosowanych do potrzeb mieszkańców.
		7. Wspieranie rozwoju energooszczędnego systemu oświetleniowego na terenie gminy

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
II. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY GMINY BRZESZCZE	II. 3 Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i tworzenie dogodnych warunków do życia dla mieszkańców	1. Wzrost dostępności mieszkań socjalnych, chronionych i komunalnych na terenie gminy Brzeszcze
		2. Promowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe
III. WYSOKI POZIOM EDUKACJI I WYCHOWANIA	III. 1 Poprawa warunków i jakości kształcenia oraz wychowania	1. Rozwój nowoczesnej i konkurencyjnej bazy edukacyjnej
		2. Poszerzenie oferty zajęć dodatkowych
		3. Podniesienie kwalifikacji i umiejętności kadry nauczycielskiej poprzez szkolenia i kursy
		4. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży
		5. Rozwój kompetencji kluczowych wśród dzieci i młodzieży w zakresie kształcenia ogólnego
	III. 2 Rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej	1. Wspieranie działalności w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 i przedszkolnej oraz poprawa dostępności tych usług
		2. Wspieranie alternatywnych form wychowania przedszkolnego i opieki żłobkowej
IV. OCHRONA ŚRODOWISKA	IV. 1 Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych oraz ochrona środowiska	1. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej
		2. Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie tych prac w obiektach mieszkalnych, zakładach przemysłowych i usługowych m.in. poprzez termomodernizację oraz wykorzystanie niskoemisyjnych źródeł energii
		3. Opracowanie i wdrożenie Planu gospodarki niskoemisyjnej
		4. Edukacja obywatelska w zakresie ochrony środowiska, kształtowanie i promocja postaw proekologicznych oraz budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy.
	IV. 2 Ochrona środowiska naturalnego	1. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i i deszczowej
		2. Rekultywacja terenów poprzemysłowych, składowisk odpadów pogórnich, terenów zapadliskowych, terenów po wyrobisku żwiru na terenie gminy Brzeszcze.
		3. Rozwój optymalnego systemu gospodarowania odpadami, opartego na selektywnej zbiórce odpadów

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
V. WYSOKI POZIOM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO, ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO	V. 1 Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych oraz opiekuńczych	1. Wdrożenie gminnego Programu ochrony i promocji zdrowia
		2. Rozbudowa, modernizacja bazy instytucjonalnej nastawionej na opiekę nad osobami starszymi, w tym utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych i chorych.
		3. Wspieranie rozwoju usług opieki zdrowotnej na terenie gminy Brzeszcze
		4. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowia
	V. 2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu	1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz dziedzicznemu wykluczenia i bezradności
		2. Wspieranie rodziny jako podstawowej komórki społecznej
		3. Wspieranie działań mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem
		4. Wspieranie inicjatyw na rzecz profilaktyki społecznej
	V. 3 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach publicznych	1. Modernizacja infrastruktury oraz poprawa stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych
		2. Wdrożenie systemu monitoringu zagrożeń i systemu powiadamiania mieszkańców o zagrożeniach
		3. Budowa i rozwój infrastruktury bezpieczeństwa w ruchu drogowym
		4. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
		5. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego
		6. Organizacja działań i programów profilaktycznych dostosowanych do występujących zagrożeń
VI. ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO	VI. 1 Rozwój kultury, rekreacji i sportu oraz oferty spędzania czasu wolnego	1. Rozwój oferty kulturalnej i rozrywkowej, w tym wydarzeń kulturalno-rozrywkowych i rekreacyjno-sportowych
		2. Uzupełnienie i modernizacja infrastruktury przeznaczonej do wypoczynku, sportu i rekreacji
		3. Utworzenie Ośrodka Sportu i Rekreacji
		4. Zagospodarowanie terenów zielonych na terenie gminy Brzeszcze

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
VI. ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO	VI. 1 Rozwój kultury, rekreacji i sportu oraz oferty spędzania czasu wolnego	5. Rozwój działalności instytucji kultury na terenie gminy Brzeszcze
		6. Tworzenie warunków do rozwoju infrastruktury turystycznej
		7. Stworzenie spójnej oferty promującej walory gminy Brzeszcze
VII. WZMACNIANIE FUNKCJONALNOŚCI GMINY	VII. 1 Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja przestrzeni publicznej	1. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Brzeszcze
		2. Kontynuacja rewitalizacji fizycznej, społecznej i gospodarczej przestrzeni publicznej na terenie gminy Brzeszcze
		3. Aktywizacja gospodarcza i rewitalizacja terenów zdegradowanych i przemysłowych
VIII. WZMACNIANIE POTENCJAŁU I SKUTECZNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	VIII. 1 Doskonalenie jakości usług publicznych i sprawności administracyjnej	1. Usprawnianie procesów zarządzania w administracji publicznej
	VIII. 2 Wspieranie inicjatyw obywatelskich	1. Promocja aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców
		2. Wprowadzenie budżetu obywatelskiego
		3. Rozwój współpracy Urzędu Gminy w Brzeszczach z podmiotami gospodarczymi, społecznymi, samorządowym, organizacjami pozarządowymi na terenie kraju oraz kontynuacja współpracy międzynarodowej

Źródło: opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY I. ROZWINIĘTA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA LOKALNA

Planuje się działania określone dwutorowo, tj. z jednej strony wzmocnienie ogólnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, a z drugiej zwalczanie bezrobocia i wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców. W ramach wspierania przedsiębiorczości w gminie wzmocniona zostanie współpraca samorządu gminnego z przedsiębiorcami oraz innymi instytucjami w zakresie wsparcia rozwoju mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie rozwoju produktów, usług i zarządzania organizacją oraz zasobami, pozyskiwania rynków zbytu. Wspierane będą w szczególności przedsiębiorstwa i firmy rozwijające się i tworzące nowe miejsca pracy. Ponadto należy również uwzględnić rozwój instytucji otoczenia biznesu, które wspierają postawę przedsiębiorczą mieszkańców.

CEL OPERACYJNY

I. 1 WSPIERANIE ZASOBÓW LUDZKICH I ROZWÓJ KOMPETENCJI

Celem jest rozwój umiejętności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców do zmian, a także podwyższanie ich kompetencji zawodowych. Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych osób młodych, starszych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Kierunek ten realizują m.in. instytucje otoczenia biznesu, placówki edukacyjne, szkoleniowe i doradcze, Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu.

Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, programy branżowe.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Aktywizacja zawodowa i rozwój doradztwa zawodowego W związku z dynamiką procesów gospodarczych, a także rozwojem technologii, niezbędne jest rozwijanie umiejętności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców do zmian. Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych osób starszych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy wspierać przedsiębiorczość mieszkańców gminy, w tym poprzez pobudzanie powstawania lokalnych działalności gospodarczych. Celem jest wspieranie procesów budowania nowych podmiotów gospodarczych oraz promocja i wsparcie małych lokalnych przedsiębiorstw na terenie gminy Brzeszcze. Należy stworzyć jak najlepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorczości oraz nowych miejsc pracy, aby zapobiegać migracjom zarobkowym poza obszar gminy. Włączenie treści niezbędnych do rozwoju zdolności w zakresie prowadzenia własnej działalności powinno odbywać się od początku procesu kształcenia. Należy poszerzyć stosowanie metod aktywnych w tym procesie, takich jak: gry symulacyjne, kontakt z przedsiębiorcami, zajęcia z doradcami zawodowymi, wizyty w firmach lokalnych, instytucjach, bankach oraz praktyki i staże. Niezbędne jest prowadzenie efektywnego doradztwa zawodowego w zakresie kreowania ścieżki zawodowej mieszkańców, aktywizowania, przekwalifikowania się, czy uzupełnienia wykształcenia. Ponadto potrzebne jest udzielanie wsparcia zarówno na początkowym etapie zakładania działalności gospodarczej jak i w trakcie jej prowadzenia.
2.	Integracja lokalnych przedsiębiorców w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk Celem jest wspieranie oddolnych inicjatyw w zakresie zrzeszania się podmiotów społecznych i gospodarczych, współpracy, wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk. Rolą samorządu gminnego powinno być inicjowanie, umacnianie tych procesów, zachęcanie do współpracy. Kierunek ten realizują m.in. przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

3.	Rozwój usług otoczenia biznesu (miejsc doradztwa prawno-finansowego) W celu podniesienia poziomu aktywności zawodowej kadr i przedsiębiorczości niezbędne jest wpieranie i dalsza współpraca z instytucjami otoczenia biznesu m.in. takimi jak: Zagłębiowska Izba Gospodarcza, Oświęcimski Inkubator Przedsiębiorczości, Krakowski Park Technologiczny, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A.. Kluczowa jest także współpraca z Lokalną Grupą Działania „Dolina Soły” Lokalną Grupą Rybacką „Dorzecze Soły i Wieprzówki, które wspierają lokalnych przedsiębiorców oraz promują produkty lokalne. Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w gminie Brzeszcze Kierunek ten realizują m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Zagłębiowska Izba Gospodarcza, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, organizacje pozarządowe, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
4.	Wspieranie realizacji projektów i programów, w tym: – doradztwo w zakresie pozyskiwania środków finansowych na założenie oraz rozwój działalności gospodarczej; – wspieranie organizacji kursów dla pracodawców i pracowników, w tym w zakresie nowoczesnych technologii oraz kompetencji językowych Działania w obszarze podnoszenia kompetencji pracodawców oraz pracowników realizowane będą m.in. przez instytucje różnego szczebla samorządu, instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe, firmy doradcze i szkoleniowe, które mają potencjał i zaplecze w zakresie kształcenia kadr na potrzeby rynku pracy. Należy zadbać o wzmocnienie efektywności i skuteczności tych działań, a także o wspieranie przepływu informacji i dotarcia do bezpośrednich zainteresowanych. Zidentyfikowane zostały także kluczowe potrzeby szkoleniowo-doradcze dla MŚP, do których należy zaliczyć obszary tematyczne takie jak: pozyskiwanie środków z funduszy pomocowych, rozwój umiejętności wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych. Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych osób starszych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

CEL OPERACYJNY

I. 2 WSPIERANIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY

W zakresie wsparcia atrakcyjności inwestycyjnej gminy planuje się działania w kierunku podniesienia konkurencyjności gospodarczej gminy oraz rozwoju zrównoważonego rolnictwa. Kluczowe jest także przygotowanie spójnej oferty promocji gospodarczej w celu skutecznego konkurowania o inwestorów.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Podniesienie konkurencyjności oferty gospodarczej UTWORZENIE STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY BRZESZCZE. Stan gospodarki lokalnej uzależniony jest od jednego przedsiębiorstwa – Kopalni Węgla Kamiennego „Brzeszcze”, największego pracodawcy zarówno w subregionie, jak i w skali całej Małopolski. W ostatnich latach obserwujemy postępujący spadek znaczenia górnictwa w Polsce, a wraz z nim restrukturyzację górnictwa. Restrukturyzacja oznacza ograniczenie rynku pracy – widoczny brak nowych miejsc pracy, w latach 2012–2013 zmniejszono w KWK „Brzeszcze” zatrudnienie o ok. 1000 osób. Co pewien czas usłyszeć można pogłoski o likwidacji kopalni. Subregion Małopolska Zachodnia ma charakter uprzemysłowiony, w szczególności dotyczy to obszaru gminy Brzeszcze. O ile jednak inne gminy subregionu mogą się wykazać dywersyfikacją gospodarek w oparciu o np. walory turystyczne, o tyle gospodarka brzeszczańska w dużej mierze opiera się na przemyśle wydobywczym (KWK „Brzeszcze”, żwirownia w Przecieszynie).
----	--

	Jednocześnie brak jest terenów inwestycyjnych w gminie, w szczególności scalonych obszarowo i funkcjonalnie, uzbrojonych i z dobrym dojazdem. Uniemożliwia to pozyskanie inwestorów i hamuje rozwój przedsiębiorczości. W gminie mało jest nowych inwestycji przemysłowych bądź usługowych, dominują inwestycje handlowe wielkopowierzchniowe. Mało jest też drobnej wytwórczości, a co za tym idzie rynek pracy jest słaby. W subregionie Małopolska Zachodnia efektywnym instrumentem pobudzania inwestycji, wzrostu zatrudnienia i przedsiębiorczości jest tworzenie stref aktywności gospodarczej w gminach. W związku z powyższym planowane jest utworzenie nowych i rozbudowa istniejących stref aktywności gospodarczej (w tym kompleksowe uzbrojenie, dozbrojenie terenów inwestycyjnych – także działających w formule parków przemysłowych, w tym m.in. tworzenia na ich terenie wewnętrznych układów komunikacyjnych oraz wyposażenia w niezbędną do ich funkcjonowania infrastrukturę, budynki i budowle (budynki i budowle wyłącznie w ograniczonym zakresie) Jest to działanie zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020, która wskazuje, iż do kluczowych działań wspieranych w Małopolsce Zachodniej będzie należał rozwój potencjału gospodarczego Małopolski Zachodniej poprzez m.in. tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej, rewitalizację obszarów zdegradowanych, w tym terenów przemysłowych.
2.	Rozwój zrównoważonego rolnictwa Powinno się wzmocnić efektywność działań w zakresie wzmocnienia gospodarstw rolnych. Szczególnie istotne jest wspieranie branży rolnej w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na wdrażanie nowoczesnych, ekologicznych rozwiązań w produkcji rolnej, nowoczesnych metod upraw i hodowli oraz doradztwa w zakresie zmian strukturalnych w rolnictwie. Kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rolnictwa ma także modernizacja i specjalizacja rolnictwa, unowocześnianie produkcji rolnej oraz rozwój przetwórstwa. Ponadto rozwój rolnictwa ekologicznego (produkcja naturalnych i zdrowych produktów) stanowi istotną szansę dla wzmocnienia gospodarki na terenie gminy, gdyż popyt na te produkty rośnie. Rekomendowane są również działania w zakresie wspierania zrzeszania gospodarstw rolnych, producentów (zwłaszcza grup producenckich). Zadania te są realizowane oddolnie, w zależności od zainteresowania poszczególnych rolników. Rolą samorządu w tym zakresie jest wspieranie i propagowanie tych form współpracy ze względu na korzyści ekonomiczne i budowanie marki rolnictwa z gminy Brzeszcze. W celu przeciwdziałania bezrobociu oraz wspierania aktywności społecznej mieszkańców gminy Brzeszcze należy popularyzować różnorodne formy działalności pozarolniczej. Rolą samorządu jest przede wszystkim promowanie wśród mieszkańców gminy możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na działania w zakresie działalności pozarolniczej, a także działania związane z udziałem w programach dotyczących zdobywania kwalifikacji i uprawnień zawodowych, czy też usług w zakresie planowania i rozwoju kariery zawodowej oraz wspierania zatrudnienia. Kierunek ten realizują m.in.: Gmina Brzeszcze, partnerzy społeczni i gospodarczy Finansowanie m.in.: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
3.	Współpraca z samorządami gminnymi i powiatem oświęcimskim celu w wykreowania wspólnej oferty promocji gospodarczej partnerów gospodarczych Celem jest wzmocnienie promowania oferty gospodarczej gminy Brzeszcze w tym poprzez organizację seminariów dla przedsiębiorstw, targów, spotkań, a także rozpowszechnianie oferty terenów inwestycyjnych dla dalszego zagospodarowania terenów inwestycyjnych gminy Kierunek ten realizują m.in.: Gmina Brzeszcze, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Krakowski Park Technologiczny, Izba Gospodarcza, przedsiębiorcy, inne instytucje otoczenia biznesu oraz organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

CEL STRATEGICZNY II. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY GMINY BRZESZCZE**CEL OPERACYJNY****II. 1 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ NA TERENIE GMINY BRZESZCZE**

Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny wymagają odpowiedniej infrastruktury i na odwrót – dobrze funkcjonująca infrastruktura jest niezbędna dla zapewnienia wzrostu społeczno-gospodarczego. Dlatego też jednym z celów gminy Brzeszcze jest dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, która sprzyja właściwemu rozwojowi niemal wszystkich dziedzin życia gospodarczego i społecznego. Należy mieć jednak na względzie, że rozwój infrastruktury technicznej, transportowej, mieszkaniowej powinien zmierzać w kierunku znacznego zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego i mieć charakter zrównoważony.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze.

Finansowanie m.in.: Fundusz Spójności, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Modernizacja oraz rozbudowa sieci ciepłowniczej W najbliższych latach planuje się: a) modernizację kotłowni i magistrali przesyłowej łączącej kotłownię z Jawiszowicami oraz sieci ciepłowniczej,b) rozszerzenie rynku odbiorców ciepła przez włączenie do systemu: ▪ budynków w rejonie ul. Dworcowej i ul. Prusa,▪ budynków w rejonie ul. Dworcowej i ul. Mickiewicza,▪ budynków położonych przy ul. Kościuszki i ul. Górniczej (Stara Kolonia),▪ budynków położonych w rejonie Nowa Kolonia,▪ budynki uwolnione przez KWK „Brzeszcze” w przypadku przeznaczenia dla inwestorów mogą być zasilane energią ciepłą przy stosunkowo małych nakładach.c) całość zabudowy nie objęta scentralizowaną siecią grzewczą oraz nieprzewidziana w przyszłości do obsługi tą siecią powinna być ogrzewana w sposób indywidualny w oparciu o paliwa ekologiczne nie zanieczyszczające środowiska. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze. Finansowanie m.in.: Fundusz Spójności, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
2.	Modernizacja i rozbudowa sieci teleinformatycznych Celem jest rozwój infrastruktury teleinformatycznej na terenie gminy Brzeszcze. Istotne jest wsparcie i intensywny rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez zwiększanie standardów dostępu do sieci internetowej. Istniejąca sieć teletechniczna nie zaspokaja zapotrzebowania na usługi teletechniczne, a w szczególności rozbudowy wymaga na terenie wsi Jawiszowice i Zasole. W związku z rozwojem zainwestowania obszaru gminy (nowe tereny budowlane) oraz dla podniesienia standardu usług telekomunikacyjnych wymagana jest modernizacja istniejących oraz budowa nowych urządzeń infrastruktury i sieci teletechnicznej. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, przedsiębiorstwa telekomunikacyjne, operatorzy sieci teleinformatycznych, w tym komórkowych. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

CEL OPERACYJNY	
II. 2 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ	
KIERUNKI DZIAŁANIA	
1.	Wsparcie budowy drogi ekspresowej S 1 Wsparcie dla inwestycji zewnętrznych, zwiększających dostępność komunikacyjną gminy Brzeszcze. Inwestycja wykraczająca poza kompetencje gminy Brzeszcze i powiatu oświęcimskiego (dotyczy budowy dróg krajowych i wojewódzkich), jednak ma zasadniczy wpływ na rozwój subregionalny i regionalny. Kierunek ten realizują m.in. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.
2.	Wsparcie budowy obwodnicy Brzeszcz powiązanej ze zjazdem z drogi S1 – węzeł Brzeszcze W celu ograniczenia ruchu przez centrum gminy Brzeszcze oraz przeciwdziałania problemom komunikacyjnym, należy wspierać działania w zakresie budowy obwodnicy miasta połączonej ze zjazdem z projektowanej drogi ekspresowej S 1 – węzeł Brzeszcze. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, partnerzy prywatni. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, branżowe programy rządowe np.: Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych.
3.	Poprawa stanu technicznego dróg gminnych i powiatowych na terenie gminy Brzeszcze (przebudowa, remont, modernizacja) Budowa dróg gminnych zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego w celu zwiększenia dostępności do istniejących dróg, miejsc aktywności gospodarczej oraz stref mieszkalnych oraz budowa obwodnicy miasta Brzeszcze. Rekomendowana jest modernizacja drogi łączącej Wilczkowice i Brzeszcze (ul. Starowiejska). W celu bardziej efektywnego wykorzystania potencjału położenia geograficznego i komunikacyjnego gminy Brzeszcze, kluczowy będzie dalszy rozwój infrastruktury drogowej. Modernizacja dróg oraz rozbudowa lokalnego układu komunikacyjnego jest ważnym zadaniem dla otwierania nowych terenów inwestycyjnych, rekreacyjno-turystycznych i osadniczych. Istotne jest zapewnienie dobrego standardu dróg dojazdowych do terenów mieszkalnych oraz inwestycyjnych. Nowoczesną infrastrukturę drogową należy dostosować do obowiązujących warunków technicznych, parametrów funkcjonalno-użytkowych oraz poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. Konieczne jest także wspieranie modernizacji obiektów inżynierskich w tym m.in. mostów, przepustów drogowych, zlokalizowanych w ciągach dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zakresem modernizacji powinny zostać objęte wszystkie kategorie dróg przebiegających przez gminę: drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Rekomendowane jest kontynuowanie budowy chodnika m.in. przy ul. Oświęcimskiej w Wilczkowicach. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, partnerzy prywatni. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, branżowe programy rządowe np.: Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych.
4.	Budowa sieci ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy Brzeszcze Celem jest rozwój i promocja szlaków rowerowych na terenie gminy Brzeszcze. We współpracy z gminami sąsiednimi należy planować wytyczenie nowych tras, aby stworzyć spójną sieć ścieżek w szczególności rekreacyjnych utwardzonych, a także w kierunku Brzeszcze – Oświęcim, Zasole – Rajska. Niezbędne jest także włączenie się w działania na rzecz tworzenia szlaku rowerowego po wale przy rzece Sole. Konieczne jest tworzenie stojaków i parkingów dla rowerów.

	Efektom realizacji działań powinno być także zwiększenie bezpieczeństwa na drogach dla wszystkich uczestników ruchu drogowego. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
5.	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez znoszenie barier architektonicznych Niezbędne jest dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych w szczególności w budynkach użyteczności publicznej. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
6.	Wspieranie rozwoju usług transportu publicznego(państwowego i prywatnego), w tym transportu ekologicznego, dostosowanych do potrzeb mieszkańców. Podejmowane będą także działania w kierunku wsparcia usług transportu publicznego w obrębie gminy oraz na zewnątrz, który powinien być dostępny w równym stopniu dla mieszkańców z terenów miejskich i wiejskich, co zagwarantuje m.in. lepszy rozwój gospodarczy oraz poprawi sytuację na rynku pracy. Rozwój komunikacji będzie miał także pozytywny wpływ na turystykę i rekreację poprzez zwiększenie dostępności miejsc atrakcyjnych do wypoczynku. Celem powinno być również zwiększenie działań na rzecz zmniejszania emisji spalin i hałasu transportu. Potrzebne są działania w zakresie zakupu i modernizacji taboru autobusowego, który będzie przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych oraz przyjazny środowisku (niskoemisyjny). Konieczne jest wspieranie rozwoju instalacji do dystrybucji ekologicznych nośników energii, w tym na potrzeby pojazdów o napędzie elektrycznym, gazowym, wodorowym. Kluczowa jest także poprawa mobilności miejskiej poprzez budowę systemu Park & Ride oraz trasy rowerowej w Brzeszczach. Celem realizacji projektu jest usprawnienie komunikacji między dwoma częściami miasta, ułatwienie dostępu do transportu publicznego dla mieszkańców gminy, zmniejszenie natężenia ruchu samochodowego na rzecz transportu zbiorowego – pociągów, zwiększenie mobilności mieszkańców w celach zarobkowych (wykorzystanie szybkiej kolei z Oświęcimia w stronę Krakowa). Dzięki realizacji projektu nastąpi również zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, poprzez ograniczenie ruchu samochodowego, jak również poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg. Zmniejszą się bariery i nastąpi poprawa warunków komunikacji lokalnej i ponadlokalnej. Kierunek ten realizują m.in. przewoźnicy prywatni, partnerzy gospodarczy, Gmina Brzeszcze. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
7.	Wspieranie rozwoju energooszczędnego systemu oświetleniowego na terenie gminy Celem jest zwiększenie energooszczędności oświetlenia drogowego zgodnie z jego normami. Rekomendowane są działania w zakresie modernizacji oświetlenia ulicznego na inteligentne lampy LED. Ponadto będą realizowane inwestycje w zakresie wymiany punktów oświetleniowych w budynkach użyteczności publicznej na energooszczędne. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, partnerzy społeczni i gospodarczy. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

CEL OPERACYJNY

II. 3 WSPIERANIE ROZWOJU MIESZKALNICTWA I TWORZENIE DOGODNYCH WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

W ramach działań w zakresie wspierania rozwoju mieszkalnictwa i tworzenia dogodnych warunków życia planuje się obranie kierunków mających na celu modernizację oraz podniesienie standardu już istniejących zasobów komunalnych, socjalnych i chronionych. Istotne są działania zmierzające do poszukiwania szans na rozwój i poprawę stanu zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych, socjalnych i chronionych, a także łagodzenie luki infrastrukturalnej w zakresie zagospodarowania terenów wokół budynków mieszkalnych oraz innych zjawisk hamujących rozwój regionu.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Wzrost dostępności mieszkań socjalnych, chronionych i komunalnych na terenie gminy Brzeszcze Celem jest zapewnienie odpowiedniego zasobu mieszkań socjalnych, tymczasowych oraz chronionych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Gmina powinna zadbać o standard już istniejących zasobów mieszkaniowych – socjalnych, tymczasowych, chronionych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, partnerzy społeczni i gospodarczy. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, budżet gminy Brzeszcze, fundusze krajowe, Bank Gospodarstwa Krajowego.
2.	Promowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe Celem jest rozwój budownictwa mieszkaniowego poprzez szeroką promocję i rozwijanie infrastruktury do terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe na terenie gminy Brzeszcze. Gmina posiada bardzo dobre warunki dla osób zainteresowanych budownictwem jednorodzinnym oraz wielorodzinnym, życiem w społeczności miejskiej, z dobrą infrastrukturą i atrakcyjnym otoczeniem. Niezbędny jest rozwój infrastruktury drogowej do terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, w tym jednorodzinne w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub decyzje o warunkach zabudowy. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

CEL STRATEGICZNY III. WYSOKI POZIOM EDUKACJI I WYCHOWANIA**CEL OPERACYJNY****III. 1 POPRAWA WARUNKÓW I JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ORAZ WYCHOWANIA****KIERUNKI DZIAŁANIA****1.****Rozwój nowoczesnej i konkurencyjnej bazy edukacyjnej**

Celem jest dalszy wzrost standardu wyposażenia szkół i przedszkoli w zakresie poprawy ich stanu technicznego oraz wyposażenia w pomoce dydaktyczne i nowoczesne technologie zwłaszcza w zakresie technologii informatycznych, które obecnie odgrywają istotną rolę w procesie kształcenia. O jakości kształcenia, poza programem edukacyjnym czy kompetencjami kadry pedagogicznej, decydują warunki, w jakich ma miejsce proces nauczania.

Zgodnie z tym zakłada się ciągłe doskonalenie stanu technicznego infrastruktury placówek edukacyjnych na terenie gminy Brzeszcze oraz ich doposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Planowana jest poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych w gminie Brzeszcze poprzez kontynuację procesu termomodernizacji oraz wymianę punktów świetlnych na mniej energochłonne w szkołach, zapewnienie szybkiego internetu, utworzenie i wyposażenie istniejących pracowni komputerowych, doposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt multimedialny, tablice interaktywne, pomoce dydaktyczne, dziennik elektroniczny, sprzęt multimedialny do nauki języków.

Wskazana jest również budowa i rozbudowa infrastruktury sportowej na terenie placówek edukacyjnych, w tym boiska, place zabaw, boiska typu Orlik, modernizacja sal gimnastycznych.

Należy również zapewnić w placówkach edukacyjnych opiekę psychologiczno-pedagogiczną, pielęgniarzką oraz stomatologiczną.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, placówki edukacyjne istniejące na terenie gminy Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe, fundusze ochrony środowiska.

Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

2.**Poszerzenie oferty zajęć dodatkowych**

Celem jest dalszy rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych skierowanych do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zarówno tych z problemami w nauce, jak i szczególnie uzdolnionych.

Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną w tym np. dofinansowanie zajęć na basenie.

W oparciu o szkoły wiejskie istnieje możliwość tworzenia lokalnych centrów edukacyjnych (z bibliotekami). Ten kierunek działania przewiduje uruchamianie tzw. mikrocentrów cywilizacyjnych wsi obejmujących m.in.: ośrodek zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych, placówkę poradnictwa rodzinnego, ogniwo opieki nad niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie, lokalne centrum informacji i doradztwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego, bibliotekę dla wszystkich mieszkańców.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, placówki edukacyjne istniejące na terenie gminy Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe.

Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

3.	Podniesienie kwalifikacji i umiejętności kadry nauczycielskiej poprzez szkolenia i kursy Efektywny rozwój edukacji wymaga podniesienia poziomu umiejętności kadr nauczycielskich m.in. w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi informatycznych w procesie nauczania, a także wzmocnienia współpracy z rodzicami, opiekunami i otoczeniem placówek edukacyjnych. Należy inicjować włączanie społeczności lokalnej w edukację oraz wychowanie, a także rozwijać funkcję placówek jako miejsca integracji mieszkańców. Kierunek ten realizują m.in.: Gmina Brzeszcze, placówki edukacyjne istniejące na terenie gminy Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.
4.	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży Celem jest wspieranie w wyborze ścieżki edukacyjnej młodzieży już na etapie szkół gimnazjalnych. Należy wzmocnić poradnictwo edukacyjno-zawodowe świadczone na terenie gminy. Konieczny jest rozwój współpracy szkół i placówek edukacyjnych ze szkołami wyższymi, a także pracodawcami w postaci m.in. wizyt studyjnych, zawodoznawczych, które przyczynią się do pogłębienia znajomości rynku lokalnego, a także ułatwią wybór ścieżki edukacyjnej i zawodowej. Kierunek ten realizują m.in.: Gmina Brzeszcze, placówki edukacyjne istniejące na terenie gminy Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu, Centrum Kształcenia Praktycznego w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.
5.	Rozwój kompetencji kluczowych wśród dzieci i młodzieży w zakresie kształcenia ogólnego Celem jest rozwój kompetencji kluczowych w szczególności w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych, biologicznych m.in. poprzez wyposażenie pracowni, stosowanie metod aktywnych i doświadczalnych w nauczaniu, a także organizację kół zainteresowań. Istotnym zagadnieniem jest także rozwijanie u dzieci i młodzieży edukacji kulturalnej. Rekomendowane są działania w zakresie poszerzenia wiedzy i umiejętności w zakresie kultury i sztuki w tym poprzez organizację kół zainteresowań, warsztatów, wycieczek. W procesie kształcenia należy także kontynuować działania w zakresie rozwoju kompetencji informatycznych. Szczególnie istotne jest wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi i technologii informacyjnych i komunikacyjnych w edukacji. Ważne są także zadania takie jak: informatyzacja zasobów szkolnych, organizacja kół zainteresowań z zakresu informatyki, języków np.: dodatkowe lekcje języków obcych w przedszkolach. W procesie kształcenia należy poświęcić szczególną uwagę na rozwój umiejętności społecznych uczniów szkół, które są istotne w zakresie dojrzałego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Istotne jest stosowanie metod aktywnych w edukacji w tym wspierających zdolność do współpracy, kreatywnego rozwiązywania problemów, odpowiedzialności, samodzielności myślenia i wnioskowania. Niezbędny jest rozwój współpracy pomiędzy podmiotami samorządowymi, placówkami edukacyjnymi oraz przedstawicielami podmiotów gospodarczych i społecznych w zakresie treści i metod kształcenia, a także doskonalenia umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, placówki edukacyjne istniejące na terenie gminy Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

CEL OPERACYJNY**III. 2 ROZWÓJ OPIEKI ŻŁOBKOWEJ I PRZEDSZKOLNEJ****KIERUNKI DZIAŁANIA**

1.	Wspieranie działalności w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 i przedszkolnej oraz poprawa dostępności tych usług Celem jest zwiększenie dostępu do usług edukacyjnych w tym edukacji przedszkolnej oraz opieki nad dziećmi do 3 lat. Celem jest zapewnienie adekwatnej do potrzeb liczby miejsc w przedszkolach i żłobkach. Planowane są działania wspierające działalność istniejących przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego w zakresie wyposażenia przedszkoli w niezbędny sprzęt, zabawki, pomoce edukacyjne. Wskazane jest także utworzenie żłobka i przedszkola na terenie gminy Brzeszcze. Istotne jest organizowanie zajęć dodatkowych, wykraczających poza podstawę programową wychowania przedszkolnego takich jak np. nauka języków obcych, zajęcia sportowe, kulturalne, rytmika, gimnastyka korekcyjna czy logopedia. W celu zwiększenia szans na godzenie życia zawodowego i rodzinnego wskazane jest wydłużenie godzin pracy placówek publicznych, aby były one bardziej dostępne dla rodziców/opiekunów dzieci. Rekomendowany jest rozwój infrastruktury w ramach opieki żłobkowej i przedszkolnej w tym budowa żłobka. Kierunek ten realizują m.in. placówki edukacyjne i opiekuńcze istniejące na terenie gminy Brzeszcze, przedsiębiorstwa, Gmina Brzeszcze, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
2.	Wspieranie alternatywnych form wychowania przedszkolnego i opieki żłobkowej Celem jest rozwój alternatywnych form wychowania przedszkolnego i opieki nad dzieckiem do 3 lat. Jest to szansa na wyrównanie dostępu do opieki żłobkowej i przedszkolnej. Różne formy opieki są odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania rodziców/opiekunów. Sugerowane działania to utworzenie na terenie gminy żłobka oraz uruchomienie systemu dotacji dla podmiotów prywatnych zainteresowanych utworzeniem żłobka lub klubu dziecięcego. Kierunek ten realizują m.in. placówki edukacyjne istniejące na terenie gminy Brzeszcze, przedsiębiorstwa, Gmina Brzeszcze, organizacje pozarządowe, Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, branżowe programy rządowe.

CEL STRATEGICZNY IV. OCHRONA ŚRODOWISKA

CEL OPERACYJNY

IV. 1 ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH ORAZ OCHRONA ŚRODOWISKA

KIERUNKI DZIAŁANIA

- 1. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej**

Celem jest poprawa jakości powietrza, zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej w obiektach użyteczności publicznej, jak również kosztów związanych z zapewnieniem odpowiednich warunków użytkowania obiektów. Niniejszy cel obejmuje również pokrewne przedsięwzięcia, mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej, związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii dla potrzeb instytucji publicznych.

Cel operacyjny rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej wpisuje się w ramy Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego

Rekomendowane jest wdrażanie instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej. Ponadto należy dążyć do zwiększenia wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii poprzez budowę małych elektrowni wodnych w połączeniu z realizacją zbiorników małej retencji, a także stworzenie systemu zachęt dla wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.
- 2. Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie tych prac w obiektach mieszkalnych, zakładach przemysłowych i usługowych m.in. poprzez termomodernizację oraz wykorzystanie niskoemisyjnych źródeł energii**

Celem jest poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej poprzez termomodernizację oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz wspieranie procesów podnoszących efektywność energetyczną obiektów mieszkalnych, zakładów przemysłowych i usługowych. Należy promować podejmowanie działań termomodernizacyjnych lub wspierać wymiany węglowych urządzeń grzewczych na instalacje o niskiej emisji (np. na gaz ziemny, olej opałowy, czy pompy ciepła). Ważnym elementem przy rozwoju efektywności energetycznej budynków jest przebudowa systemów grzewczych, wentylacji, oświetlenia oraz klimatyzacji.

Ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych przyczyni się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego. Należy wzmocnić promowanie wykorzystania technologii niskoemisyjnych oraz produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii w gminie Brzeszcze w tym także poprzez stworzenie zachęt w postaci dopłat do wymiany wysokoemisyjnych urządzeń grzewczych na niskoemisyjne oparte o energię odnawialną (np. program kolektory grzewcze lub fotowoltaiczne dla mieszkańców gminy) lub poprzez doradztwo w zakresie pozyskiwania środków na dofinansowanie inwestycji w OZE i prace termomodernizacyjne.

Rekomendowane jest badanie potencjału wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy.

W ramach powyższego kierunku działania kluczowe są następujące projekty:

Termomodernizacja obiektów kultury i sportu w gminie Brzeszcze – kompleksowa termomodernizacja budynków Ośrodka Kultury, basenu kąpielowego i hali sportowej w Brzeszczach.

Termomodernizacja budynków oświaty w gminie Brzeszcze – etap I – termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej nr 2 przy ulicy Mickiewicza, Szkoły Podstawowej nr 1 oraz Gimnazjum nr 1 w Brzeszczach przy ulicy Szkolnej.

Termomodernizacja budynków oświaty w gminie Brzeszcze – etap II – termomodernizacja budynków szkół i przedszkoli na terenie gminy Brzeszcze: Przedszkole nr 1 „Pod Kasztanami”, ul. Sienkiewicza 4, Przedszkole nr 3 „Żyrafa” Kazimierza Wielkiego 38, Przedszkole nr 2 „Słoneczko”, ul. Narutowicza 6, Przedszkole nr 4 „Pod tęczą”, Jawiszowice, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przecieszynie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Skidzinie, Szkoła Podstawowa w Jawiszowicach, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zasolu, Gimnazjum nr 2 w Brzeszczach.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Jednostki organizacyjne gminy, właściciele obiektów mieszkalnych, zakłady przemysłowe, usługowe, spółdzielnie mieszkaniowe, inni partnerzy społeczni i gospodarczy.

Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

3.	Opracowanie i wdrożenie Planu gospodarki niskoemisyjnej Gospodarka niskoemisyjna oznacza gospodarkę charakteryzującą się przede wszystkim oddzieleniem wzrostu emisji gazów cieplarnianych od wzrostu gospodarczego, głównie poprzez ograniczenie wykorzystania paliw kopalnych. Gospodarka niskoemisyjna opiera się przede wszystkim na efektywności energetycznej, wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii i zastosowaniu technologii ograniczających emisję. Celem kierunku działań jest stworzenie i wdrożenie Planu gospodarki niskoemisyjnej gminy Brzeszcze jako głównego dokumentu strategicznego, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Wskazuje kierunki w obszarze działań inwestycyjnych, takich jak: ▪ zużycie energii w budynkach/instalacjach (komunalnych i niekomunalnych); ▪ oświetlenie uliczne; ▪ dystrybucja ciepła; ▪ zużycie energii w transporcie; ▪ emisja zanieczyszczeń w gospodarce odpadami; ▪ produkcja energii Istotą Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych poprzez wdrożenie działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze. Finansowanie m.in.: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
4.	Edukacja obywatelska w zakresie ochrony środowiska, kształtowanie i promocja postaw proekologicznych oraz budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy. Efektywność realizacji zielonych projektów wymaga nie tylko zaangażowania środków finansowych, ale również edukowania społeczności w zakresie wykorzystywania ekoinnowacyjnych technologii i kształtowanie postaw proekologicznych Celem jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy Brzeszcze. Stanowi to podstawę racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych oraz ochrony środowiska. Gmina będzie wspierała inicjatywy proekologiczne w tym edukację ekologiczną lub tworzenie ścieżek dydaktycznych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, placówki edukacyjne, kulturalne, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

CEL OPERACYJNY

IV. 2 OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Celem jest zachowanie i ochrona bioróżnorodności przyrodniczej oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i gospodarowania zasobami dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Kontynuowane będą przedsięwzięcia na terenach objętych ochroną przyrody mające na celu ochronę ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Rekomendowane jest zabezpieczenie brzegów rzeki Soły od Zasola do Wilczkowic.

Należy również rozbudować infrastrukturę kanalizacyjną szczególnie we wschodniej części gminy.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, organizacje pozarządowe, partnerzy gospodarczy.

Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i i deszczowej Niezbędne są dalsze prace w zakresie odprowadzenia ścieków w gminie Brzeszcze m.in. wyznaczenie obszarów objętych centralnym systemem kanalizacji i wskazanie sposobu rozwiązania gospodarki ściekowej dla pozostałych obszarów. Kluczowa jest rozbudowa sieci kanalizacji we wschodniej części gminy. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach. Finansowanie m.in.: Fundusz Spójności, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
2.	Rekultywacja terenów przemysłowych, składowisk odpadów pogórnich, terenów zapadliskowych, terenów po wyrobisku żwiru na terenie gminy Brzeszcze. W celu ochrony środowiska naturalnego oraz zwiększenia poziomu jakości życia mieszkańców niezbędne jest podjęcie szeroko zakrojonych działań w zakresie rekultywacji składowisk odpadów pogórnich i terenów zapadliskowych na terenie gminy. Szkody górnicze ograniczają bezpieczeństwo mieszkańców. Należy dążyć do zagospodarowania terenów pokopalnianych, w kierunkach: sportowo-rekreacyjnym, edukacyjnym, parkowo-leśnym. Niezbędna jest efektywna współpraca partnerów tj. właścicieli terenów poprodukcyjnych, władz samorządowych, KWK „Brzeszcze” wraz z instytucjami wspierającymi restrukturyzację przemysłu w zakresie planowania zagospodarowania terenów przemysłowych – rekultywacja terenu i ochrona zasobów wodnych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, KWK „Brzeszcze”, właściciele terenów poprodukcyjnych, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, inne instytucje wspierające restrukturyzację przemysłu. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Kompania Węglowa S.A.
3.	Rozwój optymalnego systemu gospodarowania odpadami opartego na selektywnej zbiórce odpadów W celu poprawy ochrony środowiska niezbędne jest wspieranie inwestycji w zakresie rozwoju gospodarki odpadami. Ponadto należy wzmocnić efektywność działań w zakresie usuwania azbestu (w tym z pokryć dachowych), a także likwidowania dzikich wysypisk. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, inne podmioty społeczne i gospodarcze. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

CEL STRATEGICZNY: V. WYSOKI POZIOM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO, ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO

Jednym z celów Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020 jest wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym.

CEL OPERACYJNY**V. 1 POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI USŁUG ZDROWOTNYCH ORAZ OPIEKUŃCZYCH**

Zmiany w strukturze demograficznej gminy Brzeszcze oraz prognozy w tym obszarze wymuszają dostosowanie priorytetów ochrony zdrowia i pomocy społecznej do warunków funkcjonowania społeczeństw starzejących się. Niezbędny staje się rozwój usług zdrowotnych opiekuńczych, a także dostępność do opieki paliatywnej czy geriatry. Ważnym elementem jest zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych dla osób starszych, niepełnosprawnych i zależnych.

Cel ten ściśle koresponduje z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020, gdzie jednym z wyzwań, stojących przed organizatorami opieki zdrowotnej w regionie, jest poprawa poziomu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców Małopolski – *poprzez zapewnienie dostępu do opieki medycznej o wysokim standardzie usług.*

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Wdrożenie gminnego Programu ochrony i promocji zdrowia
Celem jest opracowanie i realizacja oraz ocena efektów programu ochrony i promocji zdrowia.
2.	Rozbudowa, modernizacja bazy instytucjonalnej nastawionej na opiekę nad osobami starszymi, w tym utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych i chorych
Celem jest zwiększenie oferty w zakresie opieki i usług publicznych skierowanej do osób starszych, a także niesamodzielnych czy też przewlekłe chorych. Zmiany w strukturze demograficznej gminy Brzeszcze wymuszają dostosowanie priorytetów ochrony zdrowia do warunków funkcjonowania społeczeństw starzejących się. Niezbędny staje się rozwój pomocy społecznej, a także dostępność do opieki paliatywnej czy geriatry. Ważnym elementem jest zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych. Potrzebne jest utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, ułatwiającego opiekę i pielęgnację, a także wspieranie powstania domu opieki dla osób starszych.
Rekomendowane jest utworzenie domu dziennego pobytu, zapewniającego m.in. usługi opiekuńcze, pielęgnacyjne, wspierające integrację społeczną. Wskazane jest powołanie także podmiotu ekonomii społecznej, który wspierałby funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych np. tworząc zaplecze gastronomiczne.
Rekomendowane jest także utworzenie Karty Seniora.
Kierunek ten realizują m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe.
Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Narodowy Fundusz Zdrowia.
3.	Wspieranie rozwoju usług opieki zdrowotnej na terenie gminy Brzeszcze
Kluczowa jest także poprawa dostępności mieszkańców gminy Brzeszcze do publicznej służby zdrowia, w tym do świadczeń wykonywanych w poradniach specjalistycznych, a także wspierania dalszych inwestycji w bazę lokalową ośrodków ochrony zdrowia oraz poprawę przystosowania obiektów tych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Kierunek ten realizują m.in.: Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe, placówki ochrony zdrowia.
Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Narodowy Fundusz Zdrowia.

4.	Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowia Celem jest promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia oraz korzystanie z profilaktycznej oferty ochrony zdrowia. Jakość życia mieszkańców zależy w dużej mierze od świadomości i profilaktyki zdrowotnej. Dlatego też w celu zagwarantowania wysokich standardów zdrowotnych populacji, w tym stanowiącej zasoby rynku pracy, niezbędny jest rozwój i promocja programów profilaktycznych, skoncentrowanych na zmniejszaniu zachorowalności na choroby cywilizacyjne, jak również wdrażanie programów edukacyjnych i akcji informacyjno-promocyjnych na rzecz zdrowego stylu życia oraz regularnego korzystania z badań profilaktycznych. Rekomendowane są cykliczne działania z zakresu profilaktyki (w szczególności: wczesnego wykrywania chorób nowotworowych, cywilizacyjnych oraz ochrony zdrowia psychicznego), badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców oraz akcje informacyjne, promujące dbanie o zdrowie i kondycję fizyczną, warsztaty i spotkania edukacyjne, zajęcia ruchowe, porady dietetyka. Kierunek ten realizują m.in.: Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe i kulturalne. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Narodowy Fundusz Zdrowia.
----	--

CEL OPERACYJNY

V. 2 PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I UBÓSTWU

W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu konieczne jest wzmocnienie profilaktyki społecznej oraz wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. niepełnosprawni, osoby starsze, bezrobotni, osoby niesamodzielne). Należy wspierać powstawanie i rozwój podmiotów ekonomii społecznej, które mają na celu integrację społeczną, zatrudnianie osób z grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspomaganie ich przez system konsultacji i doradztwa, opiekę medyczną czy psychologiczną.

Cel ten będzie realizowany w oparciu o *Strategie integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy Brzeszcze*.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz dziedziczeniu wykluczenia i bezradności Celem jest podejmowanie działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu oraz włączenia społecznego różnych grup zmarginalizowanych bądź potencjalnie zagrożonych marginalizacją oraz wdrożenie systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji rodzin, dzieci i młodzieży, jak również osób niepełnosprawnych i starszych). Cel ten będzie realizowany w oparciu o <i>Strategie integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy Brzeszcze</i>. Kierunek ten realizują m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020.
2.	Wspieranie rodziny jako podstawowej komórki społecznej Celem jest wspieranie działań na rzecz tworzenia warunków rodzinom z dysfunkcjami do wychodzenia z sytuacji kryzysowej. Zła sytuacja materialno-ekonomiczna czy brak lub niewielkie wsparcie wśród społeczności lokalnej, instytucji publicznych mogą prowadzić do powstawania problemów i dysfunkcji w funkcjonowaniu rodzin. Potrzebne są także przedsięwzięcia na rzecz wspierania rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny. Szczególnie istotny jest rozwój współpracy i wymiany informacji pomiędzy przedstawicielami pomocy społecznej, edukacji, służb bezpieczeństwa, urzędów pracy i innych podmiotów wspierających rodziny.

	Cel ten będzie realizowany w oparciu o <i>Strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych</i> gminy Brzeszcze. Kierunek ten realizują m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020.
3.	Wspieranie działań mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem Celem jest przeciwdziałanie marginalizacji dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem. Niezbędne jest wzmocnienie funkcji socjalnych szkół oraz wspieranie inicjatyw lokalnych w zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży. Kierunek ten realizują m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlice Środowiskowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe oraz kulturalne. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020.
4.	Wspieranie inicjatyw na rzecz profilaktyki społecznej Celem jest wzmocnienie profilaktyki społecznej oraz wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (m.in. niepełnosprawni, osoby starsze, bezrobotni, osoby niesamodzielne). Należy wspierać powstawanie i rozwój podmiotów ekonomii społecznej, które mają na celu integrację społeczną, zatrudnianie osób z grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspomaganie ich przez system konsultacji i doradztwa, opiekę medyczną czy psychologiczną. Realizowane zadania powinny dążyć do realizacji celów określonych w <i>Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Brzeszcze</i>. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe oraz kulturalne. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020.

CEL OPERACYJNY

V. 3 POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

W ramach działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego planuje się obranie kierunków mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców i turystów poprzez wprowadzenie systemu monitoringu miejsc potencjalnie niebezpiecznych na terenie gminy, który będzie działał prewencyjnie, a także będzie pomocny przy wykrywaniu sprawców wykroczeń jak również poprzez modernizację i doposażenie służb bezpieczeństwa publicznego.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.	Modernizacja infrastruktury oraz poprawa stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych Celem jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa publicznego, które wymaga ciągłego doskonalenia wiedzy i umiejętności właściwych służb oraz zakupu, modernizacji sprzętu i urządzeń, który jest wykorzystywany w ich pracy, doposażenie służb ratowniczych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, OSP, Policja, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kulturalne. Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
----	--

2.	Wdrożenie systemu monitoringu zagrożeń i systemu powiadamiania mieszkańców o zagrożeniach Celem tego działania jest rozwój infrastruktury monitoringu zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych, w tym systemu monitoringu miejsc potencjalnie niebezpiecznych na terenie gminy, który będzie działał prewencyjnie, a także będzie pomocny przy wykrywaniu sprawców wykroczeń. Wskazane jest m.in. zainstalowanie monitoringu w miejscach publicznych wskazanych przez odpowiednie służby dbające o bezpieczeństwo mieszkańców. Rekomenduje się również działania w zakresie wdrożenia sms-owego systemu powiadamiania mieszkańców o potencjalnych zagrożeniach. Kierunek ten realizuje m.in. Gmina Brzeszcze, Policja, placówki oświatowe i kulturalne, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
3.	Budowa i rozwój infrastruktura bezpieczeństwa w ruchu drogowym Celem jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym m.in. poprzez budowę i rozwój odpowiedniej infrastruktury, budowę sygnalizacji świetlnej, budowę urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w tym progi zwalniające, wyznaczenie miejsc ograniczenia prędkości budowa rond jako układów bezkolizyjnych. Istotne jest wspieranie działań w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa nie tylko na drogach gminnych, ale także m.in. na drogach wojewódzkich oraz powiatowych. Kierunek ten realizuje m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, jednostki straży pożarnej, Policja, organizacje pozarządowe, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, budżet Gminy Brzeszcze, Powiatu i Województwa Małopolskiego
4.	Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego Celem jest poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie gminy Brzeszcze m.in. poprzez rozwój jednostek straży pożarnej, wdrożenie gminnego systemu sms-owego ostrzegania o zagrożeniach, a także modernizację systemu odprowadzania wody gruntowej i deszczowej, umocnienie linii brzegowych rzeki Soły, likwidacja niecek bezodpływowych. Należy wspierać wdrażanie <i>Programu ochrony środowiska</i>, a także szczegółowo zinventaryzować tereny zalewowe na terenie gminy. Konieczna jest przebudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej, rowów odwadniających i melioracyjnych, zbiorników retencyjnych, wałów przeciwpowodziowych na rzekach i ciekach na terenie gminy. Wskazane jest doposażenie służb ratowniczych w sprzęt do skutecznego działania podczas powodzi i podtopień, a także rozwój wyposażenia Gminnego Magazynu Przeciwpowodziowego. Istotny jest rozwój współpracy z innymi samorządami i podmiotami w zakresie identyfikacji zagrożeń, budowy i modernizacji odpowiedniej infrastruktury, a także w ramach systemów informowania oraz koordynacji działań antykrzysowych. Kierunek ten realizuje m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, organizacje pozarządowe, Bank Ochrony Środowiska. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5.	Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego Celem jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Zagrożenia pożarowe są związane przede wszystkim z istniejącym przemysłem, infrastrukturą techniczną, a także występowaniem sporych obszarów kompleksów leśnych. Szczególnie ważne jest doposażenie w sprzęt ratowniczy i wyposażenie osobiste strażaków, sprawny system monitoringu i alarmowania, polepszenie zaopatrzenia wodnego do celów przeciwpożarowych, a także wsparcie działalności szkoleniowej czynnych strażaków, prewencyjnej i edukacyjnej skierowanej do społeczności, prowadzonej przez służby straży pożarnej. Kierunek ten realizuje m.in. Gmina Brzeszcze, jednostki straży pożarnej, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, budżet gminy.
6.	Organizacja działań i programów profilaktycznych dostosowanych do występujących zagrożeń. Działania i wsparcie gminy Brzeszcze w dalszym ciągu ukierunkowane będzie na prowadzenie różnego rodzaju działań i programów dostosowanych do występujących na jej terenie zagrożeń, w tym na zapobieganie takim zjawiskom jak: przemoc w rodzinie, przestępczość i demoralizacja nieletnich, alkoholizm i narkomania czy wszelkiego rodzaju zagrożenia w sieci (cyber zagrożenia), które wydają się w dobie postępu technologicznego istotną problematyką. Kierunek ten realizuje m.in. Gmina Brzeszcze, jednostki straży pożarnej, OPS, organizacje pozarządowe. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, budżet gminy.

CEL STRATEGICZNY VI. ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

CEL OPERACYJNY

VI. 1 ROZWÓJ KULTURY, REKREACJI I SPORTU ORAZ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

KIERUNKI DZIAŁANIA

- 1. Rozwój oferty kulturalnej i rozrywkowej, w tym wydarzeń kulturalno-rozrywkowych i rekreacyjno-sportowych**

Celem jest rozwój oferty kulturalnej i rozrywkowej, w tym imprez o znaczeniu ponadlokalnym, które są atrakcyjne dla mieszkańców oraz przyjezdnych. Wydarzenia organizowane na terenie powiatu.

Ważne jest dostosowanie ofert imprez do zróżnicowanego audytorium w tym osób młodych. Istotne są tradycje górnicze i wiążące się z historią kopalni wydarzenia o znaczeniu lokalnym.

Istotna jest współpraca z sektorem pozarządowym i podmiotami gospodarczymi na rzecz rozwoju już istniejących imprez cyklicznych o znaczeniu ponadlokalnym takich jak: B-festival, Bieg Brzeszcze, a także inicjatywy Ośrodka Kultury lub Biblioteki Publicznej, Ośrodka Pomocy Społecznej. Innym aspektem jest promowanie imprez m.in. poprzez wpisanie ich w kalendarz imprez wojewódzkich np.: markę *Zasmakuj w Małopolsce* lub organizowanych przez Lokalną Grupę działania „Dolina Soły”.

Wspieranie rozwoju talentów oraz zainteresowań mieszkańców ma duże znaczenie dla standardów życia na terenie gminy Brzeszcze. Podejmowane zadania powinny być ukierunkowane na wypracowanie prze-myślanej koncepcji zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców, a także na rozwój miejsc integrujących społeczność lokalną oraz angażowanie animatorów zajęć dla wszystkich grup wiekowych.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Województwo Małopolskie, LGD „Dolina Soły”, OPS, placówki edukacyjne, kulturalne, organizacje pozarządowe, lokalni liderzy, partnerzy gospodarczy.

Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.
- 2. Uzupełnienie i modernizacja infrastruktury przeznaczonej do wypoczynku, sportu i rekreacji**

Celem jest rozwój infrastruktury rekreacyjnej dostępnej na terenie gminy Brzeszcze. Planowana jest budowa nowych i modernizacja już istniejących obiektów rekreacyjnych i sportowych (np. place zabaw, siłownie na powietrzu np. na Nazeleńcach, budowa ścieżek pieszych, tras rekreacyjnych, ścieżek rekreacyjno-ruchowych, edukacyjnych, rowerowych, szlaków turystycznych i małej architektury w miejscach szczególnie atrakcyjnych pod względem turystyczno-rekreacyjnym (miejsca odpoczynku, ławki, parkingi rowerowe, miejsca biwakowe).

Wskazana jest dalsza modernizacja i rozbudowa obiektów z zapleczem rekreacyjnym i sportowym np. budowa boiska typu Orlik, modernizacja boisk przyszkolnych, utworzenie kortów tenisowych, budowa odkrytej pływalni, utworzenie lodowiska, remont stadionu KS Górnik Brzeszcze. Ponadto ważne jest utworzenie plenerowych centrów spotkań, rekreacji i sportu w sołectwach na terenie gminy.

Korzystne dla gminy będzie wytyczanie szlaków turystycznych w partnerstwie z innymi gminami sąsiednimi. Jest to szansa na wykorzystanie i promowanie atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych na terenie gminy oraz poza jej granicami.

Kluczowy dla gminy Brzeszcze jest projekt InterNatura – trasa rowerowa łącząca cenne przyrodniczo obszary gminy Brzeszcze. W ramach projektu planowana jest budowa i oznakowanie ścieżek rowerowych umożliwiających utworzenie szlaku turystycznego pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Ośrodek Kultury, kluby sportowe.

Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

3.	Utworzenie Ośrodka Sportu i Rekreacji Celem jest utworzenie instytucji prowadzącej działalność sportowo-rekreacyjną oraz edukacyjną w ramach zadań własnych gminy, jaką jest Ośrodek sportu i rekreacji. Do głównych zadań Ośrodka sportu i rekreacji należy: ▪ Popularyzacja walorów rekreacji ruchowej oraz rozwijanie usług w zakresie rekreacji ruchowej; ▪ Organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych oraz turystycznych, ▪ Zapewnienie kadry instruktorów do prowadzenia zajęć rekreacyjnych; ▪ tworzenie i udostępnienie bazy sportowo-rekreacyjnej oraz prowadzenie wypożyczalni sprzętu sportowo-rekreacyjnego i turystycznego. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze.
4.	Zagospodarowanie terenów zielonych na terenie gminy Brzeszcze W celu rozwoju funkcji rekreacyjnych należy kontynuować inwestycje w zakresie zagospodarowania terenów zielonych na terenie gminy w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Kluczowe jest zagospodarowanie terenów m.in. nad Sołą, na Nazeleńcach. Szansą na zróżnicowanie form spędzania czasu wolnego jest zagospodarowanie terenów m.in. parku przy ul. Dworcowej – II etap, terenu po byłym wyrobisku żwiru na cele kąpieliska (w Przecieszynie i Wilczkowicach-dolina Soły), kompleksów leśnych, terenów nadrzecznych czy innych miejsc rekreacyjnych w tym obszarów przy stawach. Duży potencjał do rozwoju rekreacji ma także szlak wodny wzdłuż rzeki Soły. Jest to atrakcyjne miejsce do uprawiania sportów wodnych takich jak np. kajakarstwo. Kluczowy dla gminy Brzeszcze jest projekt, którego celem jest nadanie walorów turystyczno-rekreacyjnych terenom zdegradowanym w wyniku eksploatacji wydobywczej w dolinie Soły. Inwestycja zakłada utworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego na terenach zbiorników wodnych powstałych w wyniku eksploatacji żwiru. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Lokalna Grupa Działania „Dolina Soły” Lokalna Grupa Rybacka „Dorzecze Soły i Wieprzówki” partnerzy społeczni i gospodarczy. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.
5.	Rozwój działalności instytucji kultury na terenie gminy Brzeszcze Celem jest modernizacja i remont instytucji kulturalnych, rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej Ośrodka Kultury w Brzeszczach, domów ludowych i świetlic wiejskich oraz promocja lokalnych zespołów w tym folklorystycznych oraz kół gospodyń wiejskich. Należy dążyć do poprawy jakości oferty skierowanej do dzieci i młodzieży, a także osób starszych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, placówki kulturalne, organizacje pozarządowe, Finansowanie m.in.: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

6.	Tworzenie warunków do rozwoju infrastruktury turystycznej. Rozwój turystyki wiąże się z powstaniem odpowiedniej infrastruktury. W zakresie rozwoju infrastruktury turystycznej należy wspierać, poprzez tworzenie dogodnych warunków dla inwestorów prywatnych, rozbudowę bazy noclegowej oraz gastronomicznej o zróżnicowanym standardzie dopasowanym do potrzeb klientów. Należy podjąć współpracę z partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz inwestorami w celu zagospodarowania terenów atrakcyjnych pod względem turystycznym i rekreacyjnym.
7.	Stworzenie spójnej oferty promującej walory gminy Brzeszcze Rozwój zintegrowanej informacji turystycznej we współpracy z makrootoczeniem (powiatem, województwem, LGD) i budowa spójnej marki gminy Brzeszcze stanowić powinien filar polityki informacyjno-promocyjnej gminy Brzeszcze. Celem jest zapewnienie łatwego i pełnego dostępu do informacji w tym przede wszystkim uporządkowanego zbioru danych w dowolnym miejscu i czasie. Istotnym elementem turystyki XXI wieku jest niewątpliwie cyfryzacja zasobów oraz zwiększenie dostępności informacji turystycznej poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii. Należy w związku z tym zadbać o wdrożenie nowoczesnych technologii komunikacji, narzędzi internetowych, ze względu na to, że odgrywają one coraz ważniejszą rolę w komunikacji marketingowej, jako źródło informacji i narzędzie promocji. Planuje się rozwój efektywnego systemu zarządzania informacją w internecie, w tym bieżące aktualizowanie strony www oraz aktywność na portalach społecznościowych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Lokalna Grupa Działania „Dolina Soły” Lokalna Grupa Rybacka „Dorzecze Soły i Wieprzówki” partnerzy społeczni i gospodarczy

CEL STRATEGICZNY: VII. WZMACNIANIE FUNKCJONALNOŚCI GMINY**CEL OPERACYJNY****VII. 1 POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO I REWITALIZACJA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ****KIERUNKI DZIAŁANIA**

- 1. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Brzeszcze**

Celem jest rozwój polityki przestrzennej gminy Brzeszcze w oparciu o racjonalne przekształcenia i zagospodarowanie z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz zasad organizowania ładu przestrzennego. Niezbędna jest aktualizacja *STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA GMINY BRZESZCZE* oraz aktualizacja *PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA GMINY BRZESZCZE*. Planowanie rozwoju przestrzeni urbanistycznej oraz ruralistycznej powinno mieć na uwadze przede wszystkim tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego, wzrostu poziomu i jakości życia oraz atrakcyjności terenu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, partnerzy społeczni i gospodarczy.

Finansowanie m.in.: budżet gminy z wyłączeniem przypadków, o których mówi ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- 2. Kontynuacja rewitalizacji fizycznej, społecznej i gospodarczej przestrzeni publicznej na terenie gminy Brzeszcze**

Celem jest rozwój procesów rewitalizacji przestrzeni publicznej w mieście oraz na terenach wiejskich, a także terenach przemysłowych i zdegradowanych. Planowane inwestycje w zakresie rewitalizacji fizycznej powinny angażować mieszkańców w zakresie projektowania społecznych i gospodarczych funkcji przestrzeni.

Działania w zakresie rewitalizacji będą realizowane w oparciu o *Program Rewitalizacji miasta Brzeszcze* oraz o *Plany odnowy miejscowości*.

Istotnym jest także zagospodarowanie terenów zdegradowanych oraz nieużytków w zakresie rozwoju rekreacji, sportu, edukacji, czy też w kierunku parkowo-leśnym.

Rekomendowane działania:

 - a) Poprawa atrakcyjności centrum miasta poprzez wytyczenie centrum rozrywkowo-usługowego i utworzenie rynku
 - b) Remont dworca PKP
 - c) Wsparcie przedsiębiorstw oraz instytucji włączających się w proces rewitalizacji.

Ważnym elementem procesów rewitalizacji jest także dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych.

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.
- 3. Aktywizacja gospodarcza i rewitalizacja terenów zdegradowanych i przemysłowych**

Niezbędne jest monitorowanie Kompanii Węglowej w celu rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, a także rewitalizacji terenów zdegradowanych, przywrócenia im funkcji społecznej i gospodarczej. KWK „Brzeszcze” powinna kontynuować działania związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń i hałasu do atmosfery oraz procesy rekultywacji, a także ochronę powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych.

Kierunek ten realizują m.in.: Gmina Brzeszcze, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Powiatowy Urząd Pracy, instytucje otoczenia biznesu, przedsiębiorcy, Krakowski Park Technologiczny, KWK „Brzeszcze”, Kompania Węglowa S.A., Okręgowy Urząd Górniczy.

Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

CEL STRATEGICZNY: VIII. WZMACNIANIE POTENCJAŁU I SKUTECZNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

CEL OPERACYJNY

VIII. 1 DOSKONALENIE JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH I SPRAWNOŚCI ADMINISTRACYJNEJ

Celem jest podejmowanie działań zwiększających potencjał samorządu gminnego do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób. Potrzebny jest rozwój kanałów komunikacji z mieszkańcami, przedsiębiorcami i turystami, a także ciągłe doskonalenie świadczonych usług publicznych.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1.

Usprawnianie procesów zarządzania w administracji publicznej

Podejmowane będą inicjatywy mające na celu zwiększenie potencjału samorządu do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób. Działania realizowane w tym obszarze powinny dotyczyć:

- Usprawnienia procesów oraz jakości stanowienia prawa miejscowego i aktów administracyjnych;
- Wdrożenia wspólnej metody oceny Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej
- Rozwoju e-usług publicznych oraz upowszechniania elektronicznej obsługi ludności;
- Rozwoju systemów informatycznych oraz udostępniania cyfrowych baz danych;
- Rozwoju infrastruktury IT i doposażenia budynków użyteczności publicznej
- Usprawnienia komunikacji wewnątrz i na zewnątrz urzędu poprzez wdrożenie odpowiednich procedur
- Wykorzystywania nowoczesnych narzędzi celem podnoszenia jakości obsługi mieszkańców
- Wprowadzenia systemu badania opinii publicznej (mieszkańców gminy)
- Podnoszenia kwalifikacji pracowników administracji publicznej poprzez system szkoleń
- Organizacji szkoleń, odczytów, warsztatów, otwartych drzwi.
- Rozwoju nowoczesnej infrastruktury i doposażenia budynków użyteczności publicznej w sprzęt komputerowy (komputery, drukarki, ksero)

Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, partnerzy społeczni i gospodarczy.

Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020.

CEL OPERACYJNY

VIII. 2 WSPIERANIE INICJATYW OBYWATELSKICH

Warunkiem zrównoważonego rozwoju gminy Brzeszcze, jako wspólnoty mieszkańców jest budowanie powiązań kooperacyjnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Z punktu widzenia działalności publicznej, celowa jest współpraca samorządu gminnego w szczególności z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem prywatnym, a także podmiotami ekonomii społecznej. Z tego też względu w okresie 2014–2020 nacisk w prowadzonej przez gminę Brzeszcze polityce rozwoju lokalnego zostanie położony na rozwój społeczeństwa obywatelskiego i wspieranie inicjatyw obywatelskich.

1.

Promocja aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców

Celem jest wspieranie rozwoju inicjatyw obywatelskich na terenie gminy Brzeszcze, w tym zarówno partycypacji społecznej w pracach administracji i władz lokalnych jak i wzmocnienie roli partnerstwa pomiędzy sektorem publicznym i pozarządowym.

Ważnym elementem jest wspieranie działań organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy. Wspierana będzie działalność sektora pozarządowego z terenu gminy, w tym organizacje pozarządowe i Uniwersytet każdego wieku.

	Należy promować gminę Brzeszcze jako miejsce dobre do zamieszkania, pracy i edukacji, w celu złagodzenia niekorzystnych trendów demograficznych. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, OPS Brzeszcze, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, kulturalne, sportowe, lokalni liderzy. Finansowaniem.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, fundusze krajowe.
2.	Wprowadzenie budżetu obywatelskiego Budżet obywatelski ma za zadanie pobudzać do aktywności mieszkańców gminy Brzeszcze i w oparciu o ich zaangażowanie budować społeczeństwo obywatelskie i wzmacniać dialog pomiędzy wszystkimi stronami biorącymi udział w procesie kształtowania budżetu obywatelskiego. Wdrożenie koncepcji budżetu obywatelskiego umożliwi mieszkańcom dyskusję i bezpośredni wpływ na decyzje o przeznaczeniu części budżetu publicznego na przedsięwzięcia zgłoszone bezpośrednio przez obywateli. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, kulturalne, sportowe, lokalni liderzy, mieszkańcy gminy. Finansowanie m.in.: środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.
3.	Rozwój współpracy Urzędu Gminy w Brzeszczach z podmiotami gospodarczymi, społecznymi, samorządowym, organizacjami pozarządowymi na terenie kraju oraz kontynuacja współpracy międzynarodowej. Celem jest rozwój współpracy samorządu gminnego z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem prywatnym i społecznym na terenie kraju, jak również kontynuacja i pogłębienie współpracy międzynarodowej. Należy kontynuować i promować inicjatywy w szczególności w obszarze kulturalno-sportowym oraz edukacyjnym. Ważny jest także rozwój międzynarodowych kontaktów gospodarczych gminy poprzez udział w targach, misjach i szkoleniach. Obecnie Gmina Brzeszcze współpracuje z gminą Londa w Toskanii. Kierunek ten realizują m.in. Gmina Brzeszcze, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Soły”, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Dorzecze Soły i Wieprzówki”, partnerzy społeczni, gospodarczy, samorządowi, gmina Londa w Toskanii. Finansowanie m.in.: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, programy międzynarodowe Komisji Europejskiej, fundusze krajowe.

Źródło: opracowanie własne

6. FINANSOWANIE

Niniejsza strategia określa **cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działania** Urzędu Gminy w Brzeszczach w okresie 2015–2024. Przed samorządem stoi perspektywa **pozyskiwania i zabezpieczenia** odpowiednich środków finansowych na realizację zamierzonych, zaplanowanych we wskazanym czasie działań. Budżet gminy – z uwagi na stale rosnącą liczbę zadań własnych – niejednokrotnie nie wystarcza na realizację wszystkich zakładanych celów i osiągnięcie zamierzonych rezultatów. W związku z tym koniecznością staje się sięgnięcie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania.

Podstawowe źródła finansowania kierunków działań przewidzianych w ramach *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024* to:

- Środki własne budżetowe na realizację zadań własnych;
- Krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe:
 - środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014–2020 (m.in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich);
 - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
 - inne zagraniczne środki finansowe;
 - krajowe środki finansowe;
 - inne źródła finansowania.
- Komercyjne instrumenty finansowe:
 - pożyczki i kredyty bankowe;
 - leasing finansowy;
 - inne;
- Fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym podmiotów społecznych i gospodarczych.

Jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania środków finansowania działań strategicznych będą środki z **funduszy unijnych** (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich).

7. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024

Podstawą skutecznego wdrażania założeń strategii rozwoju jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obejmowanym przez nią terenie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii są zatem wyznaczone cele jej realizacji oraz przypisane im wskaźniki, a dalej zadania. Istotą prowadzenia monitoringu tychże obszarów jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrealizowane. Jest nią również modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Dlatego też kluczowym elementem monitorowania, ewaluacji i aktualizacji jest wypracowanie takich technik zbierania informacji, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efekty prowadzonych działań.

Zatem **monitoring**, **ewaluacja** i **aktualizacja** będzie skutecznym systemem wdrażania założeń strategicznych tylko wówczas, gdy będzie kierował się następującymi zasadami:

- a) **zasada wiarygodności** – informacja musi być wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych; niedokładne dane w systemie monitorowania oznaczają powstanie ryzyka podjęcia niewłaściwych działań korygujących;
- b) **zasada aktualności** – informacje powinny być gromadzone, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwia podjęcie na czas działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii;
- c) **zasada obiektywności** – monitorowanie prowadzone w oparciu o analizę wskaźników porównawczych daje możliwość prowadzenia obiektywnej oceny niezakłóconej subiektywnością wynikającą z przywiązania do własnych pomysłów i dążeń;
- d) **zasada koncentracji na punktach strategicznych** – monitorowanie powinno skupiać się przede wszystkim na tych obszarach życia społeczno-gospodarczego, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyśleń, mogących wywoływać zahamowania w realizacji założeń strategii lub ich zatrzymanie;
- e) **zasada realizmu** – monitorowanie musi być zgodne z realiami realizowanych zadań; dana jednostka wdrażając strategię powinna dostrzegać przede wszystkim te elementy procesu, które świadczą o wydajności i jakości dostarczanych produktów;
- f) **zasada koordynacji informacji** – monitorowanie musi być prowadzone w taki sposób, aby było skoordynowane z tokiem prowadzonych prac i jednocześnie nie wpływało na ich zahamowanie oraz nie przeszkadzało w realizacji podejmowanych działań; informacje płynące z prowadzonego monitoringu powinny docierać do wszystkich zainteresowanych tak, aby umożliwić im właściwe podejmowanie decyzji mających znaczenie strategiczne;
- g) **zasada elastyczności** – proces monitorowania musi być bardzo elastyczny i zapewniający szybkie reagowanie na zachodzące zmiany; także w przypadku zmian oraz korekt należy modyfikować system oceny w sposób dostosowany do zmieniających się oczekiwań w przyszłości.

Proces weryfikacji stopnia osiągnięcia założeń, uwzględnionych w niniejszej strategii, będzie odbywał się na podstawie **wewnętrznej** procedury monitoringu, ewaluacji i aktualizacji *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024*, opracowanej przez Urząd Gminy w Brzeszczach w postaci wypracowanego osobnego dokumentu.

8. PROPONOWANY KATALOG WSKAŹNIKÓW

Wskaźniki realizacji mają na celu wspomóc proces monitoringu i ewaluacji strategii. Przyjęto metodę „0”, co oznacza, że w pierwszej kolejności badana będzie bezwzględna wartość wypracowanych produktów strategii. Następnie w stosunku do wskaźników, dla których na koniec 2014 r. możliwe będzie ustalenie wartości referencyjnych, należy dokonać porównania rok do roku.

Należy zaznaczyć, że katalog wskaźników nie jest zamknięty i może zostać w toku monitoringu i ewaluacji rozszerzony o dodatkowe propozycje. Monitorowanie i ewaluacja wskaźników ogólnych jest niezwykle istotna z perspektywy obserwacji postępów i możliwości bieżącej reakcji.

Tabela 2. Wskaźniki ogólne

Wskaźniki \ Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd gminny i jego jednostki organizacyjne.										
Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd gminny i jego jednostki organizacyjne.										

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: ROZWINIĘTA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA LOKALNA

Wskaźniki \ Rok	Źródło	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba nowych podmiotów gospodarczych rejestrowanych na terenie gminy	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej										
Stosunek liczby nowych działalności gospodarczych rejestrowanych na terenie gminy do podmiotów wyrejestrowywanych	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej										
Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy	Raporty okresowe PUP										
Udział dochodów z CIT w dochodach gminy ogółem	Gmina Brzeszcze										
Liczba miejsc pracy utworzonych na terenie gminy.	Gmina Brzeszcze										

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

Wskaźniki \ Rok	Źródło	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zakwaterowania zbiorowego	Bank Danych Lokalnych GUS										
Wartość zakończonych inwestycji w zakresie rozwoju rekreacji i sportu [zł]	Gmina Brzeszcze, partnerzy realizacyjni										
Liczba zakończonych inwestycji w zakresie rozwoju rekreacji i sportu	Gmina Brzeszcze, partnerzy realizacyjni										
Długość urządzonych i oznakowanych tras turystycznych na terenie gminy	Gmina Brzeszcze, partnerzy realizacyjni										

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: WYSOKI POZIOM EDUKACJI I WYCHOWANIA

Wskaźniki \ Rok	Źródło	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zmodernizowanych placówek edukacyjno-oświatowych	Gmina Brzeszcze										
Liczba doposażonych placówek edukacyjno-oświatowych	Gmina Brzeszcze										
Wyniki sprawdzianów na zakończenie szkoły podstawowej	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna										
Wyniki egzaminów gimnazjalnych	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna										

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: WYSOKI POZIOM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO, ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO

Wskaźniki \ Rok	Źródło	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zmodernizowanych placówek pomocy społecznej	Gmina Brzeszcze										
Liczba doposażonych placówek pomocy społecznej	Gmina Brzeszcze										
Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Bank Danych Lokalnych GUS										
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Bank Danych Lokalnych GUS										
Liczba inwestycji w poprawę bezpieczeństwa publicznego	Gmina Brzeszcze, partnerzy realizacyjni										
Wykrywalność sprawców przestępstw stwierdzonych	Komenda Policji										

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY GMINY BRZESZCZE

Wskaźniki \ Rok	Źródło	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na obszarze gminy [km]	Bank Danych Lokalnych GUS										
Długość nowo powstałych i zmodernizowanych dróg gminnych [km]	Gmina Brzeszcze										
Długość chodników [km]	Gmina Brzeszcze										
Długość ciągów pieszo-rowerowych [km]	Gmina Brzeszcze										
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania [szt.]	Starostwo Powiatowe										
Liczba nowych lub zmodernizowanych mieszkań komunalnych, socjalnych, chronionych	Gmina Brzeszcze										

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: OCHRONA ŚRODOWISKA

Wskaźniki \ Rok	Źródło	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zainstalowanych odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej [szt.]	Gmina Brzeszcze, partnerzy realizacyjni										
Odpady komunalne zebrane selektywnie z odpadów komunalnych ogółem (%)	Bank Danych Lokalnych GUS, Gmina Brzeszcze, partnerzy realizacyjni										
Liczba zrealizowanych działań zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska [szt.]	Gmina Brzeszcze, Starostwo Powiatowe, partnerzy realizacyjni										

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: WZMACNIANIE POTENCJAŁU I SKUTECZNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Wskaźniki \ Rok	Źródło	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba usług w gminie świadczonych za pomocą sieci Internet (ePUAP)	Gmina Brzeszcze										
Liczba dokumentów poddanych konsultacjom społecznym [szt.]	Gmina Brzeszcze										
Liczba zorganizowanych spotkań w ramach konsultacji społecznych [szt.]	Gmina Brzeszcze										
Liczba powstałych na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej [szt.]	Gmina Brzeszcze										

Źródło: opracowanie własne

Foto: Łukasz Jończy

9. ZAKOŃCZENIE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024 jest długoplanowym dokumentem (przyjętym na okres dziesięciu lat), który określa **najważniejsze priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego** do realizacji na obszarze jednostki w okresie 2015–2024. Dokument ten stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju lokalnego w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania się do standardów europejskich i krajowych, które od czasu przyjęcia dotychczasowej *STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2005–2015* uległy diametralnej zmianie.

Nowo zaprojektowana strategia rozwoju prezentuje zatem określoną propozycję dla gminy Brzeszcze w postaci celów strategicznych i operacyjnych oraz głównych kierunków działania realizowanych na rzecz tworzenia jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego oraz wydatnego wzrostu poziomu życia mieszkańców, zgodnie z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego w okresie 2015–2024. W ramach dokumentu opracowano otwarty katalog kierunków działania, do których powinna zmierzać Gmina Brzeszcze we wskazanym okresie czasu. Nie zamyka to oczywiście drogi do wypracowania i realizowania innych kierunków działań i rozwiązań. Niemniej jednak podstawą zmian, korekt i modyfikacji powinny być wyłącznie względy merytoryczne, wynikające ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych (szans i zagrożeń rozwojowych, tkwiących w otoczeniu gminy – prawnych, finansowych, społecznych, gospodarczych, międzynarodowych) oraz wewnętrznych (silnych i słabych stron) rozwoju gminy.

Strategia, oprócz swojego zasadniczego celu, jakim jest planowanie rozwoju, jest również doskonałą płaszczyzną integrującą władze i społeczność gminy Brzeszcze wokół jej najważniejszych problemów i szans rozwojowych, które niesie współczesny świat. Dokument ten nie ogranicza się jednak w swych zapisach wyłącznie do zadań realizowanych bezpośrednio przez władze samorządowe, proponując równolegle partycypację w wyznaczonych w strategii kierunkach działania, innym podmiotom funkcjonującym w granicach gminy Brzeszcze, celem rozwijania sieci powiązań publiczno-prywatnych na rzecz wdrażania wspólnej polityki rozwoju lokalnego. Tak realizowana kooperacja stanowi jeden z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście nadchodzącego okresu programowania 2014–2020, gdzie nacisk położony jest na realizowanie wspólnej polityki rozwoju lokalnego w kontekście terytorialnym, mającej na celu współpracę samorządów na rzecz maksymalnego wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów poszczególnych obszarów danego województwa.

Foto: Łukasz Jończy

ZAŁĄCZNIK NR 1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY BRZESZCZE

WSTĘP

Poniższe informacje stanowiły podstawę do analizy społeczno-gospodarczej, która pozwala na określenie mocnych i słabych stron miasta i gminy Brzeszcze oraz szans i zagrożeń znajdujących się w ich otoczeniu (Analiza SWOT). Przeprowadzenie analizy służyło również inwentaryzacji stanu gminy, dzięki której można ocenić zasoby jednostki oraz potrzeby inwestycyjne na przyszłe lata. Niezbędne dane statystyczne wykorzystane do opracowania analizy społeczno-gospodarczej pochodzą z Banku Danych Lokalnych prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny oraz z informacji przekazanych przez Urząd Gminy w Brzeszczach i jego jednostki organizacyjne. Posłużono się również aktualnymi informacjami znajdującymi się na stronie internetowej i BIP gminy, treścią obowiązujących dokumentów lokalnych dokumentów planistycznych (takich jak *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeszcze*, *Program ochrony środowiska dla gminy Brzeszcze na lata 2010–2013 wraz z perspektywą na lata 2014–2017*, *Aktualizacja programu ochrony środowiska dla powiatu oświęcimskiego na lata 2013–2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017–2020*).

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY BRZESZCZE

1.1. POŁOŻENIE I OTOCZENIE

Gmina Brzeszcze położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego, na styku z województwem śląskim i jest jedną z dziewięciu gmin w powiecie oświęcimskim. Gmina miejsko-wiejska Brzeszcze zajmuje powierzchnię 46 km² i zamieszkiwana jest przez 21 710 osób. Miasto Brzeszcze liczy 11 637 mieszkańców, a jego powierzchnia wynosi 19 km².

Gmina od północnego wschodu graniczy z gminą Oświęcim, od południowego wschodu z gminą Kęty, a od zachodu z gminą Miedźna (województwo śląskie) oraz od południa z gminą Wilamowice (województwo śląskie).

W skład gminy wchodzi pięć sołectw: Jawiszowice, Przecieszyn, Skidziń, Wilczkowice oraz Zasole.

1.2. WARUNKI NATURALNE¹

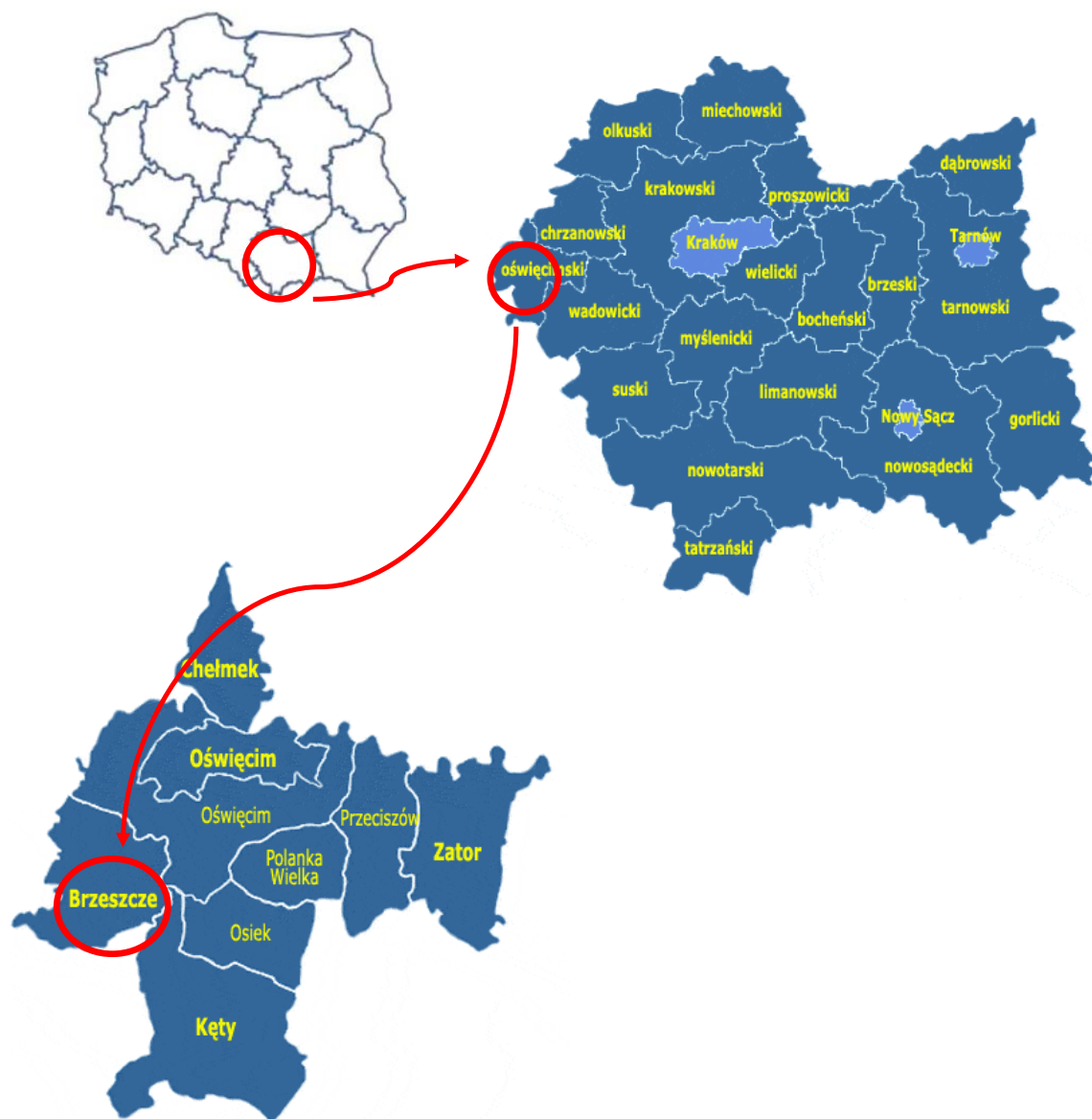
Gmina położona jest w Kotlinie Oświęcimskiej między rzeką Sołą a Wisłą. Krajobraz charakteryzuje się łagodnie pofałdowaną doliną z licznymi stawami. Na obszarze gminy znajduje się 39 stawów oraz zalewiska utworzone na terenach poeksploatacyjnych oraz w wyrobiskach żwiru nad Sołą. Zbiorniki wodne koncentrują się w północno-zachodniej części gminy, gdzie występuje kompleks stawów Nazieleńce (o łącznej powierzchni ok. 150 ha) ze stawami Granicznik, Bagiennik Duży, Rudak, Stanisław i oraz w części południowo-zachodniej (m.in. Tesznowiec, Komorowiec, Jażnik Duży). Zbiorniki wodne powstałe w wypełnionych wodą gruntową wyrobiskach po eksploatacji żwirów w dolinie Soły są zarybiane i przeznaczone dla rekreacji wędkarskiej. Prócz rzeki Soły i Wisły, przez obszar gminy przepływa Młynówka, której zadaniem jest zasilanie stawów rybnych oraz lewobrzeżny dopływ Soły – potok Różany.

Klimat występujący na tym terenie określa się jako umiarkowanie ciepły. Średnia roczna temperatura wynosi około +8°C, a roczna suma opadów waha się od 700 do 900 mm. Pokrywa śnieżna zalega od stycznia do lutego, natomiast w okresie później wiosny i wczesnego lata występują burze z gradem. Obszar ten jest słabo przewietrzany – przeważają wiatry południowe wiejące wzdłuż doliny Soły oraz zachodnie i południowo-zachodnie. Okres wegetacyjny roślin trwa około 200 dni.

¹ Rozdział opracowano na podstawie informacji zawartych w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeszcze* z 28 maja 2013 roku oraz w aktualizacji *Programu ochrony środowiska dla gminy Brzeszcze na lata 2010–2013 wraz z perspektywą na lata 2014–2017*.

Mapa 1. Gmina Brzeszcze na tle Polski, województwa małopolskiego oraz powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie na podstawie strony www.gminy.pl

Lasy, obszary chronione, surowce naturalne

Większość powierzchni gminy Brzeszcze zajmują tereny rolne, zabudowa oraz tereny przemysłowe. Lesistość gminy jest niska – wynosi 12,1%. Dla porównania wskaźnik ten dla Polski równa się 29,4%. Lasy administrowane są przez Nadleśnictwo Andrychów. Dominuje las świeży i wilgotny. Tereny lesiste porastają m.in. brzoza, buk, modrzew, olsza czarna i jawor. Pozostały obszar objęty zmianą jest przekształcony przez działalność człowieka związaną z górnictwem i przemysłem, ponieważ Brzeszcze położone są w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. Lasy na terenie gminy należą w zdecydowanej większości do II strefy uszkodzeń przemysłowych, a ich stan zagrożony jest przez deformacje terenu wynikające z działalności górniczej.

Na terenie gminy znajdują się trzy obszary Natura 2000:

- Dolina Dolnej Soły,
- Dolna Soła,
- Stawy w Brzeszczach.

W gminie Brzeszcze nie występują inne tereny chronione ani pomniki przyrody. Natomiast w okolicy doliny rzeki Soły oraz Wisły można spotkać wiele cennych i rzadkich ptaków (sześć z nich gatunki silnie zagrożone, które są wpisane do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt: bąk, bączek, zielonka, podróżniczek, rybitwa białowąsa, kaczka podgorzałka) oraz wiele gatunków bagiennych, szuwarowych oraz wodnych roślin (np. siedmiopalecznik błotny, przetacznik błotny, żabiściek pływający).

Na terenie gminy występują średniej jakości gleby. Wśród nich są:

- gleby brunatne wytworzone z utworów lessowych,
- gleby bielcowe i płowe wytworzone z lessów,
- mady, głównie brunatne wytworzone z utworów Wisły i Soły,
- czarne ziemie związane z utworami piaszczystymi i wysokim poziomem wód gruntowych,
- gleby mineralno-murszowe i mułowo-torfowe,

Spośród sześcioklasowej skali oceny jakości gleb 43,5% gleb należy do klasy IV, około 15% stanowią gleby klasy III i prawie tyle samo gleby klasy V. Odkrycie złóż węgla kamiennego spowodowało, że tereny gminy Brzeszcze utraciły swój pierwotny charakter rolniczy.

Gmina Brzeszcze znajduje się na terenie Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Występują tutaj następujące surowce: złoża węgla kamiennego (wydobywane przez Kopalnię Węgla Kamiennego „Brzeszcze”), złoża metanu, złoża żwirów (tereny górnicze teren górniczy „Przecieszyn II”, „Wilczkowice – Skidziń pole B”, „Wilczkowice – Skidziń pole A”, „Jawiszowice”).

Eksploatacja kopalni przyczynia się do zwiększonego zanieczyszczenia powietrza, wód oraz gleb, a także zapylenia oraz negatywnego wpływu hałasu na życie mieszkańców.

Odnawialne źródła energii

Ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych przyczynia się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego.

Stosowanie najlepszych dostępnych technologii gospodarki niskoemisyjnej w połączeniu ze zmianami bilansu paliwowo-energetycznego na rzecz wzrostu wykorzystania OZE poprawia stan środowiska naturalnego m.in. poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód. Dywersyfikacja źródeł produkcji energii przyczynia się do zrównoważonego rozwoju gminy.

Na terenie gminy Brzeszcze wyklucza się wykorzystanie energii wiatrowej – ze względu na niewielką siłę wiatrów. Istnieje jednak potencjał związany z rozwojem zasobów energetycznych pozyskiwanych z biomasy – głównie z odpadów powstających przy produkcji i przetwarzaniu produktów roślinnych (np. słoma) oraz z odchodów zwierzęcych z ferm hodowlanych. Rozważa się także uprawę roślin energetycznych. Poza tym gmina Brzeszcze może nawiązać współpracę z innymi gminami w powiecie oświęcimskim lub bielskim, które charakteryzują się wysokim potencjałem biomasy drzewnej. Na terenie gminy pojawiają się także kolektory wykorzystujące energię słoneczną do ogrzania wody w budynkach mieszkalnych.

Zagospodarowanie przestrzenne

Na terenie gminy Brzeszcze obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przez Radę Miejską²:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeszcze wraz ze zmianami,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ul. Jedlina,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ul. Ofiar Oświęcimia,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Sołectwa Przecieszyn,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Brzeszcze Wilczkowice – Skidziń,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wyzwolenia Starowiejskiej w sołectwie Przecieszyn, gmina Brzeszcze,
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Witosa w Jawiszowicach i ul. Dworcowej oraz Obozowej w Brzeszczach,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeszcze w rejonie ulic Ślepej i Maniska w Skidzinie,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeszcze w obszarze „Brzeszcze 1A”,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Jawiszowic i Brzeszcz w rejonie ulic Turystycznej, Łęckiej, Drobniaka i Daszyńskiego.

² <http://brzeszcze.pl/plany-zagospodarowania,1596>, [dostęp: 12.11.2014].

Foto: Łukasz Jończy

2. SFERA TECHNICZNA³

2.1. SIEĆ KOMUNIKACYJNA

Gmina Brzeszcze położona jest 8 km od Oświęcimia, a od największego miasta w województwie Krakowa – 74 km. Sieć komunikacyjna w gminie jest dobrze rozwinięta. Składają się na nią:

- droga wojewódzka nr 949 łącząca miasto Brzeszcze z drogą wojewódzką nr 948 na odcinku Kęty – Oświęcim,
- droga wojewódzka 933 łącząca Pszczynę z Oświęcimiem i Chrzanowem. Droga ta zapewnia połączenie z:
- drogą krajową nr 1 Gdańsk – Częstochowa – Pszczyna-Bielsko-Biała – Cieszyn;
- drogą krajową nr 44 Gliwice – Tychy – Oświęcim – Kraków;
- autostradą A4 w węźle Chrzanów.

Układ drogowy w gminie składa się z 10 dróg powiatowych i 89 dróg gminnych (o łącznej długości 64 km). Wyniki pomiarów ruchu wskazują na bardzo silne powiązanie komunikacyjne Brzeszcz z dużymi sąsiednimi miastami Oświęcimiem, Czechowicami-Dziedzicami oraz Bielskiem-Białą. Dodatkowym atutem gminy jest przebieg przez jej teren planowanej drogi ekspresowej S1⁴ relacji Pyrzowice – Cieszyn.

Ponadto linia kolejowa łączy gminę z Oświęcimiem, Katowicami, Krakowem oraz Czechowicami – Dziedzicami, Pszczyną, Zebrzydowicami i Bielskiem-Białą.

Połączenia drogowe obsługują firmy prywatne, oferujące komunikację busami w kierunku Bielska-Białej oraz Oświęcimia (np. firma F.T.U. KONKRET BUS Tomasz Matura).

2.2. MIESZKALNICTWO

W 2013 roku zasoby mieszkaniowe gminy Brzeszcze wynosiły 7499 mieszkań. Wyposażenie ich w instalacje zarówno na wsi jak i w mieście jest na bardzo wysokim poziomie. Gmina jest całkowicie zwodociągowana i prawie wszystkie mieszkania posiadają łazienkę. Również wskaźnik wyposażenia w centralne ogrzewanie jest na zadowalającym poziomie 83,8% w mieście oraz ponad 95% na wsi.

Tabela 10. Wyposażenie mieszkań w instalacje w gminie Brzeszcze w 2013 roku [w %]

W miastach	
wodociąg	99,8
łazienka	96,9
centralne ogrzewanie	83,8
Na wsi	
wodociąg	99,0
łazienka	96,7
centralne ogrzewanie	95,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

³ Opracowane na podstawie jak *STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BRZESZCZE* Z 28 maja 2013 roku.

⁴ Wariant H drogi ekspresowej S1 będzie przebiegał przez gminy Mysłowice – Łęczyny – Imielin – Bieruń – Bojszowy – Miedźna – Brzeszcze – Wilamowice – Bielsko-Biała (stan na listopad 2013 roku).

W mieście Brzeszcze poza zabudową mieszkaniową jednorodzinną występuje zwarta zabudowa wielorodzinna.

Tabela 11. Warunki mieszkaniowe w gminie Brzeszcze na tle powiatu i województwa w 2013 roku

		gmina Brzeszcze	powiat oświęcimski	województwo małopolskie
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	78,3	78,2	77,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	27,1	25,3	25,7
mieszkania na 1000 mieszkańców	mieszk.	345,4	323,2	332,4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Warunki mieszkaniowe w gminie Brzeszcze są zbliżone i porównywalne z tymi panującymi w powiecie oświęcimskim i województwie małopolskim. Przeciętna powierzchnia użytkowania jednego mieszkania w gminie wynosi 78,3 m², co jest wynikiem nieco lepszym od średniej powiatu i województwa. Powierzchnia przypadająca na 1 osobę w mieszkaniu jest większa w gminie Brzeszcze w porównaniu do powiatu oświęcimskiego i województwa małopolskiego – 2013 roku wynosiła 27,1 m². Pod względem liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, w gminie wskaźnik ten jest wyższy niż w pozostałych porównywanych jednostkach. Dla gminy Brzeszcze wynosił 345,4 mieszkania na 1000 osób, podczas gdy na powiatu i województwa odpowiednio: 323,23 i 332,4.

2.3. SIĘĆ WODOCIĄGOWA, KANALIZACYJNA, GAZOWA

Cała gmina wraz z miastem zaopatrywana jest w wodę za pośrednictwem wodociągu grupowego „Brzeszcze” pracującego w oparciu o zasilanie w wodę z wodociągu Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach poprzez pobór wody z magistrali wodociągowej „GO-CZA” z Kobiernic, gdzie woda jest uzdatniana. Awaryjne zasilanie pochodzi z Mikołowa.

Tabela 12. Sieć wodociągowa w gminie Brzeszcze w 2013 roku

Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	126,2
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4109
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	671,6
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	11532
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	21523

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Długość czynnej sieci rozdzielczej w 2013 roku wynosiła 126,2 km, a liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych – 4109. Ponad 99% mieszkańców gminy korzysta z sieci wodociągowej, ponad połowa wszystkich korzystających mieszka w mieście.

Administratorem sieci kanalizacji sanitarnej jest Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Tychach oraz Agencja Komunalna Sp. z o.o.

Tabela 13. Sieć kanalizacyjna w gminie Brzeszcze w 2013 roku

Kanalizacja		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej*	km	65,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1734
ścieki odprowadzone	dam ³	517,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	9593
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	14 691

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analizując poniższą tabelę, za niepokojące należy uznać niski wskaźnik skanalizowania gminy. Ogólnie z kanalizacji korzysta 67,7%, jednak na wsi wskaźnik ten osiągał w 2013 roku zaledwie 50,6%. Długość czynnej sieci rozdzielczej w gminie wynosiła w 2013 roku 65,6 km. Do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadziły 1734 przyłącza.

Tabela 14. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w gminie Brzeszcze w 2013 roku [w %]

Korzystający z sieci kanalizacyjnej	
Kanalizacja ogółem	67,7
Kanalizacja w mieście	82,4
Kanalizacja na wsi	50,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na obszarze gminy zbudowana została mechaniczno-biologiczno-chemiczna oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana Brzeszczach.

Aktualnie na terenie miasta i gminy Brzeszcze występuje szereg sieci i urządzeń gazowniczych zasilających odbiorców komunalnych oraz obiekty produkcyjne i usługowe w tym gazociągi wysokoprężne, stacje redukcyjne gazu I-go stopnia oraz rozdzielcze sieci gazowe średniego i niskiego napięcia. Sieci te i obiekty są w eksploatacji Regionalnego Oddziału Przesyłu w Świerklanach Terenowa Jednostka Obsługi Bielsko-Biała.

Oprócz podanych wyżej sieci i obiektów poprowadzony jest na obszarze gminy gazociąg przemysłowy przesyłający metan (kopalina towarzysząca wydobywaniu węgla kamiennego) z Kopalni Węgla Kamiennego „Brzeszcze” do firmy „Synthos S.A.” zlokalizowanej w Oświęcimiu.

Istniejący system sieci na obszarze gminy Brzeszcze zapewnia dostawę gazu dla istniejących odbiorców i posiada możliwość dalszej rozbudowy w miarę rozwoju gminy.

Długość czynnej sieci gazowej w gminie wynosi 144 835 m, liczba czynnych przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych – 2908. Z sieci gazowej korzysta 83% ogółu ludności, przy czym udział korzystających w mieście – 83,8% i na wsi – 81,9%.

* Obecnie kanalizacja sanitarna w gminie ma długość ok. 58 km i dochodzi do tego jeszcze 16,9 km kanalizacji RPWiK w Tychach.

Tabela 15. Sieć gazowa w gminie Brzeszcze w 2013 roku

Sieć gazowa		
długość czynnej sieci ogółem w m	m	144 835
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieskalnych	szt.	2908
odbiorcy gazu	gosp. dom.	5812
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	1166
odbiorcy gazu w miastach	gosp. dom.	3445
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	18 009

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2.4. SIEĆ ENERGETYCZNA I CIEPŁOWNICZA

Obszar miasta i gminy Brzeszcze zasilany jest z GPZ Zasole i GPZ Kęty, które zlokalizowane są poza obszarem gminy. Do układu zasilania należy też GPZ Komorowice. Zasilanie gminy prowadzone jest przez stację RS – Podleśna, która jest zasilana dwustronnie sieciami 15 kV oraz przez rozległą sieć napowietrzną i kablową 15 kV należącą do Zakładu Energetycznego Kęty. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 61 stacji transformatorowych 15 kV/ 0,4 kV.

Kopalnia Węgla Kamiennego „Brzeszcze” zasilana jest bezpośrednio z sieci 110 kV poprzez dwie kopalniane stacje RS.

Przez obszar gminy przebiegają linie napowietrzne 110 kV relacji Brzeszcze – Kęty, Brzeszcze – Zasole, Komorowice – Jawiszowice, Jawiszowice – Poręba, które są eksploatowane przez Beskidzką Energetykę S.A. W obszarze trzeciej zmiany studium przebiega linia energetyczna 110 kV relacji Brzeszcze – Kęty. Poza terenem zmiany znajduje się sieć energetyczna średniego napięcia.

W mieście Brzeszcze oraz we wsi Jawiszowice jest eksploatowany system ciepłowniczy oparty na kotłowni zlokalizowanej na terenie KWK „Brzeszcze”. Obsługuje głównie obiekty kopalni i zabudowę mieszkaniową wielorodzinną zlokalizowaną w sąsiedztwie kopalni „Brzeszcze” oraz zabudowę w północnej części wsi Jawiszowice. Źródłem ciepła jest kotłownia ZC-1 „Brzeszcze”. System ciepłowniczy jest eksploatowany przez Nadwiślańską Spółkę Energetyczną Sp. z o.o. w Brzeszczach. Na terenach nie objętych siecią grzewczą obiekty ogrzewane są w oparciu o indywidualny sposób ogrzewania.

2.5. GOSPODARKA ODPADAMI⁵

Po wprowadzeniu 1 lipca 2013 roku zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi należy do gmin. Gminy powinny zorganizować mechanizm odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Wiąże się to z dodatkowym obciążeniem administracyjno-prawnym i finansowym gmin, związanym z wdrożeniem i funkcjonowaniem nowego systemu gospodarowania odpadami. Ustawa śmieciowa może przynieść również samorządom terytorialnym wymierne korzyści. Dzięki niej możliwe stanie się uporządkowanie gospodarki odpadami oraz wywiązanie się ze zobowiązań wynikających z prawa unijnego. Jej celem jest również dbanie o czyste i nieskażone środowisko naturalne.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu gminy Brzeszcze zajmuje się Agencja Komunalna Spółka z o.o. w Brzeszczach.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami Brzeszczach.

⁵ Gmina Brzeszcze realizuje *PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY BRZESZCZE NA LATA 2010–2013 WRAZ Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014–2017*.

2.6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA – SFERA TECHNICZNA

Zastosowana analiza wskaźnikowa miasta i gminy Brzeszcze ma na celu przedstawienie wybranych wskaźników ze **sfer technicznej** w konfrontacji z województwem małopolskim. Dzięki takiemu zestawieniu ukazane zostają atuty gminy oraz możliwe kierunki dalszego rozwoju w poruszanych sferach. By oszacować poziom rozwoju jednostki zastosowano ocenę punktową:

- sytuacja korzystna: + 1
(wskaźnik o nacechowaniu pozytywnym wyższy niż dla województwa, wskaźnik o nacechowaniu negatywnym niższy niż dla województwa);
- sytuacja neutralna: 0
(wskaźnik równy wartości dla województwa);
- sytuacja niekorzystna: – 1
(wskaźnik o nacechowaniu pozytywnym niższy niż dla województwa, wskaźnik o nacechowaniu negatywnym wyższy niż dla województwa).

Tabela 16. Analiza wskaźnikowa – sfera techniczna

wskaźnik	miasto i gmina Brzeszcze	województwo małopolskie	miasto i gmina [ocena punktowa]
średnia powierzchnia użytkowa mieszkania	78,3 m ²	77,3 m ²	+1
mieszkania wyposażone w wodociąg (w miastach)	99,8%	99,1%	+1
mieszkania wyposażone w wodociąg (na wsiach)	99,0%	93,3%	+1
mieszkania wyposażone w łazienkę (w miastach)	96,9%	97,4%	0
mieszkania wyposażone w łazienkę (na wsiach)	96,7%	86,2%	+1
mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie (w miastach)	83,8%	87,5%	-1
mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie (na wsiach)	95,1%	72,1%	+1
udział osób korzystających z sieci wodociągowej	99,1%	76,4%	+1
udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	67,7%	56,0%	+1
udział osób korzystających z sieci gazowej	83%	62,8%	+1
Suma w ocenie punktowej analizy wskaźnikowej			+7

Źródło: opracowanie własne wg danych GUS na 2013 rok

Sytuacja miasta i gminy Brzeszcze na tle województwa małopolskiego w sferze technicznej przedstawia się **korzystnie**. Podstawowe wyposażenie sanitarne i grzewcze domów zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy w większym stopniu niż mieszkańców całego województwa. Obecna sytuacja może zachęcać do osiedlania się nowych osób na terenie gminy Brzeszcze względu na dogodne warunki infrastrukturalne oraz dogodne połączenie komunikacyjne.

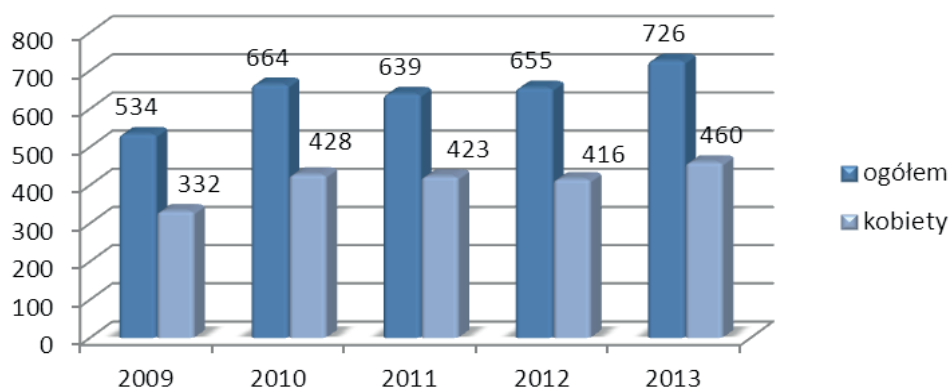

3. SFERA GOSPODARCZA

3.1. BEZROBOCIE

W gminie Brzeszcze widoczny jest wzrost bezrobocia. W 2009 roku liczba bezrobotnych wynosiła 534 osoby, a w 2013 roku 726 osób, co stanowi wzrost o blisko 36%. W kategorii bezrobotnych przeważają kobiety, ich udział w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy w 2013 r. wynosił 63,3%. Stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oświęcimskiego wynosiła w 2013 roku 13,9%, czyli niewiele więcej niż dla Polski (13,4%), jednak znacznie przewyższa wskaźnik ten dla województwa małopolskiego (11,5%).

Wykres 1. Liczba bezrobotnych w gminie Brzeszcze w latach 2009–2013

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Bezrobotnymi w gminie są najczęściej osoby między 25 a 34 rokiem życia. Wynika to z sytuacji na rynku pracy oraz częstego zmieniania miejsca zatrudnienia przez osoby młode. Zbliżone pod względem liczebności są grupy osób w wieku 18–24 i 35–44 lata. Najmniej zagrożona bezrobociem jest grupa osób w wieku 61–65 lat.

Tabela 17. Liczba bezrobotnych w gminie Brzeszcze w przedziałach wiekowych w 2013 roku

Przedział wiekowy	18–24	25–34	35–44	45–54	55–60	61–65
Liczba bezrobotnych	129	233	138	120	94	12

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeszczach za 2013 rok

Najwięcej bezrobotnych w gminie jest wśród osób o wykształceniu zasadniczym zawodowym i policealnym. Dość liczna jest grupa z wykształceniem wyższym pozostaje bez zatrudnienia. Liczba osób w tej kategorii jest ustabilizowana od dwóch lat. W gminie Brzeszcze najmniejsze bezrobocie występuje wśród osób z wykształceniem średnim.

Tabela 18. Bezrobocie wg wykształcenia w gminie Brzeszcze w latach 2011–2013

rok	Wykształcenie				
	wyższe	policealne	średnie	zas. zawodowe	podstawowe
2011	115	175	58	178	113
2012	119	181	72	153	130
2013	119	198	69	204	136

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeszczach za 2013 rok

Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w Oświęcimiu i Kętach – największych ośrodkach powiatu. Gmina Brzeszcze zajmuje trzecie miejsce w powiecie pod względem liczby osób bezrobotnych (stan na czerwiec 2014 roku). W strukturze bezrobocia w każdej gminie przeważają kobiety.

Tabela 19. Bezrobocie w gminach powiatu oświęcimskiego w 2014 roku

Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na dzień 30.06.2014 r.	razem	kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
Oświęcim	1692	953	1480
Brzeszcze	610	387	518
Chełmek	434	236	383
Kęty	1656	905	1466
Osiek	265	159	239
Oświęcim	493	311	432
Polanka Wielka	103	68	93
Przeciszów	199	115	172
Zator	476	267	444
RAZEM	5928	3401	5227

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

3.2. PODMIOTY GOSPODARCZE I OTOCZENIE BIZNESU

Liczba podmiotów gospodarczych działających w 2013 roku w gminie Brzeszcze wynosiła 2008. Przedsiębiorstwa z sektora prywatnego zdecydowanie przeważały, gdyż stanowiły 96,7% wszystkich podmiotów. W ponad ¾ ogólnej liczby podmiotów to osoby fizyczne prowadzą działalność gospodarczą. W gminie 2 spółki handlowe posiadają udział kapitału zagranicznego.

Tabela 20. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w gminie Brzeszcze w 2013 roku

Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2008
Sektor publiczny – ogółem	63
Sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	31
Sektor publiczny – spółki handlowe	4
Sektor prywatny – ogółem	1945
Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1532
Sektor prywatny – spółki handlowe	58
Sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2
Sektor prywatny – spółdzielnie	6
Sektor prywatny – fundacje	2
Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	45

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W gminie Brzeszcze wśród działalności gospodarczej przeważa handel, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, opieka zdrowotna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz usługi. Część podmiotów trudni się przemysłem i budownictwem, a także zajmuje się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.

Tabela 21. Podmioty gospodarcze wg rodzajów działalności w 2013 roku

ogółem	2008
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19
przemysł i budownictwo	385
pozostała działalność	1604

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wśród podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przeważają podmioty mikro zatrudniające maksymalnie 9 pracowników, w tym jednoosobowe działalności gospodarcze. Na terenie gminy działa kilkadziesiąt większych zakładów, których liczba pracowników waha się od 10 do 49 pracowników. W Brzeszczach znajduje się 16 średnich przedsiębiorstw zatrudniających do 249 osób.

Tabela 22. Podmioty gospodarcze wg liczby klas wielkości w 2013 roku

ogółem	2008
0–9	1942
10–49	50
50–249	16

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Porównując gminę Brzeszcze z powiatem oświęcimskim oraz Polską należy podkreślić, że omawiana jednostka osiąga wysokie wskaźniki gospodarcze, a w szczególności: wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 23. Wskaźniki gospodarcze gminy Brzeszcze na rok 2013

wyszczególnienie	gmina Brzeszcze	powiat oświęcimski	Polska
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	925	912	1057
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	10,9	10,9	12,1
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	22	60	32
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	143,1	144,2	166,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największym przedsiębiorstwem w gminie jest Kopalnia Węgla Kamiennego „Brzeszcze”. Obecnie jest też największym pracodawcą, zatrudniającym ok. 2 tysięcy osób. KWK „Brzeszcze” należy do Kompanii Węglowej S.A. Obszar górniczy zlokalizowany jest w większości na terenie miasta Brzeszcze oraz przynależnej do tej gminy wsi Jawiszowice, Skidziń, Przecieszyn, Wilczkowice i Rajsko należące do gminy Oświęcim.

Instytucje otoczenia biznesu to podmioty posiadające bazę materialną, techniczną, zasoby ludzkie i kompetencje niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Do zadań instytucji otoczenia biznesu można zaliczyć: wspieranie przedsiębiorczości, ułatwianie rozpoczynania działalności gospodarczej, pomoc początkującym przedsiębiorcom. Instytucje Otoczenia Biznesu (IOB) powinny pełnić rolę rzeczywistych łączników pomiędzy uczestnikami procesu innowacji, np. biznesem i nauką oraz tworzyć ich koalicje (grupy partnerów koncentrujących się na realizacji wspólnych celów czy zadań). W rejonie gminy Brzeszcze istnieje kilka takich instytucji:

Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej

W województwie małopolskim położone jest Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej. Priorytetem działalności Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej sp. z o.o. jest realizacja przedsięwzięć kreujących nowe możliwości rozwoju gospodarczego Małopolski Zachodniej. Obszar jego działalności obejmuje głównie Miasto Oświęcim oraz cały powiat oświęcimski.

Do zadań Centrum Biznesu należy administrowanie Oświęcimskim Inkubatorem Przedsiębiorczości, który powstał w 2006 roku. Celem Oświęcimskiego Inkubatora Przedsiębiorczości jest wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Działalność OIP jest skoncentrowana na przedsiębiorstwach, które istnieją na rynku nie dłużej niż 3 lata. Pozostałe podmioty mogą skorzystać z wybranych usług Inkubatora.

Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego

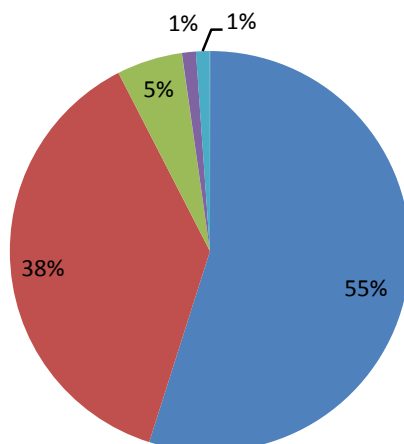
Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego jest jednym z czterech takich instytucji w województwie małopolskim i istnieje w Oświęcimiu od 2008 roku. Celem Regionalnego Ośrodka EFS w Oświęcimiu jest kreowanie rozwoju lokalnego, budowanie partnerstw nastawionych na rozwój regionu, w szczególności w zakresie rozwoju kapitału społecznego. Cel ten jest osiągany poprzez wspieranie beneficjentów do przygotowywania wysokiej jakości projektów odpowiadających na potrzeby społeczne, które mogą być sfinansowane ze środków EFS.

3.3. ROLNICTWO

Rolnictwo nie jest dominującą gałęzią w gminie, jednak dla części mieszkańców stanowi podstawowe źródło utrzymania. Poniższy wykres przedstawia indywidualne gospodarstwa rolne prowadzące działalność gospodarczą według powierzchni. Ponad połowę wszystkich gospodarstw w gminie Brzeszcze stanowią gospodarstwa małe, których powierzchnia sięga 1 ha. Drugą najbardziej liczną kategorią są gospodarstwa o obszarze od 1 do 5 ha. Natomiast duże gospodarstwa, które zajmują powierzchnię od 10 do 15 ha oraz więcej stanowią łącznie 2% wszystkich gospodarstw w gminie.

Wykres 2. Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą w gminie Brzeszcze w 2010 r.

■ do 1 ha łącznie ■ 1 - 5 ha ■ 5 - 10 ha ■ 10 -15 ha ■ 15 ha i więcej

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Udział gruntów rolnych w ogólnej powierzchni gruntów w gminie wynosił 67%, z czego prawie całkowita powierzchnia użytków rolnych utrzymywana była w dobrej kulturze. Pod zasiewami znajduje się 44% gruntów.

Część gruntów w gminie nie jest użytkowana i leży odłogiem. Możliwym rozwiązaniem na wykorzystanie tych obszarów jest uprawa na nich roślin energetycznych takich jak: wierzba wiciowa, malwa pensylwańska czy rzepak. Rośliny te są źródłem ekologicznego paliwa, które przyczynia się do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza. Plantacje takie przyczyniają się również do ograniczenia procesów erozyjnych gleb.

Tabela 24. Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Brzeszcze w 2010 roku [w ha]

grunty ogółem	2068,76
użytki rolne ogółem	1386,58
użytki rolne w dobrej kulturze	1334,59
pod zasiewami	912,55
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	83,87
uprawy trwałe	11,51
sady ogółem	7,18
ogrody przydomowe	4,12
łąki trwałe	306,17
pastwiska trwałe	16,37
pozostałe użytki rolne	51,99
las i grunty leśne	60,53
pozostałe grunty	621,65

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Zdecydowana większość gospodarstw indywidualnych zajmowała się uprawą zboża, w tym zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Ponad 63% gospodarstw zajmowało się uprawą ziemniaków. Niewielka część decydowała się na uprawę warzyw gruntowych, upraw przemysłowych o rzepaku.

Tabela 25. Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów

ogółem	464
zboża razem	427
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	426
ziemniaki	294
uprawy przemysłowe	25
buraki cukrowe	4
rzepak i rzepik razem	21
warzywa gruntowe	35

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Szansą na dalsze utrzymywanie się rolnictwa w gminie jest trend rozwoju rolnictwa ekologicznego, do którego w gminie Brzeszcze występują warunki. Wymaga to jednak dużej dbałości o produkty rolne przez rolników oraz wsparcie ich ze strony gminy.

3.4. PRZEMYSŁ⁶

Brzeszcze położone są na obszarze Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. W przemyśle zatrudnionych jest ponad 56% osób pracujących w gminie⁷. Głównym ośrodkiem przemysłu w gminie jest Kopalnia Węgla Kamiennego „Brzeszcze” należąca do Kompanii Węglowej S.A. Kopalnia zatrudnia ok. 2 tys. osób⁸. W celu pozyskania nowych zasobów ludzkich kopalnia współpracuje z technikum górniczym⁹ prowadząc praktyki zawodowe. Zdolność produkcyjna kopalni określona została na poziomie 7900–8000 tys. ton na dobę. Złoże kopalni „Brzeszcze” udostępnione jest przy pomocy 8 szybów. W ofercie handlowej kopalnia posiada orzech, groszek i mieszkanki miałowe. Produkowany węgiel charakteryzuje się wysoką kalorycznością, niską zawartością popiołu, a w szczególności niską zawartością siarki. Kopalnią towarzyszącą złożu węgla kamiennego kopalni „Brzeszcze” jest metan. Kopalnia ta jest najbardziej metanową kopalnią Górnośląskiego Zagłębia Węglowego.

3.5. TURYSTYKA

Bogate dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe wpływa na atrakcyjność turystyczną gminy Brzeszcze. Na jej terenie znajdują się objęte ochroną następujące zabytki:

Na terenie gminy Brzeszcze znajdują się następujące zabytki¹⁰:

a) wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego:

1. **kościół parafialny pw. św. Marcina w Jawiszowicach wraz z najbliższym otoczeniem w granicach ogrodu**
(decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydział Kultury, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie – L.dz. L.KL.IV-680/4/69 z dnia 09.01.1969r. Nr rejestru: A – 81)
2. **budynek dawnej łaźni obozowej oraz latarnia obozowa w Brzeszczach**
(decyzja Państwowej Służby Ochrony Zabytków, Oddział Wojewódzki w Katowicach – L.dz. PSOZ-53400/R/320/2/95 z dnia 29.12.1995r. Nr rejestru: A/1629/95)
3. **kościół św. Urbana w Brzeszczach wraz z otoczeniem w granicach ogrodu**
(decyzja Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie – L.dz.OZKr-DW/4141-A/154/06 z dnia 16.01.2007r. Nr rejestru A-71/M)

b) wpisane do rejestru zabytków ruchomych województwa małopolskiego:

1. **kamienna kapliczka przydrożna z figurą św. Jana Nepomucena z 1779 r. w Skidzinie**
(decyzja Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie – OZKr.JH.411 – 36/22/09 z dnia 25.03.2009r. Nr rejestru B-103/M)
2. **kamienna kapliczka przydrożna z 1844r. Z płaskorzeźbą św. Anny Samotrzcę w Brzeszczach**
(decyzja Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie – OZKr.5140B.16.2012.AP z dnia 13.03.2012r. Nr rejestru B-289/M)
3. **kapliczka słupowa z Grupą Ukrzyżowania z 1812r. w Brzeszczach kamienna kapliczka przydrożna z figurą św. Jana Nepomucena z 1779 r. w Skidzinie**
(decyzja Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie – OZKr.5140B.186.2014.AP z dnia 16.07.2014r. Nr rejestru B-376/M)

⁶ Opracowano na podstawie <http://www.kwsa.pl/>, [dostęp: 19.11.2014].

⁷ Stan na 2012 rok.

⁸ Stan na 2014 – dane Urzędu Gminy w Brzeszczach.

⁹ Powiatowy Zespół Szkół nr 6 Zawodowych i Ogólnokształcących w Brzeszczach (specjalizacja technik górnictwa podziemnego oraz technik przeróbki kopalin stałych).

¹⁰ Dane: Wydział Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy w Brzeszczach.

Dodatkowo za pośrednictwem strony <http://ws.brzeszcze.pl/> można odbyć wirtualny spacer po całej gminie Brzeszcze. Taka multimedialna forma zwiedzania pozwala turystom oraz mieszkańcom oglądać nie tylko panoramę regionu, ale także poszczególne budynki użyteczności publicznej (szkoły, hale sportowe, kościoły, ośrodki kultury etc.).

Przez teren gminy przebiegają również trasy piesze i rowerowe:

- Trasa nr 1 „Kościoły i kaplice”
(19,5 km; przebieg: Brzeszcze – Przecieszyn – Skidziń – Zasole – Jawiszowice);
- Trasa nr 2 „Krzyże i kapliczki przydrożne”
(50 km; przebieg: Jawiszowice – Zasole – Przecieszyn – Skidziń – Wilczkowice – Brzeszcze);
- Trasa nr 3 „Architektura drewniana”
(33 km; przebieg: Zasole – Przecieszyn – Skidziń – Wilczkowice – Brzeszcze – Jawiszowice);
- Trasa nr 4 „Architektura murowana”
(34 km; przebieg: Brzeszcze – Jawiszowice – Zasole – Skidziń);
- Trasa nr 5 „Pomniki, miejsca pamięci, tablice pamiątkowe”
(20 km; przebieg: Zasole – Przecieszyn – Jawiszowice – Brzeszcze);
- Trasa nr 6 „Osobliwości przyrodnicze”
(25 km; przebieg: Przecieszyn – Zasole – Jawiszowice – Brzeszcze).

Korzystając z naturalnych bogactw, na terenie gminy można także uprawiać kajakarstwo. Spływy organizowane są na rzece Sole.

Gmina Brzeszcze nie posiada rozwiniętej bazy noclegowej. W miejscowości Skidziń znajduje się gospodarstwo agroturystyczne „Dworek Galicyjski” oferujące noclegi i wypoczynek. W Brzeszczach natomiast znajduje się Hotel Babel, który posiada salę bankietową.

3.6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA – SFERA GOSPODARCZA

Zastosowana analiza wskaźnikowa miasta i gminy Brzeszcze ma na celu przedstawienie wybranych wskaźników ze **sfer gospodarczej** w konfrontacji z województwem małopolskim. Dzięki takiemu zestawieniu ukazane zostają atuty gminy oraz możliwe kierunki dalszego rozwoju w poruszanych sferach. By oszacować poziom rozwoju jednostki zastosowano ocenę punktową:

- sytuacja korzystna: + 1
(wskaźnik o nacechowaniu pozytywnym wyższy niż dla województwa, wskaźnik o nacechowaniu negatywnym niższy niż dla województwa);
- sytuacja neutralna: 0
(wskaźnik równy wartości dla województwa);
- sytuacja niekorzystna: – 1
(wskaźnik o nacechowaniu pozytywnym niższy niż dla województwa, wskaźnik o nacechowaniu negatywnym wyższy niż dla województwa).

W sferze gospodarczej miasto i gmina Brzeszcze na tle województwa małopolskiego wypada **neutralnie**. Choć poziom bezrobocia jest wysoki, rozwój gospodarczy na terenie gminy przedstawia się lepiej ze względu na dynamiczny przyrost podmiotów gospodarczych. Świadczy to o dużej przedsiębiorczości mieszkańców gminy Brzeszcze, a by tendencję tę utrzymać, należy nadal promować aktywność i innowacyjność wśród lokalnej społeczności oraz zapraszać do współpracy inwestorów. Sprzyja temu bardzo korzystne położenie komunikacyjne.

Tabela 26. Analiza wskaźnikowa – sfera gospodarcza

wskaźnik	miasto i gmina Brzeszcze	województwo małopolskie	miasto i gmina [ocena punktowa]
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	10,9	12,3	-1
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	925	1045	0
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	143,1	165,6	0
udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (ogółem)	5,2%	7,8%	1
Suma w ocenie punktowej analizy wskaźnikowej			0

Źródło: opracowanie własne wg stanu na 2013 rok

Foto: Łukasz Jończy

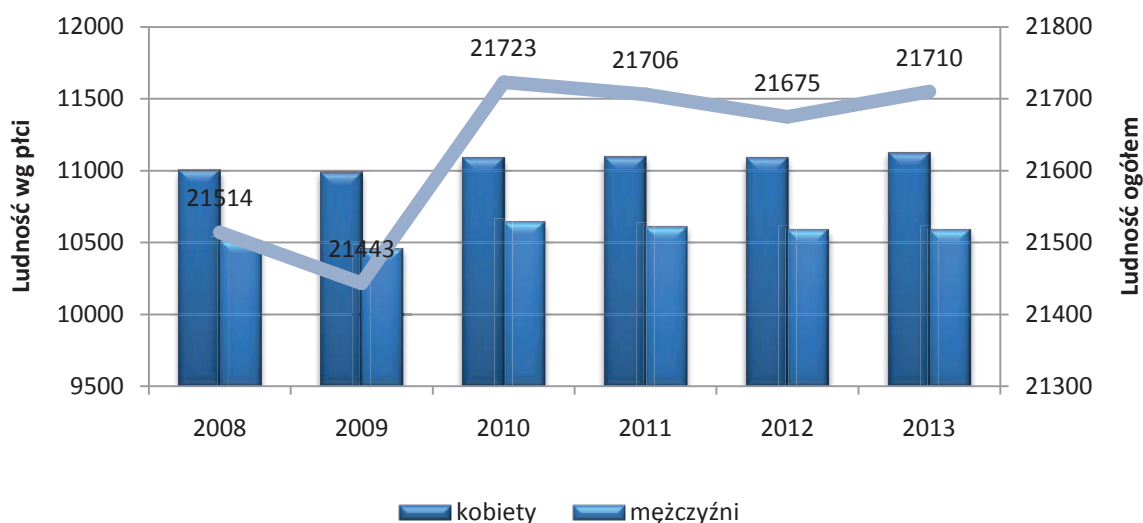

4. SFERA SPOŁECZNA

4.1. PROCESY DEMOGRAFICZNE

Na dzień 31 grudnia 2013 roku gminę Brzeszcze zamieszkiwało 21 710 osób, w tym 11 122 kobiet i 10 588 mężczyzn. Większa część ludności tereny miejskie. W latach 2008–2013 liczba mieszkańców wzrosła.

Wykres 3. Liczba ludności w gminie Brzeszcze w latach 2008–2013

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

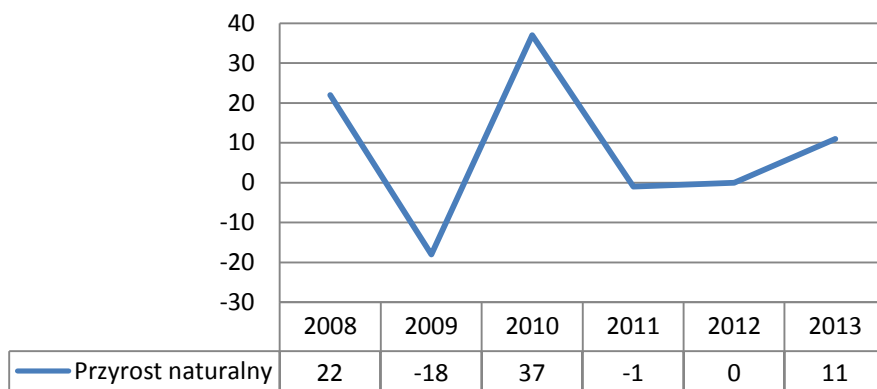
Gęstość zaludnienia gminy to 476 osób na km² – wartość ta jest to ponad dwukrotnie wyższa niż dla województwa małopolskiego oraz prawie czterokrotnie więcej niż średnia dla Polski. Wynik powiatu oświęcimskiego jest bardziej zbliżony do gminy Brzeszcze i wynosił 382 osób na km².

Tabela 27. Gęstość zaludnienia w gminie Brzeszcze na tle powiatu, województwa i kraju w 2013 roku

gęstość zaludnienia	gmina Brzeszcze	powiat oświęcimski	województwo małopolskie	Polska
liczba osób na 1 km ²	476	382	221	123

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

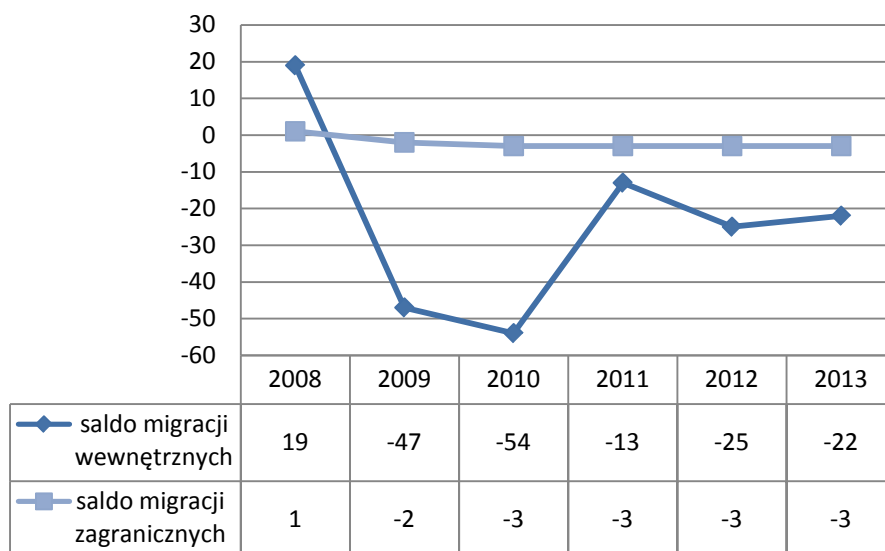
Przyrost naturalny w gminie w latach 2008–2013 wahał się, ale od 2013 roku pojawiła się tendencja dodatnia i wynosi 11. Przyrost anturalny na 1000 ludności wynosi 0,5.

Wykres 4. Przyrost naturalny w gminie Brzeszcze w latach 2008–2013

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Poniższy wykres przedstawia zjawisko migracji w gminie Brzeszcze. Na początku analizowanego okresu, w 2008 roku saldo migracji wewnętrznych było dodatnie i wynosiło 19, po czym gwałtownie spadło w roku następnym do – 47. Od tego czasu saldo pozostaje ujemne, choć jego wartość wzrasta i w 2013 roku saldo wynosiło – 22.

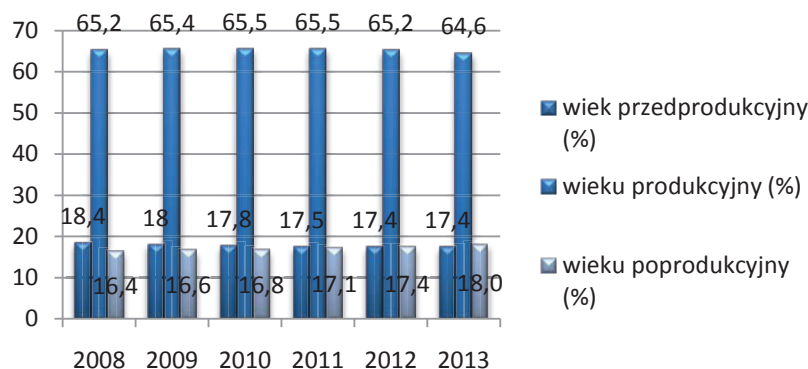
Natomiast migracja zagraniczna w gminie ma marginalne znaczenie. Mimo że od kilku lat saldo utrzymuje się na poziomie ujemnym, to rozmiar tego zjawiska nie zagraża liczebności ludności gminy Brzeszcze i nie stanowi problemu demograficznego.

Wykres 5. Saldo migracji w gminie Brzeszcze w latach 2008–2013

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

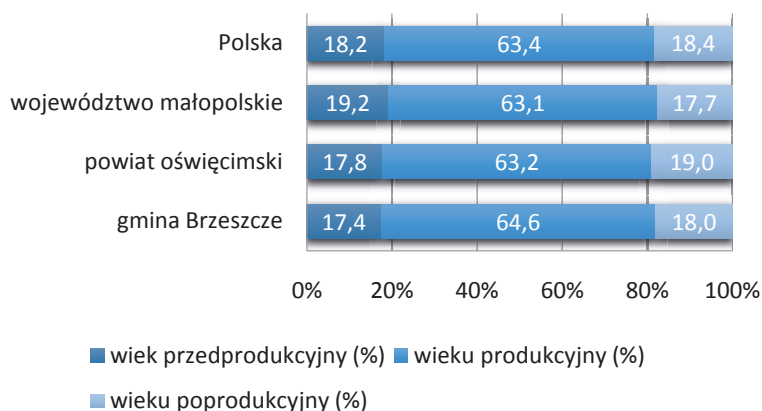
Podział ludności na ekonomiczne grupy wiekowe¹¹ wskazuje na starzenie się społeczeństwa. Na przestrzeni lat 2008–2013 zmniejsza się liczba ludności w wieku aktywności zawodowej oraz osób młodych w wieku przedprodukcyjnym, rośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

¹¹ Wiek przedprodukcyjny – 14 lat i mniej, wiek produkcyjny – 15–59 lat (kobiety), 15–64 lata (mężczyźni) oraz wiek poprodukcyjny – po 60 roku życia (kobiety) oraz po 65 roku życia (mężczyźni).

Wykres 6. Struktura wiekowa gminy Brzeszcze w latach 2008–2013

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Porównując strukturę wiekową gminy Brzeszcze do powiatu oświęcimskiego, województwa małopolskiego i Polski, można stwierdzić, że w gminie występuje najmniejszy udział grupy osób wieku przedprodukcyjnym – 17,4%. Przeciwna zależność występuje w przypadku grupy osób w wieku produkcyjnym – w gminie Brzeszcze jest ona najliczniejsza. Natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym wynosił 18%.

Wykres 7. Struktura wiekowa gminy Brzeszcze na tle powiatu, województwa i kraju w 2013 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wskaźnik obciążenia demograficznego¹² jest odzwierciedleniem struktury wiekowej występującej na tym obszarze. W gminie Brzeszcze w 2013 roku wynosił on 27,8 osoby, co było wynikiem znacznie niższym niż wskaźnik powiatu oświęcimskiego wynoszący 30 osób. Wskaźniki województwa małopolskiego i kraju osiągnęły wartość odpowiednio 28,1 i 29 osoby, były więc wyższe niż w gminie Brzeszcze.

¹² Wskaźnik obciążenia demograficznego jest to stosunek liczby osób w wieku w wieku poprodukcyjnym do 100 osób będących w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 18–59 lub 64 lata).

Tabela 28. Wskaźnik obciążenia demograficznego gminy Brzeszcze na tle powiatu, województwa i kraju w 2013 roku

Wskaźnik obciążenia demograficznego	gmina Brzeszcze	powiat oświęcimski	województwo małopolskie	Polska
liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	27,8	30	28,1	29

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

4.2. EDUKACJA

Na terenie gminy możliwe jest kształcenie na poziomie przedszkolnym, podstawowym oraz gimnazjalnym. W 2013 roku w gminie Brzeszcze funkcjonowało 7 przedszkoli, a łączna liczba oddziałów w przedszkolach wynosiła 30. Na 718 dostępnych miejsc do przedszkoli uczęszczało 714 dzieci (stan na 2013 r.).

- Przedszkole Nr 1 „Pod Kasztanami” w Brzeszczach,
- Przedszkole nr 3 „Żyrafa” w Brzeszczach (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Brzeszczach),
- Przedszkole Publiczne w Przecieszynie,
- Przedszkole Publiczne w Zasolu,
- Przedszkole nr 2 z oddziałami integracyjnymi „Słoneczko” w Brzeszczach,
- Przedszkole nr 4 „Pod Tęczą” w Jawiszowicach (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6 w Jawiszowicach),
- Przedszkole Publiczne w Skidzinie.

Tabela 29. Przedszkola w gminie Brzeszcze w 2013 roku

ogółem	ob.	7
oddziały	–	30,00
miejsca	msc.	718
dzieci	osoba	714

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Ogółem odsetek dzieci objętych w gminie wychowaniem przedszkolnym waha się w granicach 75–85%. Udział dzieci w wieku 3–5 lat oraz 4–6 lat w mieście wynosi ponad 100%. Dane dotyczące wyłącznie wsi w gminie Brzeszcze są dużo niższe – odsetek dzieci nie przekracza 65%.

Tabela 30. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2012 roku

Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym		
ogółem		
dzieci w wieku 3–5 lat	%	83,1
dzieci w wieku 3–6 lat	%	80,4
dzieci w wieku 3–4 lat	%	75,0
dzieci w wieku 4–6 lat	%	84,1
w miastach		
dzieci w wieku 3–5 lat	%	100,3
dzieci w wieku 3–6 lat	%	98,0
dzieci w wieku 3–4 lat	%	89,9
dzieci w wieku 4–6 lat	%	104,7
na wsi		
dzieci w wieku 3–5 lat	%	64,9
dzieci w wieku 3–6 lat	%	61,6
dzieci w wieku 3–4 lat	%	58,9
dzieci w wieku 4–6 lat	%	62,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Poza tym mieszkańcy gminy mogą korzystać z edukacji w 6 szkołach podstawowych oraz z 2 gimnazjów. Do szkół podstawowych w 2013 roku łącznie uczęszczało 1186 uczniów, natomiast do gimnazjów 561.

Szkoły podstawowe

- Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Staszica w Brzeszczach,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Brzeszczach (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Brzeszczach),
- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Jawiszowicach (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6 w Jawiszowicach),
- Szkoła Podstawowa w Przecieszynie (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Wandy Chotomskiej),
- Szkoła Podstawowa w Skidzinie (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Skidzinie),
- Szkoła Podstawowa im. Kosta Jagiełły w Zasolu (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2).

Gimnazja

- Gimnazjum nr 1 z oddziałami integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Brzeszczach (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 z oddziałami integracyjnymi w Brzeszczach),
- Gimnazjum nr 2 im. Marii Bobrzeckiej w Brzeszczach.

Współczynnik skolaryzacji szkół podstawowych jest bardzo wysoki w gminie, natomiast współczynnik szkół gimnazjalnych jest niższy o kilkanaście punktów procentowych, co oznacza, że część młodzieży realizuje obowiązek szkolny na tym poziomie poza granicami gminy.

Tabela 31. Współczynnik skolaryzacji¹³ w gminie Brzeszcze w 2013 roku [w %]

Współczynniki skolaryzacji (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne)	
współczynnik skolaryzacji brutto	
szkoły podstawowe	98,75
gimnazja	85,62
współczynnik skolaryzacji netto	
szkoły podstawowe	95,17
gimnazja	83,82

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W procesie nauczania wykorzystywane są nowoczesne technologie. Szkoły podstawowe i gimnazjalne są w 100% wyposażone w komputery z dostępem do internetu. W szkołach podstawowych na jeden komputer przypada 12 uczniów, a w gimnazjach 8 uczniów.

Tabela 32. Komputeryzacja szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Brzeszcze w 2012 roku

Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do internetu przeznaczony do użytku uczniów		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	osoba	12,35
gimnazja dla dzieci i młodzieży	osoba	8,01
Udział % szkół wyposażonych w komputery z dostępem do internetu przeznaczone do użytku uczniów		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	100
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	100

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

¹³ Współczynnik skolaryzacji brutto – relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Współczynnik skolaryzacji netto – relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Współczynnik skolaryzacji netto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę uczniów szkół podstawowych na początku danego roku szkolnego w wieku 7–12 lat (wiek przypisany do tego poziomu) przez liczbę ludności w wieku 7–12 lat według stanu w dniu 31 XII tego samego roku.

4.3. KULTURA I SZTUKA

Do instytucji odpowiedzialnych za rozwój kultury i sztuki w gminie Brzeszcze zalicza się:

- Ośrodek Kultury w Brzeszczach,
- Biblioteka Publiczna wraz z filiami w Brzeszczach, Brzeszczach-Borze, Jawiszowicach, Przecieszynie, Skidzinie, Wilczkowicach, Zasolu,
- Dom Ludowy w Borze,
- Dom Ludowy w Przecieszynie,
- Dom Ludowy w Skidzinie,
- Dom Ludowy w Wilczkowicach,
- Świetlica w Jawiszowicach,
- Świetlica na Os. Szymanowskiego,
- Świetlica na Os. Paderewskiego,
- Świetlica w Zasolu,
- Kino „Wisła” w Brzeszczach.

Ośrodek Kultury Brzeszcze jest organizatorem imprez i zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych oraz wydawcą „Odgłosów Brzeszcz” i „Informatora Kulturalnego”. Do swojej dyspozycji posiada salę kinowo-widowską, szkoleniową, sale taneczne w domach ludowych oraz hall wystawowy.

Przy Ośrodku Kultury działa wiele zespołów i grup zainteresowań:

- Iskierki – Dziecięcy zespół pieśni i tańca,
- Szalone Małolaty – Zespół tańca współczesnego,
- Zespoły folklorystyczne:
 - Borowianki,
 - Brzeszczanki,
 - Jawiszowianki,
 - Paświszczanie i Kapela Zasole,
 - Przecieszynianki,
 - Skidzinianie,
 - Tęcza,
 - Wilczkowianki.
- Pracownia Ceramiczna,
- Uniwersytet Każdego Wieku,
- Klub Nieprofesjonalny Twórczości Literackiej „Pióromani”,
- Biker Team Brzeszcze,
- Ognisko Muzyczne „Metrum”.

W 2013 roku Ośrodek Kultury zorganizował 261 imprez kulturalnych. Największą część z nich to prelekcje, spotkania, wykłady oraz imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne. Do ważnych imprez odbywających się na terenie gminy należy muzyczne wydarzenie – B-Festival.

Tabela 33. Imprezy zorganizowane przez Ośrodek Kultury w 2013 roku [w szt.]

Imprezy zorganizowane w gminie brzeszcze przez Ośrodek Kultury	
Ogółem	261
Wystawy	1
Występy zespołów amatorskich	10
Występy artystów i zespołów zawodowych	2
Dyskoteki	8
Prelekcje, spotkania, wykłady	126
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	58
Konkursy	24
Inne	32

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Biblioteka publiczna realizuje liczne projekty, konkursy czy Dyskusyjne Kluby Książki. Pokażny księgozbiór oraz liczba wypożyczeń świadczą o dużej aktywności kulturalnej mieszkańców gminy.

Tabela 34. Charakterystyka bibliotek w gminie Brzeszcze

Wskaźniki biblioteczne		
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	Osoba	3618
Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	Wol.	2895
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Osoba	206
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	Wol.	14,6
Placówki biblioteczne		
Księgozbiór	Wol.	62 842
Czytelnicy w ciągu roku	Osoba	4453
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	Wol.	64 851

Źródło: opracowanie własne wg danych GUS za rok 2013

4.3. SPORT I REKREACJA

Działalnością w dziedzinie sportu na terenie gminy Brzeszcze zajmuje się Ośrodek Kultury w Brzeszczach. Do zadań Ośrodka należy: popularyzacja walorów rekreacji ruchowej, organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych, zapewnienie kadry instruktorów do prowadzenia zajęć rekreacyjnych, utrzymanie i udostępnianie bazy sportowo-rekreacyjnej, rozwijanie usług w zakresie rekreacji ruchowej, prowadzenie wypożyczalni sprzętu sportowo-rekreacyjnego i turystycznego, organizowanie nauki pływania. Ośrodek Kultury w Brzeszczach dysponuje w celach rekreacyjnych basenem kąpielowym „Pod Platanem”, grotą solną, siłownią, solarium, halą sportową oraz ścianką wspinaczkową. Działalność sportową wspierają także kluby takie jak KS „Górnik” Brzeszcze, szkoła sportów walki Jikishin Dojo, OYAMA KARATE Brzeszcze, Uczniowski Klub Sportowy Gminy Brzeszcze. Natomiast ważną cykliczną imprezą sportową jest Bieg Brzeszcze.

4.4. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE, PRZECIWPOWODZIOWE ORAZ PRZECIWPÓŻAROWE

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Brzeszcze czuwają funkcjonariusze Komisariatu Policji w Brzeszczach, a także pracownicy Straży Miejskiej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej.

Przy Straży Miejskiej Gminy Brzeszcze funkcjonuje Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego, gdzie pełniony jest całodobowy dyżur telefoniczny oraz nadzór nad systemem alarmowania i wczesnego ostrzegania ludności. Straż miejska realizuje także programy profilaktyczne skierowane do najmłodszych mieszkańców gminy oraz działania prewencyjne patroli. Działania prewencyjne Straży Miejskiej: Pierwsza pomoc pod ręką, Bezpieczna droga do szkoły, Program Pies, Materiały pirotechniczne, Bezpiecznie zimą, Agresja i przemoc w szkole, Rola i zadania Straży Miejskiej, Bezpieczeństwo dziecka w kontaktach z osobami obcymi, Stop uzależnieniom.

Lokalizacja gminy między rzeką Wisłą a Sołą powoduje duże zagrożenie powodziowe. Dla potrzeb planowania ochrony przed powodzią funkcjonuje w Krakowie Ośrodek Koordynacyjno-Informacyjny Ochrony Przeciwpowodziowej. Gmina natomiast prowadzi działania prewencyjne i ostrzegawcze m.in. w postaci kształtowania zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych i terenów zalewowych. O bezpieczeństwo przeciwpowodziowe oraz przeciwpożarowe w gminie dbają następujące jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: OSP Brzeszcze – Bór, OSP Przecieszyn, OSP Brzeszcze, OSP Zasole, OSP Skidziń, OSP Jawiszowice.

4.5. OCHRONA ZDROWIA

Ochroną zdrowia i świadczeniem usług medycznych w gminie zajmują się 3 podmioty:

- NZOZ „VITA” Sp. z o. o. – Ambulatoryjne Centrum Medyczne:
 - Przychodnia Rejonowo-Specjalistyczna Nr 1 w Brzeszczach,
 - Przychodnia Rejonowo-Specjalistyczna Nr 2 w Brzeszczach.

Poradnie funkcjonujące w przychodni:

Poradnia Ogólna, Poradnia Reumatologiczna, Poradnia Dermatologiczna, Poradnia Medycyny Pracy, Poradnia Leczenia Uzależnień, Dzienny Oddz. Ter. Uzależnień, Poradnia Stomatologiczna, Poradnia Dziecięca, Poradnia Alergologiczna, Poradnia Neurologiczna, Poradnia Laryngologiczna, Poradnia Kardiologiczna, Poradnia Okulistyczna, Poradnia Ginekologiczna, Poradnia Ortopedyczna, Poradnia Chirurgiczna, Poradnia Rehabilitacyjna, Poradnia Geriatryczna, Poradnia Urologiczna, Pracownia Kardiologiczna, Pracownia Rehabilitacyjna

- Eskulap s.c.
- Laboratorium Medyczne Fryda,
- Zespół Specjalistycznych Gabinetów Lekarskich w Brzeszczach.

W gminie funkcjonuje 7 aptek oraz 1 punkt apteczny. W 2013 roku na 1 aptekę przypadało 3101 osób.

4.6. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki socjalnej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadania w zakresie pomocy społecznej na terenie gminy Brzeszcze są realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Według danych za 2013 rok liczba rodzin w gminie korzystających z pomocy społecznej wynosiła 449, czyli ok. 1070 osób. W stosunku do liczby mieszkańców gminy wg stanu na koniec grudnia 2013 roku, liczba osób korzystających z pomocy społecznej stanowi 4,9%.

Tabela 35. Korzystający z pomocy społecznej

Typy rodzin	2011	2012	2013
Rodziny z dziećmi w tym:	189	191	171
– z 1 dzieckiem	87	81	66
– z 2 dzieci	64	70	65
– z 3 dzieci	28	31	31
– z 4 dzieci lub więcej	10	9	9
Rodziny niepełne w tym:	81	74	74
– z 1 dzieckiem	39	37	30
– z 2 dzieci	32	25	28
– z 3 dzieci	6	9	12
– z 4 dzieci lub więcej	4	3	4
Rodziny emerytów i rencistów	84	82	74
Osoby samotne	200	192	193

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeszczach za 2013 rok

W gminie Brzeszcze w latach 2011–2013 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej było ubóstwo, a liczebność rodzin w tej kategorii jeszcze zwiększyła się w ostatnich latach. Drugą pozycję wśród przyczyn zajmuje bezrobocie oraz długotrwała choroba. W przypadku tych kategorii ich liczebność również wzrosła w porównaniu do roku 2012 i 2011. Wyraźny w gminie jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 36. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom w gminie Brzeszcze w latach 2011–2013

Powody	Liczba rodzin		
	2011	2012	2013
Ubóstwo	207	207	234
Bezdomność	17	21	26
Potrzeba ochrony macierzyństwa	65	71	67
Bezrobocie	178	162	188
Niepełnosprawność	135	120	128
Długotrwała choroba	175	163	198
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	132	140	176
Przemoc w rodzinie	34	23	18
Alkoholizm w rodzinie	70	62	63
Narkomania	3	23	3

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeszczach za 2013 rok

Działaniami z zakresu udzielania pomocy społecznej zajmuje się także: Klub Integracji Społecznej, Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punkt Wsparcia i Pomocy dla Osób doświadczających przemocy w rodzinie, Poradnia Leczenia Uzależnień w Brzeszczach, Dzienny Oddział Terapii Uzależnień w Brzeszczach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzeszczach, Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny w Brzeszczach, Centrum Aktywności Lokalnej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeszczach prowadzi także noclegownię.

Tabela 37. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej i świadczenia pomocy społecznej

Placówki stacjonarnej pomocy społecznej		
placówki (z filiami)	ob.	1
miejsca (łącznie z filiami)	msc	13
mieszkańcy (łącznie z filiami)	osoba	13
mieszkańcy – osoby bezdomne	osoba	13
bezdomni w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych	osoba	13
miejsca w w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych	msc	13
noclegownia	ob.	1
ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ		
Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej		
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gosp. dom.	347
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	823
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	3,8
ŚWIADCZENIA RODZINNE		
Korzystający ze świadczeń rodzinnych		
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	–	290
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem	osoba	549
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	517
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	13,7
Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku – ogółem		
kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	2027
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	tys. zł	1014
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	tys. zł	629

Źródło: opracowanie własne wg danych GUS za rok 2013

4.7. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Przedstawiciele organizacji pozarządowych na terenie gminy Brzeszcze działają w następujących obszarach¹⁴:

a) przyroda i ekologia:

- Stowarzyszenie Ekologiczne Gminy Brzeszcze „BIOS”,
- Koło Łowieckie – RYŚ,
- Koło Łowieckie „ŻBIK”,
- Polski Związek Hodowców Gołębia Pocztowego Oddział Brzeszcze,
- Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach Koło Pszczelarzy w Jawiszowicach,
- Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach Koło Pszczelarzy w Brzeszczach,
- Polski Związek Wędkarski Koło Nr 121 Brzeszcze.

b) kultura i edukacja:

- Stowarzyszenie Grupa Teatralna „Czwarta Ściana”,
- Stowarzyszenie na Rzecz Gminy Brzeszcze „BRZOST”,
- Stowarzyszenie „OBIEKTYW”,
- Stowarzyszenie LINQUA,
- Towarzystwo Kultury Alternatywnej „KURNIK”,
- Towarzystwo Kultury Teatralnej.

c) sfera społeczna:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Jawiszowic,
- Forum Bezpartyjnych – BRZESZCZOT,
- Związek Harcerstwa Polskiego-Harcerski Krąg Seniorów w Jawiszowicach przy związku drużyn w Brzeszczach,
- Klub Seniora Jawiszowice,
- Stowarzyszenie POKOLENIA – Koło Brzeszcze,
- Klub Seniora os. Szymanowskiego w Brzeszczach,
- Polski Związek Emerytów i Rencistów w Brzeszczach,
- ZHP Związek Drużyn im. Szarych Szeregów w Brzeszczach,
- Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarności Finansowej,
- Towarzystwo Charytatywne im. Ojca Pio Koło nr 6 w Jawiszowicach,
- Fundacja im. Brata Alberta – Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Klub Honorowych Dawców Krwi im. M. Bobrzeckiej,
- Stowarzyszenie Trzeźwości i Integracji Społecznej,
- Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „OLIMP”,
- Fundacja Pomocy Społecznej w Brzeszczach,
- Miejsko Gminne Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
- Stowarzyszenie Amazonek w Brzeszczach.

d) organizacje przyparafialne:

- Domowy Kościół przy parafii Matki Bożej Bolesnej,
- Chór Canticum Novum,
- Towarzystwo Charytatywne im. Ojca Pio Koło nr 6 w Jawiszowicach.

Pielęgnowaniem lokalnego folkloru oraz działalnością kulturalną zajmują się aktywnie działające na terenie gminy Koła Gospodyń Wiejskich: w Jawiszowicach, Przecieszynie, Skidzinie, Wilczkowicach, Brzeszczach i w Brzeszczach – Bór.

¹⁴ Wykaz za: <http://brzeszcze.pl/organizacje-pozarzadowe,225>, [dostęp: 13.11.2014].

4.8. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE GMINY

Gmina podejmuje współpracę w ramach LGD. Jedną z nich jest Lokalna Grupa Działania „Dolina Soły” z czterema gminami: Brzeszcze, Chełmek, Kęty i Oświęcim. Jest to stowarzyszenie podejmujące wysiłki na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Celami ogólnymi LGD „Dolina Soły” są: waloryzacja lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych, poprawa jakości życia, w tym warunków zatrudnienia (powstanie nowych miejsc pracy), rozwój turystyki, szczególnie kulturowej i wokół zbiorników wodnych, zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej, rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie ilości miejsc pracy na wsi poza turystyką oraz pozyskiwanie środków zewnętrznych. Działania LGD przyczyniły się do powstania m.in. przewodnika po Dolinie Soły, publikacji dotyczącej przysmaków z tego terenu czy tradycyjnych opowieści¹⁵.

Gmina współpracuje także z Lokalną Grupą Rybacką „Dorzecze Soły i Wieprzówki”, która działa na terenie gminy Kęty, Brzeszcze, Wieprz i gmina Oświęcim oraz gminy śląskiej Porąbka. Celami LGR jest: rozwój rynku zbytu i promocji ryb, rozwój turystyki, szczególnie związanej ze zbiornikami wodnymi i ekoturystyki, rozwój usług dla ludności poprzez rozwój przedsiębiorczości, szczególnie wśród osób z sektora rybactwa, zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zachowanie dziedzictwa kulturowo-historycznego, w tym tradycji rybactwa¹⁶.

Współpraca z zagranicą

Gmina Brzeszcze współpracuje z włoską gminą Londa, położoną w Toskanii. Działania obu jednostek opierają się na wymianie doświadczeń między mieszkańcami, uczniowie szkół mogą brać udział w wymianach kulturalnych.

4.9. ANALIZA WSKAŹNIKOWA – SFERA SPOŁECZNA

Zastosowana analiza wskaźnikowa miasta i gminy Brzeszcze ma na celu przedstawienie wybranych wskaźników ze **sfer społecznej** w konfrontacji z województwem małopolskim. Dzięki takiemu zestawieniu ukazane zostają atuty gminy oraz możliwe kierunki dalszego rozwoju w poruszanych sferach. By oszacować poziom rozwoju jednostki zastosowano ocenę punktową:

- sytuacja korzystna: + 1
(wskaźnik o nacechowaniu pozytywnym wyższy niż dla województwa, wskaźnik o nacechowaniu negatywnym niższy niż dla województwa);
- sytuacja neutralna: 0
(wskaźnik równy wartości dla województwa);
- sytuacja niekorzystna: – 1
(wskaźnik o nacechowaniu pozytywnym niższy niż dla województwa, wskaźnik o nacechowaniu negatywnym wyższy niż dla województwa).

Sfera społeczna miasta i gminy Brzeszcze na tle województwa małopolskiego przedstawia się **neutralnie** (por. tab. 38). Przyrost naturalny jest na dodatnim poziomie jak w całym województwie. Natomiast gęstość zaludnienia jest dwukrotnie większa niż w całym województwie. Niezadowolająco jednak kształtuje się współczynnik skolaryzacji netto dla gimnazjów, który nie sięga nawet 90%, co wskazuje na odpływ młodzieży poza gminę w celach edukacyjnych.

¹⁵ www.dolinasoly.eu, [dostęp:10.11.2014].

¹⁶ <http://dsiw.pl/>, [dostęp:9.11.2014].

Tabela 38. Analiza wskaźnikowa – sfera społeczna

wskaźnik	miasto i gmina Brzeszcze	województwo małopolskie	miasto i gmina Brzeszcze [ocena punktowa]
udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	17,4 %	19,2 %	-1
udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności	64,6 %	63,1 %	+1
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	18,0 %	17,7 %	-1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	27,8	28,1	+1
gęstość zaludnienia (osoba na km ²)	476	221	-1
przyrost naturalny na 1000 ludności	0,5	1,2	-1
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	13,7 %	32,7 %	+1
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności (ogółem)	3,8 %	6,7%	+1
przychodnie na 10 tys. ludności	1	5	-1
współczynnik skolaryzacji netto (dla szkół podstawowych)	95,17 %	94,89 %	+1
współczynnik skolaryzacji netto (dla gimnazjów)	83,82 %	93,95 %	-1
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	14,6 wol.	15,6 wol.	+1
Suma w ocenie punktowej analizy wskaźnikowej			0

Źródło: opracowanie własne wg danych GUS za 2013 rok

5. ANALIZA SWOT GMINY BRZESZCZE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ położenie na uprzemysłowionym obszarze, ▪ występowanie licznych obszarów i obiektów cennych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym, ▪ bogata sieć stawów, ▪ utrzymywanie kontaktów z zagranicznym partnerem, ▪ dobre wyposażenie mieszkań w instalacje sanitarne na wsi i w mieście, ▪ dostępność komunikacyjna, ▪ położenie gminy na styku dwóch województw, ▪ dodatni przyrost naturalny, ▪ istnienie aktywnie działających instytucji kultury, ▪ atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego w zgodzie z naturą – korzystanie z rekreacji nad rzeką Sołą, np. kajakarstwo, ▪ wzrost znaczenia rekreacji wędkarskiej, ▪ łagodny klimat sprzyjający życiu oraz rozwojowi rolnictwa, ▪ gmina położona na terenie Górnośląskiego Zagłębia Węglowego.	▪ duże zanieczyszczenie powietrza spowodowane działalnością wydobywczą, ▪ zanieczyszczenia powietrza wpływające na stan szaty roślinnej, ▪ zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, ▪ niska lesistość, ▪ gleby średniej jakości, ▪ powstawanie zniszczeń budynków, środowiska i obniżenie terenów poprzez wydobywanie kopalin, ▪ wysokie bezrobocie, ▪ obszar przyrodniczy gminy narażony na deformacje ze względu na górniczy charakter, ▪ niski poziom skanalizowania gminy, ▪ duża grupa bezrobotnych w wieku produkcyjnym oraz z wykształceniem zawodowym, policealnym oraz wyższym, ▪ brak rozwiniętej bazy noclegowej i gastronomicznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ potencjalne możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki oraz różnych form turystyki przyrodniczej, ▪ promocyjne wykorzystanie obszarów objętych ochroną sieci Natura 2000, ▪ zalesienia gruntów porolnych, ▪ wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (biomasa, energia słoneczna), ▪ współpraca sąsiadujących gmin w ramach grup działania, ▪ możliwość wykorzystania dobrych gleb do produkcji żywności ekologicznej, ▪ możliwość zagospodarowania terenów pod rekreację, ▪ planowany przebieg drogi ekspresowej S1 relacji Pyrzowice – Cieszyn.	▪ starzenie się społeczeństwa, ▪ wzmożona eksploatacja dróg.

ZAŁĄCZNIK NR 2. RAPORT Z BADANIA ANKIETOWEGO

WSTĘP

Badanie ankietowe zostało zrealizowane na zlecenie pełniącej funkcję Burmistrza Gminy Brzeszcze w ramach opracowywanej Strategii rozwoju gminy Brzeszcze. Objęto nim reprezentatywną grupę mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, pochodzących z obszaru gminy.

Raport powstał w oparciu o dane z niniejszego badania ankietowego przeprowadzonego na terenie gminy Brzeszcze na przełomie lipca i sierpnia 2014 roku, na potrzeby którego przygotowano 3 rodzaje ankiet:

- dla mieszkańców gminy Brzeszcze,
- dla przedsiębiorstw posiadających siedzibę lub działających na obszarze gminy Brzeszcze,
- dla organizacji pozarządowych posiadających siedzibę lub działających na obszarze gminy Brzeszcze.

W tak sformułowanym kształcie badania ankietowego przyjęto możliwość wypełnienia więcej niż jednej ankiety. Dla przykładu, jeśli mieszkaniec jest równocześnie właścicielem firmy oraz członkiem stowarzyszenia, to miał możliwość wypełnienia trzech ankiet. Przyjęto, że inna jest percepcja mieszkańca, przedsiębiorcy oraz organizacji pozarządowej, gdyż podmioty te mają zupełnie inne problemy, cele, zakres działań, potrzeby, oczekiwania, a także relacje z samorządem terytorialnym.

Układ przedstawionych wyników stanowi odzwierciedlenie zrealizowanych ankiet. Opracowanie składa się z uwag metodologicznych, charakterystyki badanej populacji oraz tabel zawierających wyniki udzielonych odpowiedzi na pytania zawarte w arkuszach formularzy.

1. CEL I METODA BADAŃ

Realizacja niniejszego projektu badawczego stanowi integralną część prac nad „Strategią rozwoju gminy Brzeszcze na lata 2015–2024”. Zgodnie z założeniem, dokument ten ma nakreślać najważniejsze cele, do których dążyć będzie Gmina Brzeszcze¹ w perspektywie 2015–2024.

Kształt kwestionariuszy użytych do badania ankietowego i problematyka zawarta w poszczególnych formularzach wychodzi naprzeciw problemom istotnym z punktu rozwoju gminy Brzeszcze.

Celem ankiety skierowanej dla mieszkańca było przede wszystkim zbadanie poziomu jakości życia w gminie Brzeszcze. A zatem w szczególności istotne było zebranie informacji o problemach, potrzebach i jakości życia w gminie. Było to badanie ukierunkowane na zgromadzenie danych o subiektywnych odczuciach mieszkańców, z tym, że nie w znaczeniu indywidualnych potrzeb, a w formie opinii społeczeństwa gminy Brzeszcze w ogóle. Respondenci odpowiadali także na pytania dotyczące m.in. oceny realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy w podziale na kategorie takie jak: edukacja, bezpieczeństwo, rekreacja, kultura. Odpowiadający ponadto mogli wskazać, który obszar rozwoju powinien stanowić ich zdaniem priorytet działań Urzędu Gminy w latach 2015–2024.

Ankieta dedykowana przedsiębiorcom była narzędziem badawczym do zobrazowania oceny prowadzenia działalności gospodarczej pozarolniczej/ rolniczej oraz możliwości jej rozwoju na obszarze gminy Brzeszcze.

Kwestionariusz przeznaczony dla organizacji pozarządowych miał na celu przedstawienie problematyki dotyczącej prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe, zebranie informacji o ich sytuacji, możliwościach rozwoju, a także o współpracy z administracją publiczną w gminie Brzeszcze.

Należy przy tym zaznaczyć, iż kategorie wyżej wskazanych ankiet nie dotyczyły tylko zadań realizowanych przez samorząd terytorialny na poziomie Gminy, ale także poruszały kwestie, za które odpowiedzialność spoczywa na poziomie Powiatu, czy innych jednostek centralnych realizujących zadania kluczowe dla mieszkańców. Dla przykładu, zadano pytania o edukację na poziomie zarówno podstawowym, gimnazjalnym, jak i ponadgimnazjalnym,

¹ Termin gmina rozumiany jest w niniejszym raporcie jako obszar terytorialny. Nie należy go mylić z organem administracji publicznej jakim jest Burmistrz oraz Urzędem Gminy, który jest jednostką pomocniczą dla Burmistrza.

mimo, że ten ostatni leży w gestii odpowiedzialności Powiatu. Takie podejście związane jest z podstawowym założeniem badania, którego celem było **kompleksowe** spojrzenie na ogół życia mieszkańców – obywateli w danym regionie zawężonym jego granicami administracyjnymi, a nie ocena stopnia wywiązywania się Gminy z przypisanych jej zadań własnych.

Każda osoba wypełniająca ankietę – niezależnie od tego czy był to mieszkaniec, przedstawiciel przedsiębiorstwa czy organizacji pozarządowej – mogła zaproponować zadanie jego/ jej zdaniem priorytetowe do realizacji na obszarze objętym badaniem. Było to pytanie otwarte, w którym proszono respondenta o podanie tematu zadania wraz z krótkim jego opisem oraz wskazaniem miejsca jego realizacji. Celem tego pytania była możliwość szerszego zaangażowania mieszkańców gminy Brzeszcze w proces uspołeczniania i wspólnego budowania jej Strategii rozwoju. Pytanie to miało również na celu zweryfikowanie potrzeb oraz oczekiwań respondentów w zakresie przyszłości gminy, a także nakreślenie ważnych kierunków rozwojowych z poziomu operacyjnego.

Kwestionariusze do przeprowadzenia badania ankietowego zostały przygotowane zarówno w formacie DOC, jak i stworzono ich wersję elektroniczną udostępnioną na portalu www.ebadania.pl.

Kwestionariusze były dystrybuowane wieloma kanałami komunikacyjnymi, w tym m.in. poprzez:

- Urząd Gminy, ul. Kościelna 4,
- jednostki organizacyjne Gminy,
- placówki publiczne na terenie gminy Brzeszcze,
- sołtysów i przewodniczących samorządów osiedlowych,
- informację o prowadzeniu badania ankietowego umieszczoną na stronie internetowej Gminy oraz jej jednostek organizacyjnych, a także 78 tablicach informacyjnych.

Do ostatecznej analizy statystycznej zakwalifikowano wszystkie przesłane drogą elektroniczną, jak i w wersji papierowej ankiety. W wyniku realizacji badania uzyskano łącznie **400 ankiet**, z czego w wersji elektronicznej zostało przesłanych: 11 ankiet dla przedsiębiorstw, 12 dla organizacji pozarządowych, 255 dla mieszkańców; w wersji papierowej otrzymano natomiast: 80 ankiet dla mieszkańca, 17 dla organizacji pozarządowych oraz 25 ankiet dla przedsiębiorstw. Dane z kwestionariuszy zostały poddane analizie statystycznej i merytorycznej. Przy realizacji ankiet zachowano anonimowość osób ankietowanych.

Przygotowane ankiety tj. dla mieszkańca, przedsiębiorstwa, organizacji pozarządowej, przeznaczone były do samodzielnego wypełnienia. Struktura kwestionariuszy uwzględniała zarówno pytania zamknięte, jak i otwarte, przy czym zdecydowanie przeważał typ pytania zamkniętego. W wybranych pytaniach o charakterze zamkniętym uwzględniono odpowiedź „inne”, z możliwością wyszczególnienia odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym przez autorów badania katalogu. Ponadto, w ankietach pojawiły się pytania ze skalą odpowiedzi od 1 do 5 (gdzie „1” oznaczało bardzo źle, a „5” – bardzo dobrze).

W niżej przedstawionej analizie wypełnionych ankiet, w części pytań odpowiedzi mogą nie sumować się do 100%. Spowodowane jest to występowaniem pytań, w których respondenci mogli nie udzielić odpowiedzi. W przedstawionych tabelach są również takie, w których wynik może przekroczyć wartość 100%, co wiąże się z możliwością udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytanie.

Niniejsze opracowanie stanowi raport z przeprowadzonych badań. Przy jego opracowaniu kierowano się zasadą precyzyjnego przedstawienia wyników i unikania ich krzyżowej, głębszej interpretacji statystycznej. Dzięki temu potencjalnie zainteresowany tą problematyką czytelnik będzie miał możliwość dokonania samodzielnej analizy w oparciu o przedstawione dane ilościowe i jakościowe.

2. GMINA BRZESZCZE W PERCEPCJI MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

Ankieta dla mieszkańca zawiera 8 pytań oraz metryczkę. Autorzy ankiety sformułowali 6 pytań zamkniętych oraz 2 pytania otwarte.

Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Ocena potrzeby posiadania Strategii rozwoju gminy Brzeszcze.
2. Ogólna ocena życia w gminie.
3. Ocena sytuacji w gminie.
4. Ocena poczucia przynależności do gminy.
5. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy.
6. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie gminy w latach 2015–2024.
7. Propozycja zadania do realizacji na terenie gminy w okresie 2015–2024 z punktu widzenia respondenta.
8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat.
9. Metryczka – informacje o respondentach.

METRYCZKA – INFORMACJE O RESPONDENTACH

Istotne jest, aby scharakteryzować grupę docelową, która wzięła udział w badaniu ankietowym skierowanym do mieszkańców. W tej części ankiety należało odpowiedzieć na pytania o to, jaka jest struktura płci, wieku, wykształcenia oraz zatrudnienia respondentów.

Tabela 39. Struktura płci respondentów

PŁEĆ RESPONDENTÓW	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
Kobieta	55
Mężczyzna	45
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość respondentów, która wzięła udział w badaniu, stanowiły kobiety, ich przewaga jest znaczna, gdyż udział kobiet w badaniu wyniósł 55%, a mężczyzn 45%. Oznacza to, iż zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne gminy Brzeszcze rozkłada się nierównomiernie z punktu widzenia struktury płci.

Tabela 40. Struktura wiekowa respondentów

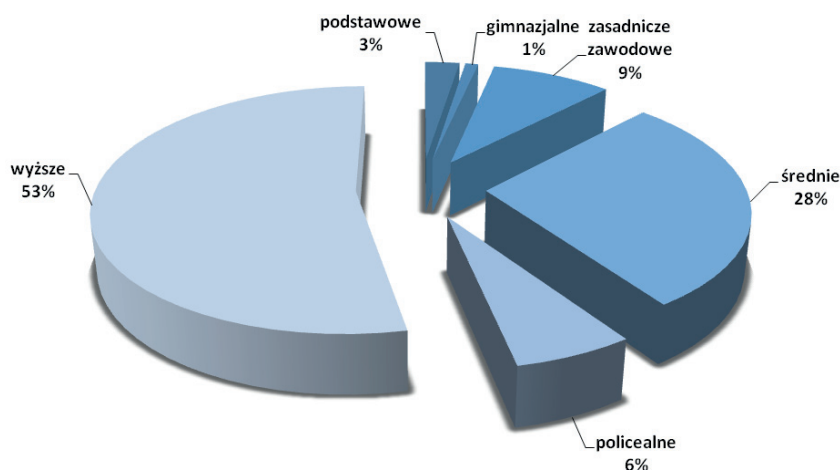
WIEK	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
15–20	5
21–30	24
31–40	25
41–50	16
51–60	20
Powyżej 60	10
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wśród zrealizowanych ankiet najczęściej należało do osób w wieku między 31 a 40 rokiem życia, którzy stanowią 25% wszystkich respondentów badania oraz pomiędzy 21 a 30 rokiem życia, którzy z kolei stanowią 24% wszystkich ankietowanych. Znaczący jest także udział w badaniu osób w wieku 51–60 lat, tj. 20% respondentów oraz w wieku 41–50 lat – 16%. Odsetek procentowy dwóch skrajnych grup wiekowych, tj.: powyżej 60 lat oraz między 15 a 20 rokiem życia jest najmniejszy i wynosi odpowiednio 10 i 5%. Jest to ważna informacja z perspektywy aktywizowania osób najmłodszych oraz najstarszych do zaangażowania w życie społeczne gminy. Należałoby się zastanowić przy okazji tej informacji m.in. nad poszukianiem innych kanałów informacyjnych dla tych grup wiekowych, a także nad diagnozą problemów w zakresie kapitału społecznego gminy. Tym bardziej, iż sytuację w tym zakresie w gminie Brzeszcze odzwierciedla badanie realizowane w skali ogólnopolskiej przez Instytut Spraw Publicznych dotyczące społeczeństwa obywatelskiego oraz kapitału społecznego w Polsce, które wskazuje, że udział osób w wieku 15–20 oraz powyżej 60 roku w miejscowościach poza aglomeracjami miejskimi ma tendencje do utrzymywania się na stosunkowo niskim poziomie².

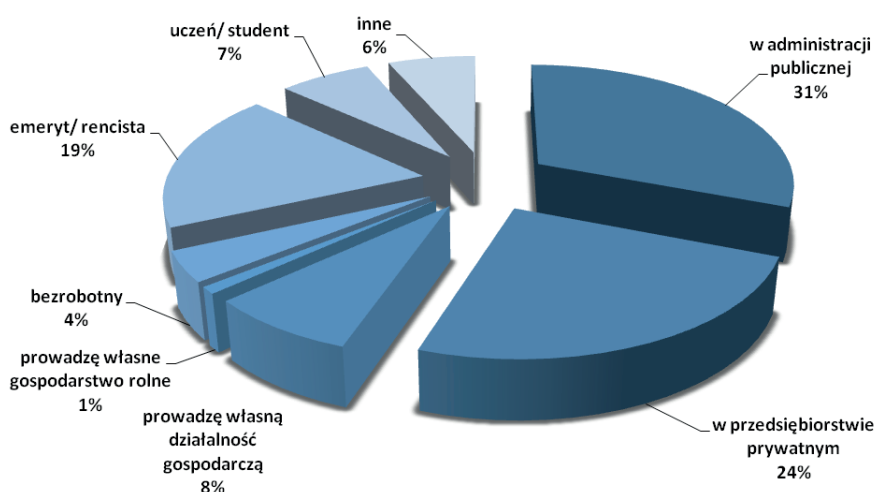
Wykres 8. Struktura wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ponad połowa osób ankietowanych deklarowała posiadanie wykształcenia wyższego (53%). Reprezentatywna była także grupa osób z wykształceniem średnim (28%).

Wykres 9. Struktura zatrudnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

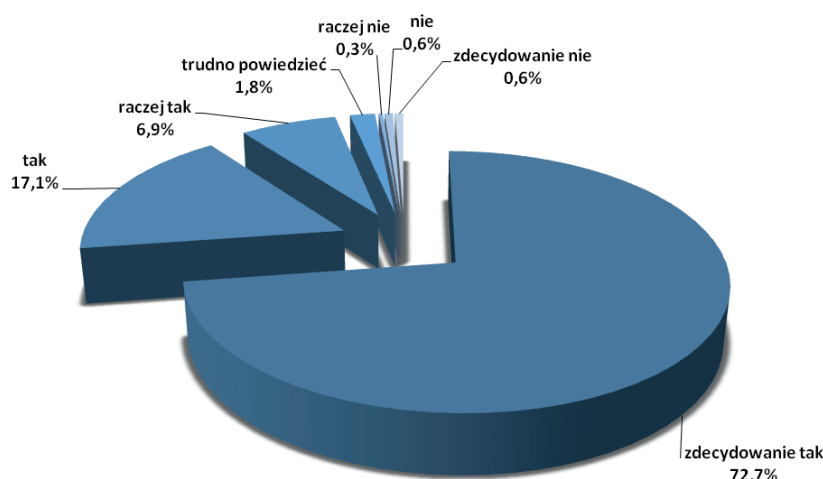
² Zob. szerzej: *Partycypacja publiczna w praktyce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013; *Przepis na uczestnictwo. Diagnoza partycypacji publicznej w Polsce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013. Raporty dostępne są: <http://www.isp.org.pl/publikacje,25.html>

Najwięcej osób ankietowanych deklaruowało zatrudnienie w administracji publicznej (31%). Reprezentatywna była także grupa osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach prywatnych (24%), a także emerytów/ rencistów, których udział w badaniu stanowił aż 19% wszystkich jego respondentów. Udział pozostałych grup, tj. osób prowadzących własną działalność gospodarczą, uczniów/ studentów, bezrobotnych oraz osób prowadzących własne gospodarstwo rolne jest niewielki, gdyż kształtuje się na poziomie 1–8%. Osoby deklarujące inną formę zatrudnienia stanowiły 6% ogółu ankietowanych.

OCENA POTRZEBY POSIADANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE

Autorzy badania uznali za zasadne zapytanie respondentów o opinię, czy uważają oni za konieczne budowanie Strategii rozwoju gminy Brzeszcze. Ważny jest aspekt akceptacji procesu tworzenia Strategii rozwoju, stąd istotnym jest zbadanie na samym wstępie jakie jest podejście do tego tematu samego społeczeństwa, a także czy występuje wśród niego i jaka jest ewentualna skala niezadowolenia.

Wykres 10. Ocena potrzeby posiadania Strategii rozwoju

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość, bo aż 96,7% respondentów, uznała proces budowania Strategii rozwoju gminy Brzeszcze za zasadny, w tym 72,7% ankietowanych uważa, że taka Strategia jest zdecydowanie potrzebna, 17,1% uważa, że jest potrzebna, a 6,9%, że jest raczej potrzebna. Odsetek ankietowanych, którzy uważają, że Strategia nie jest potrzebna stanowią 1,5% ankietowanych. Zaledwie 1,8% respondentów stwierdziło, że „trudno powiedzieć”. Taka struktura odpowiedzi oznacza, że mieszkańcy gminy Brzeszcze widzą potrzebę planowania strategicznego przez Urząd Gminy w oparciu o dokument Strategii rozwoju, co może stanowić odzwierciedlenie ich niezadowolenia w stosunku do dotychczasowej polityki rozwoju regionalnego gminy.

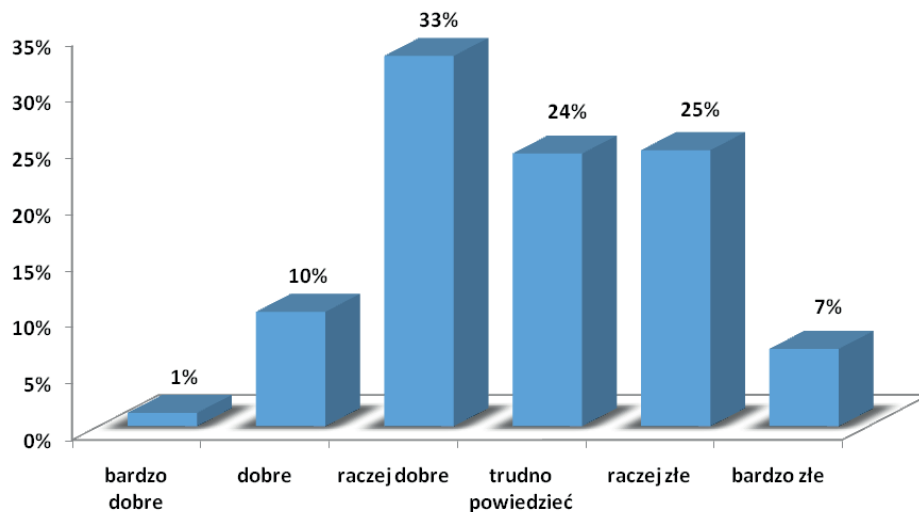
OGÓLNA OCENA ŻYCIA W GMINIE BRZESZCZE

Celem pytania była próba zaprezentowania ogólnego poziomu jakości życia w gminie Brzeszcze. Jest to ważna informacja w szczególności przy diagnozowaniu problemów, celów oraz kierunków rozwoju gminy, które mają na celu podwyższenie poziomu jakości życia mieszkańców w gminie Brzeszcze.

Opinie respondentów na temat poziomu życia na terenie gminy Brzeszcze są podzielone. Wśród odpowiedzi przeważają wskazania oceniające jakość życia na poziomie zadowalającym w tym: 1% respondentów oceniło ją bardzo dobrze, 10% dobrze, a 37% raczej dobrze. Negatywnie jakość życia w gminie Brzeszcze oceniło 32% respondentów, którzy postrzegają ją jako raczej złą – 25% odpowiedzi lub bardzo złą – 7% odpowiedzi. Natomiast 24% osób biorących udział w badaniu wskazało na trudność w zweryfikowaniu ich jakości życia w gminie. Analizując otrzymane odpowiedzi warto podkreślić, iż mimo, że dużej części respondentów żyje się dobrze w granicach gminy Brzeszcze, to niestety w społeczeństwie tym funkcjonuje również spora grupa osób, które są niezadowolone z warunków życia, co należy wziąć pod uwagę przy planowaniu kolejnych kierunków rozwoju gminy w najbliższym okresie.

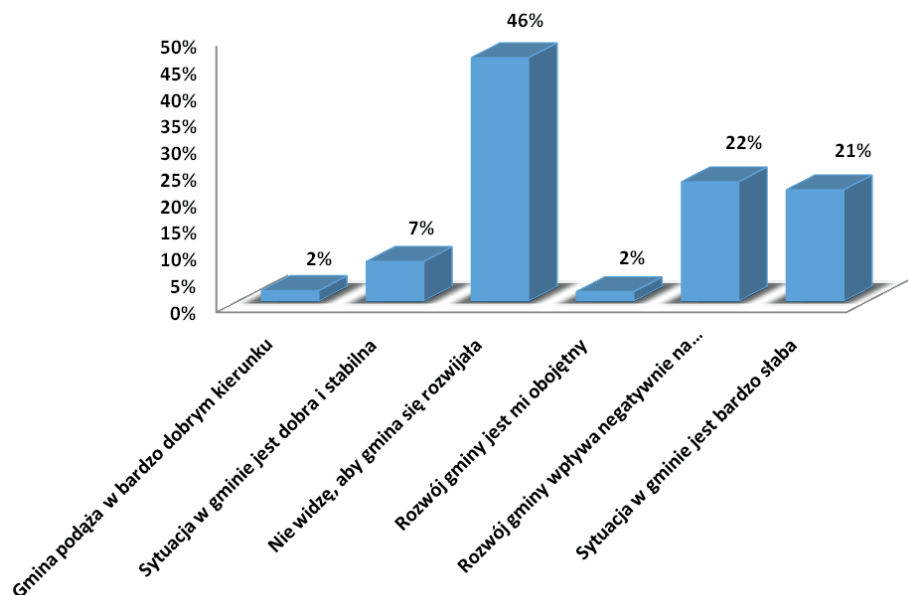
Wykres 11. Ogólna ocena życia w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

OCENA SYTUACJI W GMINIE BRZESZCZE

Wykres 12. Ocena sytuacji w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość badanych (46%) nie widzi, aby gmina się rozwijała. Wśród odpowiedzi duży odsetek stanowią również wskazania, że rozwój gminy wpływa negatywnie na mieszkańców (22%), a także, że sytuacja w gminie jest bardzo słaba (21%). Jedynie 2% respondentów wskazało, że rozwój gminy jest im obojętny.

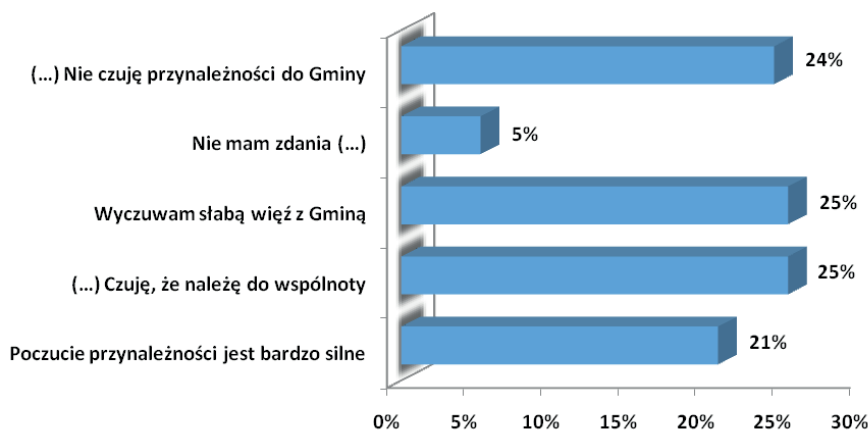
Wśród odpowiedzi pojawiły się również głosy mieszkańców pozytywnie oceniających kierunki rozwoju gminy, które stanowią 2% ogółu, a także wskazania, że sytuacja w gminie jest dobra i stabilna, które z kolei stanowią 7% wszystkich odpowiedzi.

OCENA POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI DO GMINY BRZESZCZE

Problematyka poruszona w pytaniu opiera się na dwóch zagadnieniach. Pierwsze to: opinia o współpracy, relacjach Urzędu Gminy z mieszkańcami. Drugie to poczucie przynależności do gminy. Intencją tak sformułowanego pytania było badanie krzyżowe, z jednej strony opinii o współpracy, komunikacji Urzędu Gminy z mieszkańcami, a z drugiej poczucia przynależności do wspólnoty, do gminy. Należy to pytanie potraktować jako otwierające dyskusję, a nie jako podsumowanie dotyczące interakcji pomiędzy mieszkańcem, a samorządem terytorialnym, władzą w gminie.

Wykres 13. Ocena poczucia przynależności do gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jednakowa grupa respondentów (25%) odpowiedziała, że czuje przynależność do wspólnoty lub wyczuwa słabą więź z gminą. Z kolei 21% ankietowanych wyczuwa silną przynależność do gminy. Oznacza to, iż 71% ankietowanych wyczuwa jakąkolwiek przynależność do gminy Brzeszcze, z naciskiem na pozytywny aspekt tego uczucia. Niemniej jednak, należy wziąć pod uwagę, iż wśród odpowiedzi, 5% wskazań było na stwierdzenie „nie mam zdania”, a 24% respondentów nie czuje w ogóle przynależności do gminy.

OCENA REALIZACJI ZADAŃ I INWESTYCJI NA TERENIE GMINY BRZESZCZE

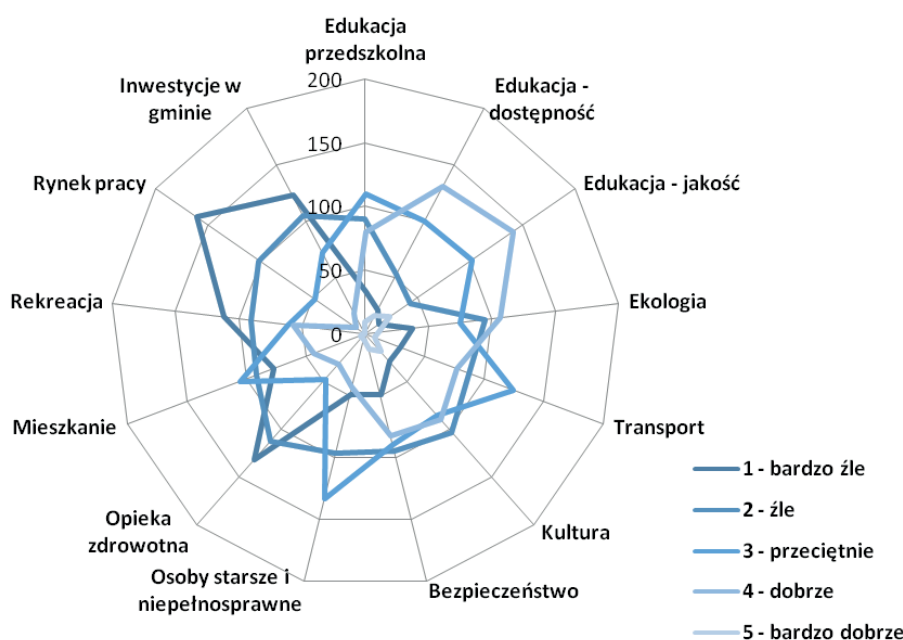
Wykres radarowy przedstawia linie, która odzwierciedla skalę oceny od 1 do 5 (1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze) poszczególnych kategorii. Obszary zadań, które były oceniane w tym pytaniu to:

1. Edukacja przedszkolna.
2. Edukacja – dostępność.
3. Edukacja – jakość.
4. Ekologia.
5. Transport.
6. Kultura.
7. Bezpieczeństwo.
8. Osoby starsze i niepełnosprawne.
9. Opieka zdrowotna.
10. Mieszkanie.
11. Rekreacja.
12. Rynek pracy.
13. Inwestycje w gminie.

Liczbą 0, 50... aż do 200 oznaczają liczbę ocen wyrażonych przez mieszkańców w danej kategorii.

Wykres 14. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Spośród kategorii **najlepiej** zostały ocenione: dostępność i jakość edukacji oraz ekologia. Ocenę dobrą dostępności edukacji przyznało 131 osób, jakości edukacji – 141 osób, z kolei ekologii i ochronie środowiska 107 osób.

Spośród kategorii **najgłębiej** zostały ocenione: rynek pracy (161 oceniło kategorię jako bardzo złą i 101 osób jako złą), opiekę zdrowotną (132 oceniło kategorię jako bardzo złą i 112 osoby jako złą), inwestycje na terenie gminy (123 oceniło kategorię jako bardzo złą i 105 osób jako złą) oraz rekreacja (112 oceniło kategorię jako bardzo złą i 90 osoby jako złą). Jest to bardzo znaczący sygnał, że muszą to być kluczowe obszary w diagnozowaniu problematyki, celów, kierunków rozwojowych, a także zadań operacyjnych.

PRIORYTETOWE OBSZARY ROZWOJU NA TERENIE GMINY BRZESZCZE

Kolejne pytanie bezpośrednio wynika z poprzedniego tj. oceny zadań oraz inwestycji na terenie gminy. Respondenci mieli tutaj za zadanie przedstawić, które obszary są według nich priorytetowymi w okresie 2015–2024.

Tabela 41. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie gminy w latach 2014–2020

LP.	NAZWA OBSZARU ROZWOJU	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
1.	Edukacja przedszkolna	2
2.	Edukacja – dostępność, jakość	80
3.	Ekologia	56
4.	Transport	27
5.	Kultura	43
6.	Bezpieczeństwo	43

7.	Osoby starsze i niepełnosprawne	24
8.	Opieka zdrowotna	73
9.	Mieszkanie	29
10.	Rekreacja	54
11.	Rynek pracy	242
12.	Inwestycje w gminie	102

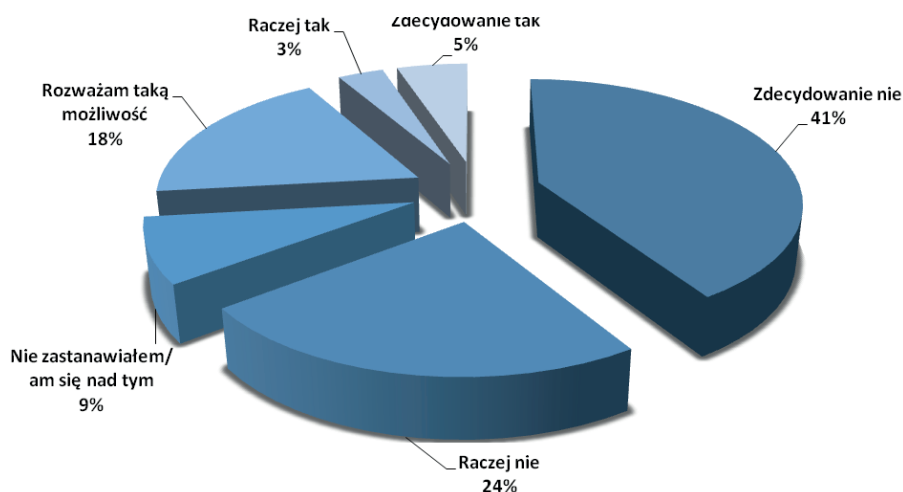
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyróżnione zostały obszary, które według mieszkańców stanowią priorytet do rozwoju w okresie 2015 – 2024. Najwięcej wskazań w zakresie konieczności skoncentrowania się na szukaniu rozwiązań otrzymały takie obszary, jak: rynek pracy, inwestycje w gminie oraz edukacja – dostępność, jakość.

PLANY RELOKACYJNE MIESZKAŃCÓW GMINY BRZESZCZE

Badani odpowiadali na pytania dotyczące planów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania poza obszar gminy. Jest to istotne pytanie w kontekście odczuć, opinii społeczeństwa o ogólnym poziomie życia, warunków, możliwości rozwoju na terenie gminy.

Wykres 15. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość ankietowanych (41% udzielonych odpowiedzi) zdecydowanie nie zamierza zmienić swojego miejsca zamieszkania poza obszar gminy, ponadto 24% respondentów raczej nie zamierza tego robić. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, iż 18% osób biorących udział w badaniu rozważa możliwość przeprowadzki, a 8% zdecydowanie lub raczej chce to uczynić. Taki rozkład odpowiedzi oznacza, iż zdecydowana większość respondentów uważa, że ich życie w gminie jest na takim poziomie, że nie zamierzają oni zmienić miejsca zamieszkania poza jej obszar. Przy wytyczaniu kolejnych kierunków rozwoju gminy Brzeszcze należy jednak zwrócić uwagę na głosy tej części społeczeństwa, która na chwilę obecną nie widzi szans dalszego prosperowania w jej granicach i rozważa, albo w ogóle podjęła już decyzję, o zmianie miejsca zamieszkania.

ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Kolejną grupą docelową badania ankietowego byli przedstawiciele przedsiębiorstw. Ankietyzacji poddano nie tylko firmy, które mają swoje siedziby na terenie gminy Brzeszcze, ale także te, które prowadzą w jej granicach działalność. Ważne było wydzielenie tematu rynek pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż już na etapie diagnozy społeczno-gospodarczej ten obszar pojawił się jako problematyczny. Ponadto przedstawiciele przedsiębiorstw mają inną perspektywę oceny gminy niż pozostałe grupy interesariuszy.

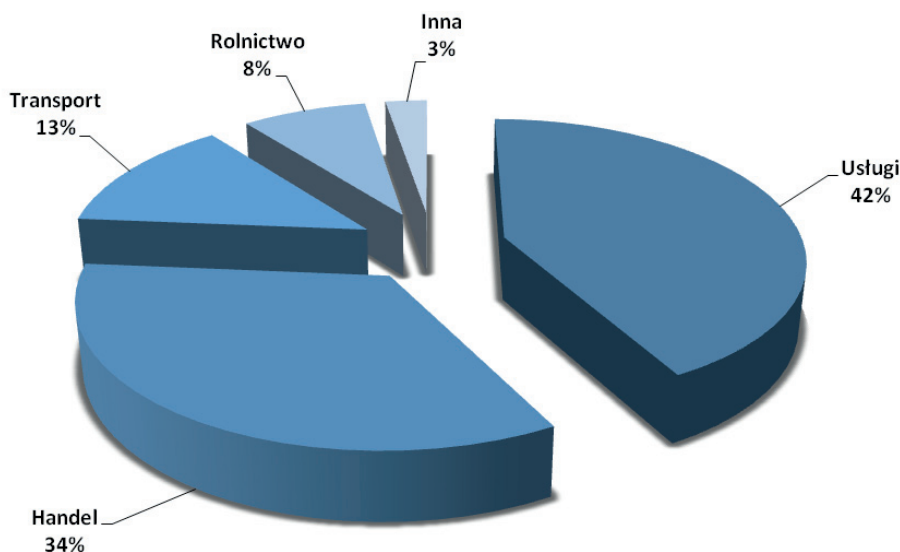
Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Dane o firmie: branża, rok rozpoczęcia działalności, wielkość zatrudnienia, siedziba firmy, miejsce wykonywania działalności.
2. Ocena rozwoju prowadzonej działalności.
3. Ocena bieżącej sytuacji finansowej.
4. Korzystanie z zewnętrznych form wsparcia finansowego.
5. Warunki prowadzenia działalności.
6. Wsparcie lokalnej działalności.
7. Propozycja zadania do realizacji na terenie gminy w okresie 2015–2024 z punktu widzenia respondenta.
8. Podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do przedsiębiorstwa.

DANE O FIRMIE

Na początku należy scharakteryzować grupę przedstawicieli przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu ankietowym.

Wykres 16. Rodzaje branż

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

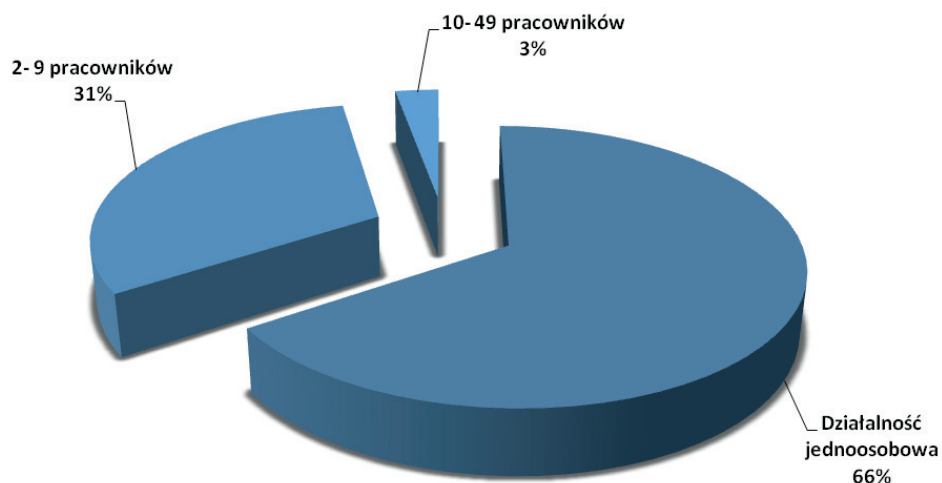
Większość przedstawicieli przedsiębiorstw, która wzięła udział w badaniu ankietowym reprezentuje branże związane z usługami (42% ankietowanych). Wśród kolejnych wskazań znalazły się: handel (34%), transport (13%) oraz rolnictwo (8%).

Tabela 42. Rok rozpoczęcia działalności

ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
Do 1989r.	8
1990–2004	40
2005–2013	49
2014	3
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość firm (49%), która wzięła udział w badaniu ankietowym, powstała lub też prowadziła działalność na terenie gminy w okresie między 2005–2013. Z kolei 40% ankietowanych reprezentuje firmy powstałe w okresie między 1990–2004. Najmniejszy odsetek respondentów stanowili przedstawiciele firm powstałych w 2014 roku (3%) oraz przed 1989 rokiem (8%).

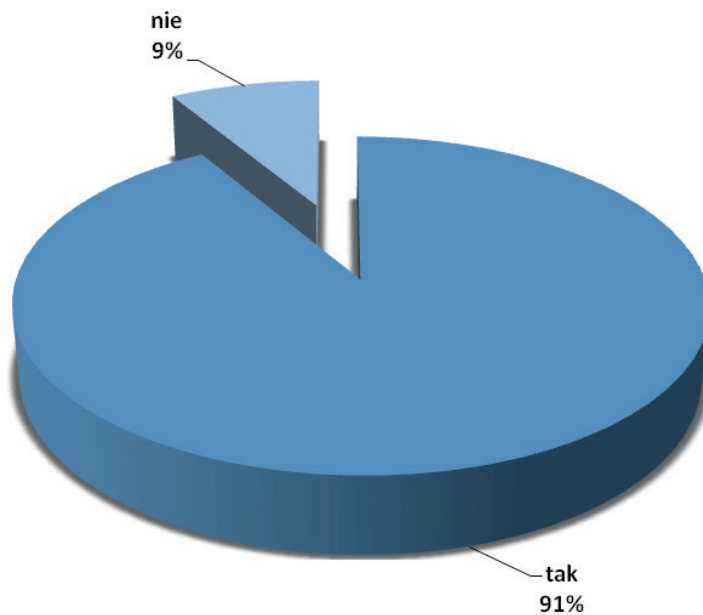
Wykres 17. Struktura wielkości zatrudnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Spośród wszystkich przedstawicieli firm, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, 66% reprezentuje firmy jednoosobowe, tj. zarejestrowane w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej. Pozostała część (34%) pracuje w mikroprzedsiębiorstwach (do 9 pracowników) oraz małych firmach zatrudniających do 49 pracowników.

Wykres 18. Pierwsza siedziba firmy / pierwsze miejsce wykonywania działalności

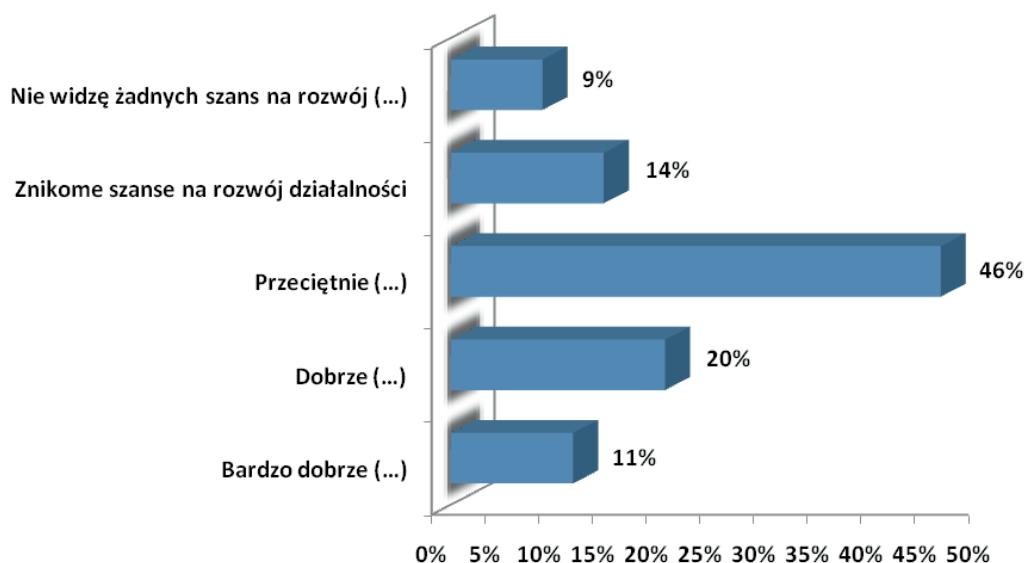
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Z danych wynika, że zdecydowana większość (91%) przedstawicieli firm, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, reprezentuje firmy, które działają lub posiadają siedzibę od początku na terenie gminy Brzeszcze. Należałoby w dalszym procesie uspołeczniania zastanowić się nad zagadnieniem, co przyciąga firmy, a co je z kolei zniechęca do działania na terenie niniejszej gminy. A zatem co jest jej słabą, a co mocną stroną w pozyskiwaniu firm, w konkurencji z gminami ościennymi o nowe miejsca pracy, nowych przedsiębiorców.

OCENA ROZWOJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Pytanie dotyczyło zarówno możliwości rozwoju samej działalności gospodarczej na terenie gminy jak i elementu współpracy, relacji przedsiębiorca – samorząd terytorialny.

Wykres 19. Jak ocenia Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej na obszarze gminy?

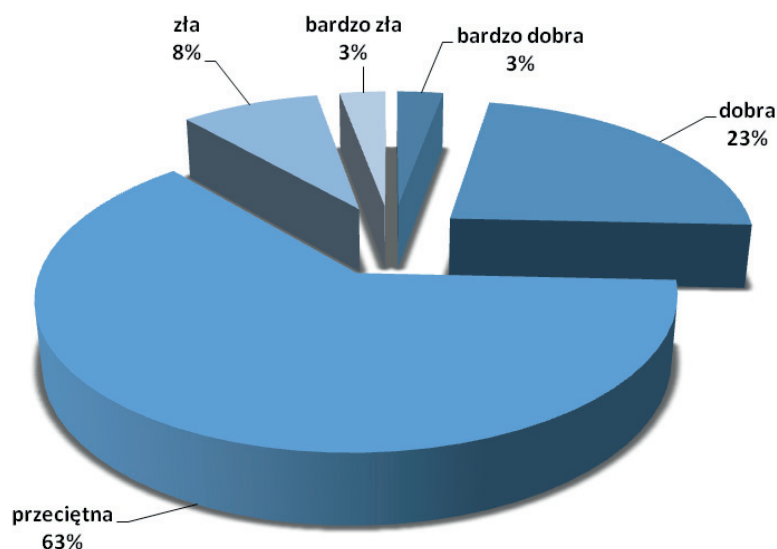
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów (46%) uznało, że ma przeciętne możliwości rozwoju na terenie gminy. Reprezentatywna była również grupa, która uznała możliwości rozwoju jako dobre (20%) lub bardzo dobre (11%). Pozostała część ankietowanych (14%) wskazała na znikome szanse rozwoju działalności lub całkowity brak szans na rozwój (9%). Zatem ogólna ocena możliwości rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze gminy jest pozytywna jeśli chodzi o dostrzeganie silnych stron działalności gospodarczej, jak i wzajemnego pola oddziaływania w relacjach firma – samorząd terytorialny. Nie należy jednak traktować tego pytania jako podsumowania analizy, a wstęp do dialogu przedsiębiorstw, samorządu terytorialnego oraz instytucji otoczenia biznesu.

OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI FINANSOWEJ

Wykres 20. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/ firmy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena sytuacji finansowej firmy jest ogólnie pozytywna. Zdecydowana większość wskazuje na przeciętną kondycję finansową (63%). Reprezentatywna jest również grupa wskazująca na dobrą (23%) lub bardzo dobrą sytuację finansową (3%). Pozostała część (11%) deklaruje, że ich sytuacja finansowa jest na złym lub bardzo złym poziomie.

KORZYSTANIE Z ZEWNĘTRZNYCH FORM WSPARCIA FINANSOWEGO

Tabela 43. Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?

KATEGORIA	TAK	NIE
Instrumenty finansowe o charakterze komercyjnym (pożyczki, kredyty, inne)	10	23
Finansowanie ze środków europejskich (np. POKL, PO IG, pożyczki Jeremie)	7	26
Dotacje z budżetu Skarbu Państwa (np. Funduszu Pracy, PFRON, inne)	2	31
Inne – jakie, wymień	0	33

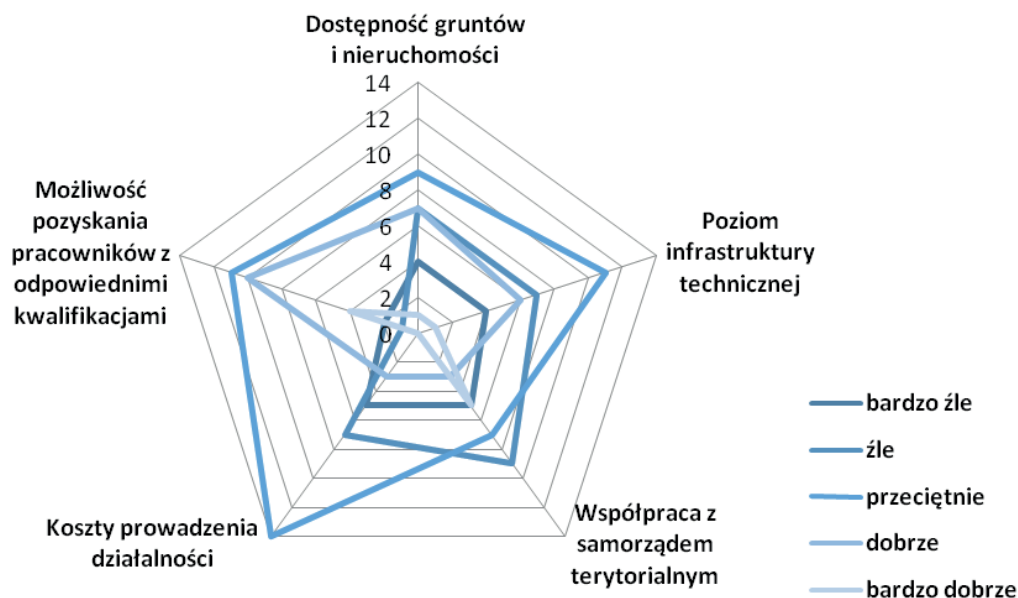
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów deklaruje, że korzystało z instrumentów finansowych o charakterze komercyjnym (pożyczek, kredytów). Nieco mniejsza grupa starała się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej oraz z instrumentów finansowych budżetowych. W dalszym etapie uspołeczniania Strategii rozwoju należałoby poruszyć kwestie dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych.

WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

Wykres 21. Jak ocenia Pan/ Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/ pozarolniczej na terenie gminy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość respondentów negatywnie ocenia współpracę z samorządem oraz koszty prowadzenia działalności rolniczej/ pozarolniczej. Z kolei jako przeciętne lub dobre są postrzegane: możliwość pozyskania pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, poziom infrastruktury technicznej oraz dostępność gruntów i nieruchomości pod działalność rolniczą/ pozarolniczą.

WSPARCIE LOKALNEJ DZIAŁALNOŚCI

Tabela 44. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane w Państwa gminie?

KATEGORIA	TAK	NIE
Tworzenie stref ekonomicznych	18	13
Zrzeszanie przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	14	17
Wsparcie finansowe przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	23	8
Poziom infrastruktury technicznej	18	13
Poziom infrastruktury logistycznej	21	10
Pomoc formalna przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	15	16
Promocja przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	19	12

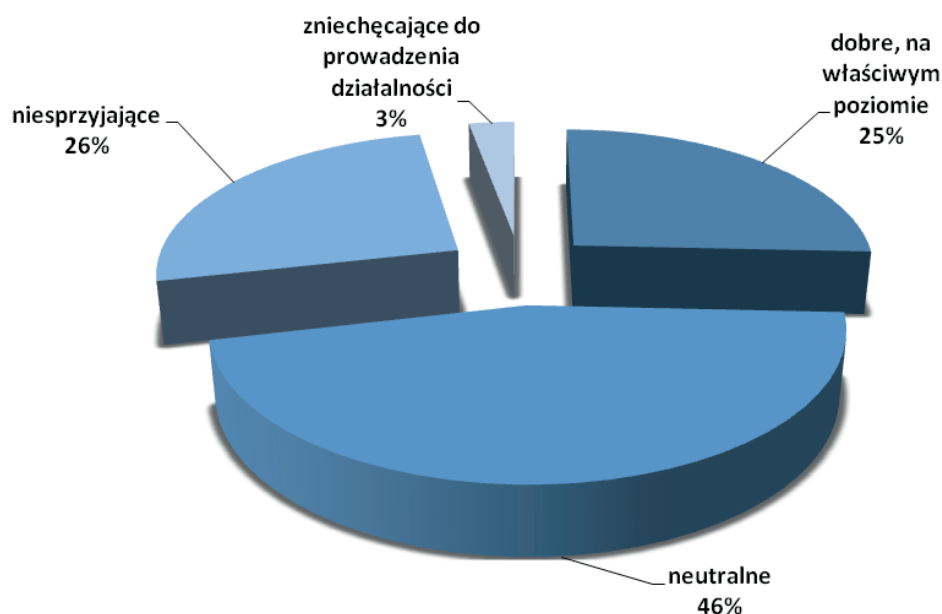
Pomoc w znalezieniu lub wyszkoleniu kadry	9	22
Wsparcie w zatrudnianiu pracowników, doposażeniu stanowisk pracy	20	11
Pomoc w znalezieniu odpowiednich nieruchomości	14	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci stwierdzili, że nie udzielana jest im pomoc w znalezieniu lub wyszkoleniu kadry. Pozytywnie natomiast ocenili wsparcie finansowe przedsiębiorców, rolników, rzemieślników, poziom infrastruktury logistycznej, a także wsparcie w zatrudnianiu pracowników, doposażeniu stanowisk pracy.

PODEJŚCIE PRZEDSTAWICIELI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO PRZEDSIĘBIORSTWA

Wykres 22. Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/ pozarolniczą?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów uznało, że podejście, relacje przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność gospodarczą jest neutralne (46% wskazań). Natomiast 25% badanych twierdzi, że jest ono dobre, na właściwym poziomie. Należy zwrócić jednak uwagę, na fakt, że 26% ankietowanych uważa podejście to za niesprzyjające, a w 3% przypadków nawet za zniechęcające do prowadzenia działalności gospodarczej.

ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Ostatnia grupa docelowa, która poddana została badaniom ankietowym to przedstawiciele organizacji pozarządowych. Środowiska organizacji pozarządowych są ważnym źródłem informacji o funkcjonowaniu społeczeństwa obywatelskiego, zrzeszania mieszkańców, poziomu rozwoju kapitału społecznego w gminie.

Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Obszar działalności organizacji pozarządowej
2. Ocena kondycji organizacji pozarządowej
3. Mocne strony organizacji pozarządowej
4. Słabe strony organizacji pozarządowej
5. Rozwój regionu, a fundusze pozyskiwane przez organizacje pozarządowe
6. Współpraca z samorządem terytorialnym
7. Formy współpracy organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym
8. Potrzeby organizacji pozarządowych
9. Propozycja zadania do realizacji na terenie gminy Brzeszcze w okresie 2015–2024 z punktu widzenia respondenta

Na początku należy określić do jakich organizacji pozarządowych należą respondenci niniejszego badania ankietowego oraz jaki jest ogólny obraz środowiska NGO w gminie Brzeszcze. A zatem należy odpowiedzieć na pytania dotyczące obszaru działań (tutaj można wskazać więcej niż jeden), kondycji trzeciego sektora, jego słabych i mocnych stron.

OBSZAR DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 45. Obszar działalności organizacji pozarządowej.

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ
Pomoc społeczna	5
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	6
Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, hobby	9
Edukacja i wychowanie	12
Ekologia i ochrona zwierząt, ochrona dziedzictwa przyrodniczego	4
Ochrona wolności i praw człowieka	8
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji	11
Ochrona i promocja zdrowia	9
Profilaktyka uzależnień	2
Wspomaganie i/lub zrzeszanie innych organizacji	3
Wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości	0
Wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych	6

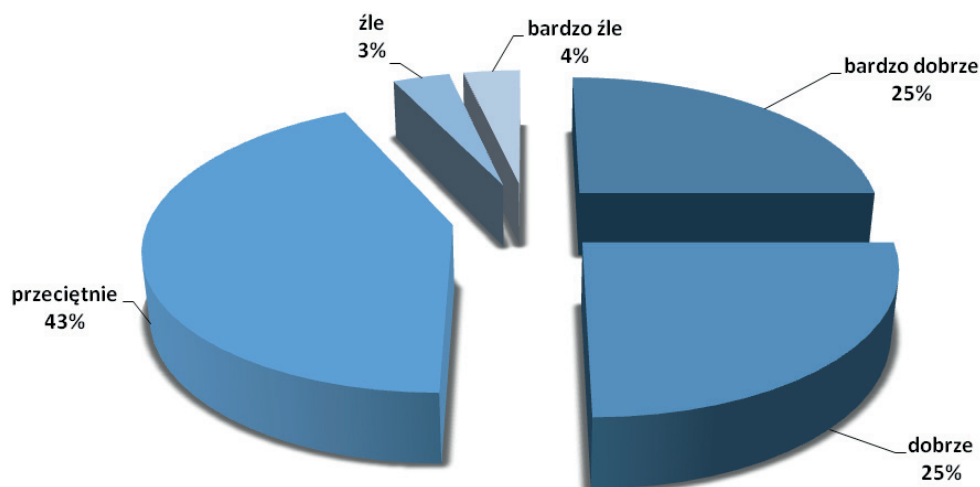
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wskazywane działania, realizowane przez środowisko pozarządowe z gminy Brzeszcze to przede wszystkim: edukacja i wychowanie oraz kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji. Osoby reprezentujące organizacje pozarządowe działają w zdecydowanej większości w tych dwóch obszarach.

OCENA KONDYCJI ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Wykres 23. Jak ocenia Pan/ Pani kondycję swojej organizacji pozarządowej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Przedstawiciele organizacji pozarządowych deklarują w 50%, że ich kondycja jest dobra lub bardzo dobra. Duży odsetek odpowiedzi stanowią wskazania, że kondycja organizacji pozarządowej jest przeciętna. Zatem wizerunek środowiska organizacji pozarządowych w ogóle, jego sytuacja, ogólne warunki działalności jest pozytywny.

MOCNE STRONY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 46. Mocne strony organizacji pozarządowej.

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
Wysokie przychody	0
Duża liczba członków/ pracowników	10
Rozpoznawalność organizacji w otoczeniu	16
Owocna współpraca ze społecznością lokalną	12
Wysokie kwalifikacje pracowników	5
Zaangażowanie członków/ pracowników	12
Realizacja ciekawych projektów	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jako mocne strony przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu gminy Brzeszcze wskazali przede wszystkim: rozpoznawalność organizacji w otoczeniu, owocną współpracę ze społecznością lokalną, zaangażowanie członków/ pracowników, a także realizacja ciekawych projektów. Głównymi zaletami środowiska NGO jest zatem społeczność lokalna, jej kapitał społeczny, chęć do angażowania się w sprawy społeczne, kulturalne.

SŁABE STRONY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Tabela 47. Słabe strony organizacji pozarządowej.

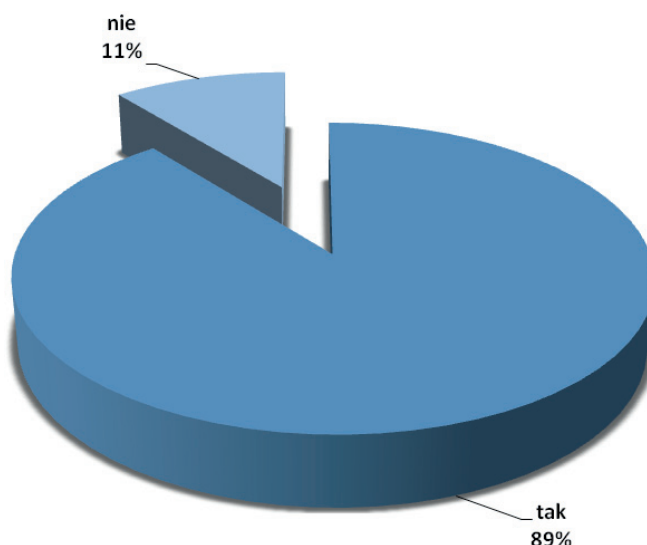
KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
Niskie przychody	19
Mała liczba członków/ pracowników	4
Niska rozpoznawalność organizacji w otoczeniu	4
Słaba współpraca ze społecznością lokalną	7
Niskie kwalifikacje pracowników	0
Słabe zaangażowanie członków/ pracowników	5
Brak realizacji ciekawych projektów	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ankietowani wskazali, że słabą stroną organizacji pozarządowych funkcjonujących w granicach gminy Brzeszcze są przede wszystkim niskie przychody.

ROZWÓJ REGIONU, A FUNDUSZE POZYSKIWANE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Wykres 24. Czy widzą Państwo szansę na rozwój regionu dzięki funduszom pozyskiwanym przez organizacje pozarządowe?

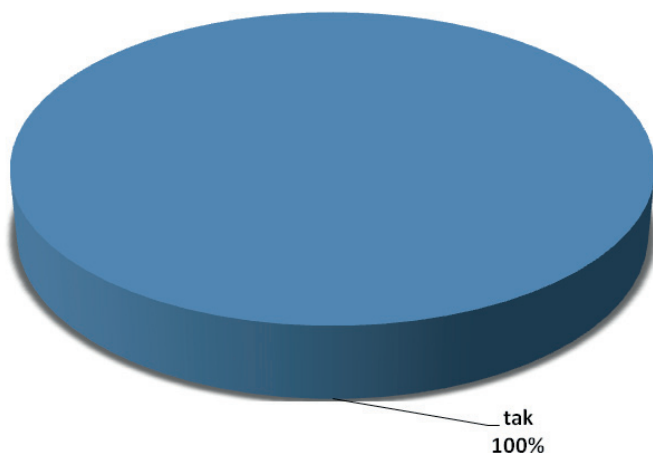
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci w zdecydowanej większości (89% wskazań) zadeklarowali, że fundusze pozyskiwane przez organizacje pozarządowe są szansą na rozwój regionu. Jest to istotne w kontekście także silnych i słabych stron organizacji pozarządowych. Ocena, że fundusze mają ważny wpływ na rozwój regionu, świadczy o tym, że należy ten proces wspierać w ramach współpracy samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. Środki te nie są postrzegane jako pozyskiwane na własne cele organizacji, ale dla dobra ogółu społeczności lokalnej, która będzie korzystała z produktów realizowanych działań.

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Wykres 25. Czy organizacja pozarządowa dąży do współpracy z samorządem terytorialnym?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie dotyczyło postrzegania samorządu terytorialnego jako partnera w realizowanych działaniach, w którym respondenci jednoznacznie wskazali na chęć współpracy z samorządem, nawiązanie lub też kontynuowanie współpracy. Warto by w takim razie przemyśleć w jaki sposób do tej pory była prowadzona współpraca jednostek samorządu gminnego ze środowiskiem NGO i na odwrót, a także jak poprawić te relacje, jak rozwinąć działania partnerskie.

FORMY WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Tabela 48. Formy współpracy dotyczące organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym, które są stosowane w Urzędzie Gminy

KATEGORIA	LICZBA WSKAZAŃ
Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych	12
Tworzenie wspólnych zespołów – doradczych, opiniujących, inicjatywnych	6
Doradztwo i udzielanie organizacjom pomocy merytorycznej w przygotowywaniu projektów i pisaniu wniosków	9
Wspieranie akcji promującej przekazywanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego	8
Prowadzenie i udostępnianie bazy danych o organizacjach pozarządowych	5
Popularyzacja działalności organizacji pozarządowych	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Przedstawiciele organizacji pozarządowych najczęściej wskazywali, że w Urzędzie Gminy Brzeszcze prowadzone jest doradztwo w zakresie przygotowywania projektów i pisanie wniosków o dofinansowanie. Jest to istotna informacja ze względu na wskazane słabe strony przez respondentów tj. przede wszystkim niskie dochody organizacji, a co za tym idzie trudności związane z realizacją ciekawych, potrzebnych projektów na terenie gminy. Ponadto ankietowani wskazali na współpracę w ramach konsultowania aktów prawnych oraz wspieranie akcji promującej przekazanie 1% podatku.

POTRZEBY ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Tabela 49. Jakie są zgłaszane potrzeby organizacji pozarządowych z Państwa gminy?

KATEGORIE	LICZBA WSKAZAŃ
Brak odpowiedniej liczby członków/ pracowników/ wolontariuszy lub niedostateczne ich kwalifikacje	7
Trudności we współpracy, angażowaniu społeczności lokalnej, w nawiązywaniu partnerstw z innymi podmiotami z gminy/ spoza gminy	11
Trudności we współpracy z samorządem terytorialnym	10
Brak środków finansowych na działalność statutową	19
Trudności w sprostaniu wszystkim obowiązkom formalnym	10
Niewystarczająca liczba szkoleń, doradztwa dla organizacji pozarządowych	11
Braki lokalowe lub w wyposażeniu	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najczęściej zgłaszane potrzeby przez organizacje pozarządowe, które deklarują respondenci, to: brak środków finansowych na działalność statutową, trudności we współpracy, angażowaniu społeczności lokalnej, w nawiązywaniu partnerstw z innymi podmiotami z gminy lub spoza jej obszaru oraz niewystarczająca liczba szkoleń, doradztwa dla organizacji pozarządowych.

3. SUGEROWANE KIERUNKI ROZWOJU GMINY BRZESZCZE

Każda ankieta – zarówno skierowana do mieszkańców, przedsiębiorstw jak i organizacji pozarządowych – zawierała tzw. kartę zadania, w której poproszono respondentów o zaproponowanie priorytetowego zadania do realizacji na terenie gminy Brzeszcze w okresie programowania na lata 2014–2020. Ankietowaniu zostali poproszeni o wskazanie nazwy zadania, krótkiego opisu oraz miejsca jego realizacji.

Zamieszczenie pytania w każdej ankiecie, do wszystkich grup docelowych badania ankietowego, miało na celu zbadanie potrzeb w zakresie zadań o charakterze inwestycyjnym lub nieinwestycyjnym (miękkim). Uwzględniono indywidualną perspektywę spojrzenia na potrzeby na terenie gminy Brzeszcze. Ponadto uwzględniono zróżnicowanie potrzeb u różnych grup docelowych. Inne potrzeby ma przedsiębiorstwo, które działa na terenie gminy Brzeszcze, inne zaś mieszkańiec, a jeszcze inne organizacja pozarządowa. Jest to także ważna informacja dla władz lokalnych, powiatowych oraz wojewódzkich odnośnie potrzeb gminy.

Celem karty zadań było także wytyczenie przykładowych kierunków rozwoju gminy Brzeszcze.

Z pewnością propozycje zawarte w karcie zadania należy traktować jak pewną próbę wskazania kierunku rozwoju dla gminy Brzeszcze. Elementem uzupełniającym będą m.in. konsultacje społeczne, na które zaproszeni zostaną wszyscy zainteresowani. Sam sposób dotarcia do respondentów sprawia, że katalog zadań na lata 2014–2020 należy potraktować jako otwarty. Informację podawały osoby, które są aktywne, zainteresowane sprawami regionu, uczestniczą w sprawach swojego regionu, mają kontakt z administracją publiczną.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE GMINY – PROPOZYCJA Z ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

Respondenci wskazali, że ich zdaniem priorytetowe do realizacji w okresie 2014–2024 są takie zadania, jak:

- skanalizowanie gminy,
- wybudowanie samodzielnej oczyszczalni ścieków dla sołectw wschodnich,
- czyszczenie kanalizacji burzowej i remont rowu F-16,
- umocnienie wałów przeciwpowodziowych od strony Janowca i Trzcinka,
- inwestycje przeciwpowodziowe (budowa wałów na Wiśle, umocnień brzegowych rzeki Soły, likwidacja niecek bezodpływowych), stworzenie lepszego systemu odwodnienia działek i rozbudowa kanalizacji burzowej,
- centralne na starych blokach,
- wodociągi, czyli ujęcie wody z KWK „Brzeszcze”, tańsza woda, remont rurociągów wodnych,
- budowa drogi S1 z węzłem Brzeszcze, obwodnica miasta, modernizacja dróg gminnych, więcej progów zwalniających na drogach prowadzących do osiedli,
- rozszerzenie komunikacji miejskiej,
- budowa chodników, na ciągach komunikacyjnych ustawić ławki dla starszych ludzi, podjazdy dla wózków,
- budowa parkingów,
- budowa ścieżek rowerowych,
- zmodernizować oświetlenie ulic na oświetlenie typu inteligentnego LED,
- uzbrojenie i przygotowanie terenów pod inwestycje,
- modernizacja linii kolejowej wspólnie z innymi gminami,
- budowa żłobka, przedszkola,
- place zabaw dla dzieci,
- stworzenie miejsc rozrywki dla młodzieży,
- budowa stadionów orlik, modernizacja boisk przyszkolnych, korty tenisowe,
- odkryta pływalnia,
- utrzymanie klubu sportowego, remont stadionu KS Górnik Brzeszcze i finansowanie drużyny,
- mieszkania dla młodych małżeństw,
- nowe miejsca pracy, szkolenia które pomogą w przekształcić się w celu znalezienia lepszej pracy, przyciągnięcie nowych inwestorów, budowa strefy przemysłowej (np. stare tereny KWK „Jawiszowice”), rewitalizacja terenów przemysłowych, szukanie funduszy na dofinansowanie,
- pomoc dla nowych przedsiębiorców,

- maksymalne zmniejszanie budżetu gminy poprzez obniżanie podatków i pozostawienie pieniędzy w kieszeni mieszkańców,
- rozwiązanie problemu Soły w Zasolu, która niebezpiecznie zbliża się do zabudowań,
- szkolenia kwalifikacyjne dla mieszkańców gminy,
- lepszy dostęp do lekarzy specjalistów,
- uporządkowanie sytuacji w NZOZ, upaństwowienie NZOZ Vita,
- podniesienie wyników edukacji w szkołach zwłaszcza w gimnazjach,
- na budynkach własnością gminy zamontować instalacje fotowoltaiczne,
- zadbanie o estetykę gminy, utrzymanie porządku w gminie, egzekwowanie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brzeszcze, zwłaszcza dla przedsiębiorców (śmieci dalej są składowane w rowach przydrożnych, na hałdach, itp.), nasadzanie krzewów i kwiatów,
- likwidacja straży miejskiej,
- selekcja pracowników w Gminie,
- budowa DDPS na terenie miasta Brzeszcze,
- odłączenie przedszkola „Tęcza” w Jawiszowicach od Szkoły Podstawowej, likwidacja zespołu Szkolno-Przedszkolnego na rzecz odrębnych placówek, modernizacja i remonty placówek oświatowych, przystosowanie do potrzeb niepełnosprawnych placówek oświatowych oraz ich wyposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne,
- rewitalizacja parku przy dworcowej, rozbudowa drugiej części parku,
- budowa obiektów rekreacyjnych oraz wypoczynkowych,
- siłownia na wolnym powietrzu,
- stworzenie reprezentacyjnego miejsca spotkań („rynek”), autentycznego „centrum” miasta w którym ludzie chętnie przebywają, gromadzą się, na którym mogą odbywać się imprezy,
- stworzenie we wszystkich miejscowościach centrów rekreacyjnych takich jak w Wilczkowicach przed Domem Ludowym,
- praca nad Ośrodkiem Kultury, przygotowanie szerszej oferty kulturalnej dla przedziału wiekowego 20–35 – warsztaty, konkursy, promocja lokalnych artystów, więcej imprez, koncertów, zorganizowanie czasu dla dzieci podczas wakacji, zorganizowanie obchodów ważnych rocznic historycznych,
- miejsce rekreacji odpoczynku nad rzeką Sołą,
- wytyczenie i zaaranżowanie centrum w „Starych Brzeszczach”,
- Utworzenie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- lokalizacja księgarni, sklepu muzycznego,
- dofinansowania dla mieszkańców z Unii na różne cele np. na budowę oczyszczalni przydomowych,
- zainteresowanie władz potrzebami i problemami przedstawianymi na zebraniach samorządowych,
- poprawa porządku i bezpieczeństwa przez rozbudowę monitoringu, zadbanie o bezpieczeństwo na osiedlach w nocy,
- weryfikacja i redukcja etatów w administracji, weryfikacja wynagrodzenia władz Agencji Komunalnej,
- organizowanie spotkań Burmistrza z mieszkańcami,
- zwiększenie płacy w placówkach gminnych dla osób które zarabiają najmniej,
- termomodernizacja obiektów szkolnych,
- ochrona najuboższych i rodzin wielodzietnych,
- pełna ochrona cmentarza przed podtopieniami.
- tereny pod budownictwo mieszkaniowe wraz z infrastrukturą, koncepcja przeznaczenia gminy na atrakcyjną „sypialnię” dla okolicznych ośrodków przemysłowych,
- zainicjowanie procesu, który będzie rozwijać i wspierać idee budżetu obywatelskiego,
- edukacja w zakresie istoty samorządu gminnego i roli poszczególnych organów – znalezienie kierunków rozwoju innych niż związane z istnieniem kopalni,
- edukacja w zakresie dostępnych form pomocy dla osób uzależnionych od używek, walka z alkoholizmem,
- dofinansowanie straży pożarnej,
- pomoc dla grup nieformalnych i stowarzyszeń w celu aplikowania po środki unijne,
- ściślej powiązać budżet gminy z programami wsparcia unijnymi lub innymi – np. funduszami norweskimi,
- szerokopasmowy Internet na terenie gminy,
- monitorowanie Kompani Węglowej w celu rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE GMINY

– PROPOZYCJA Z ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

- szkolenie dot. możliwości uzyskania dofinansowania ze środków europejskich,
- szkolenia dla małych przedsiębiorców dotyczące pozyskiwania funduszy dodatkowych – „skąd, jak i w jakiej formie – biznes plan itp.”,
- szkolenia – język,
- szkolenia dla młodych pracowników,
- pomoc przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej – organizacja szkoleń, doradztwo,
- obniżyć podatki od działalności, ubezpieczenia,
- kanalizacja,
- zmiana dostawcy wody z tyskiego na oświęcimski,
- gazowe ogrzewanie domów i mieszkań – sieć gazociągowa (metan z KWK),
- modernizacja dróg, budowa drogi ekspresowej S1,
- budowa chodników,
- budowa parkingów (bezpłatne),
- oświetlenie ulic,
- ścieżki rowerowe,
- obniżenie kosztów administracji,
- ochrona środowiska,
- budowa żłobka,
- dom dziennego pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- budowa ogólnodostępnego boiska dla dzieci i młodzieży,
- ocieplenie i odmalowanie murów szkoły podstawowej nr 2,
- udostępnienie boiska dla dzieci po godzinach lekcyjnych – szkoła podstawowa nr 2,
- budowa lodowiska,
- budowa otwartego kąpieliska (patrz żwirownia Kaniów),
- zagospodarować miejsca rekreacyjne,
- wytyczenie centrum rozrywkowo-usługowego np. w postaci deptaka, parku lub innego miejsca z lokalami użytkowymi,
- inkubator przedsiębiorczości do kontaktu z firmami, promocji, wsparciem technicznym i szkoleniowym,
- zwiększyć tereny inwestycyjne,
- budowa strefy przemysłowej, przekwalifikowanie terenów na usługowe i przemysłowe.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE GMINY

– PROPOZYCJA Z ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

- remont Ośrodka Kultury,
- budowa żłobka,
- budowa otwartego kąpieliska,
- budowa lodowiska,
- wykorzystanie placu „pod lipkami”, jako terenu rekreacyjnego z urządzeniami do ćwiczeń, palcu na zabawy taneczne i estradę,
- utworzenie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- budowa boiska ze sztuczną nawierzchnią i oświetleniem typu „ORLIK”,
- budowa boiska ORLIK wraz z przybocznym placem zabaw dla dzieci i siłownią na świeżym powietrzu dla dorosłych – Skidziń,
- remont stadionu sportowego oraz hali sportowej,
- zwiększenie poziomu dofinansowania na działalność sportową,
- budowa rynku,
- termomodernizacja obiektów komunalnych,
- kanalizacja,
- budowa wodociągu,

- modernizacja dróg gminnych,
- budowa chodników, ścieżek rowerowych,
- udostępnianie pomieszczenia dla organizacji – Dom Ludowy (Skidziń), budowa pomieszczenia, dla organizacji (Jawiszowice),
- modernizacja Domu Ludowego – Bór,
- troska o środowisko, czystość,
- dbałość o budynki szkolno-przedszkolne.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. METODOLOGIA	4
3. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	6
4. MISJA I WIZJA ROZWOJU GMINY BRZESZCZE	11
5. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	12
6. FINANSOWANIE	41
7. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY BRZESZCZE NA LATA 2015–2024	42
8. PROPONOWANY KATALOG WSKAŹNIKÓW	43
9. ZAKOŃCZENIE	48
 ZAŁĄCZNIK NR 1.	
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY BRZESZCZE	49
WSTĘP	49
1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY BRZESZCZE	49
1.1. POŁOŻENIE I OTOCZENIE	49
1.2. WARUNKI NATURALNE	49
2. SFERA TECHNICZNA	53
2.1. SIEĆ KOMUNIKACYJNA	53
2.2. MIESZKALNICTWO	53
2.3. SIEĆ WODOCIĄGOWA, KANALIZACYJNA, GAZOWA	54
2.4. SIEĆ ENERGETYCZNA I CIEPŁOWNICZA	56
2.5. GOSPODARKA ODPADAMI	56
2.6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA – SFERA TECHNICZNA	57
3. SFERA GOSPODARCZA	58
3.1. BEZROBOCIE	58
3.2. PODMIOTY GOSPODARCZE I OTOCZENIE BIZNESU	59
3.3. ROLNICTWO	61
3.4. PRZEMYSŁ	63
3.5. TURYSTYKA	63
3.6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA – SFERA GOSPODARCZA	64
4. SFERA SPOŁECZNA	66
4.1. PROCESY DEMOGRAFICZNE	66
4.2. EDUKACJA	69
4.3. KULTURA I SZTUKA	72
4.3. SPORT I REKREACJA	74
4.4. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE, PRZECIWPOWODZIOWE ORAZ PRZECIWPOŻAROWE	74
4.5. OCHRONA ZDROWIA	74
4.6. POMOC SPOŁECZNA	75
4.7. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	78
4.8. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE GMINY	79
4.9. ANALIZA WSKAŹNIKOWA – SFERA SPOŁECZNA	79
5. ANALIZA SWOT GMINY BRZESZCZE	81

ZAŁĄCZNIK NR 2.

RAPORT Z BADANIA ANKIETOWEGO	82
WSTĘP	82
1. CEL I METODA BADAŃ	82
2. GMINA BRZESZCZE W PERCEPCJI MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	84
ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW	84
ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORSTW	91
ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	97
3. SUGEROWANE KIERUNKI ROZWOJU GMINY BRZESZCZE	102

SPIS MAP

Mapa 1. Gmina Brzeszcze na tle Polski, województwa małopolskiego oraz powiatu oświęcimskiego	50
--	----

SPIS TABEL

Tabela 1. Proces budowy Strategii rozwoju gminy Brzeszcze na lata 2015–2024	5
Tabela 2. Wskaźniki ogólne	43
Tabela 3. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: ROZWINIĘTA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA LOKALNA	44
Tabela 4. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO	44
Tabela 5. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: WYSOKI POZIOM EDUKACJI I WYCHOWANIA	45
Tabela 6. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: WYSOKI POZIOM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO,	
Tabela 7. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY GMINY BRZESZCZE	46
Tabela 8. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: OCHRONA ŚRODOWISKA	46
Tabela 9. Wskaźniki realizacji celu strategicznego: WZMACNIANIE POTENCJAŁU I SKUTECZNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	47
Tabela 10. Wyposażenie mieszkań w instalacje w gminie Brzeszcze w 2013 roku [w %]	53
Tabela 11. Warunki mieszkaniowe w gminie Brzeszcze na tle powiatu i województwa w 2013 roku	54
Tabela 12. Sieć wodociągowa w gminie Brzeszcze w 2013 roku	54
Tabela 13. Sieć kanalizacyjna w gminie Brzeszcze w 2013 roku	55
Tabela 14. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w gminie Brzeszcze w 2013 roku [w %]	55
Tabela 15. Sieć gazowa w gminie Brzeszcze w 2013 roku	56
Tabela 16. Analiza wskaźnikowa – sfera techniczna	57
Tabela 17. Liczba bezrobotnych w gminie Brzeszcze w przedziałach wiekowych w 2013 roku	58
Tabela 18. Bezrobocie wg wykształcenia w gminie Brzeszcze w latach 2011–2013	58
Tabela 19. Bezrobocie w gminach powiatu oświęcimskiego w 2014 roku	59
Tabela 20. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w gminie Brzeszcze w 2013 roku	59
Tabela 21. Podmioty gospodarcze wg rodzajów działalności w 2013 roku	60
Tabela 22. Podmioty gospodarcze wg liczby klas wielkości w 2013 roku	60
Tabela 23. Wskaźniki gospodarcze gminy Brzeszcze na rok 2013	60
Tabela 24. Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Brzeszcze w 2010 roku [w ha]	62
Tabela 25. Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów	62
Tabela 26. Analiza wskaźnikowa – sfera gospodarcza	65
Tabela 27. Gęstość zaludnienia w gminie Brzeszcze na tle powiatu, województwa i kraju w 2013 roku	66
Tabela 28. Wskaźnik obciążenia demograficznego gminy Brzeszcze na tle powiatu, województwa i kraju w 2013 roku	69
Tabela 29. Przedszkola w gminie Brzeszcze w 2013 roku	69
Tabela 30. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2012 roku	70
Tabela 31. Współczynnik skolaryzacji w gminie Brzeszcze w 2013 roku [w %]	71

Tabela 32. Komputeryzacja szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Brzeszcze w 2012 roku	71
Tabela 33. Imprezy zorganizowane przez Ośrodek Kultury w 2013 roku [w szt.]	73
Tabela 34. Charakterystyka bibliotek w gminie Brzeszcze	73
Tabela 35. Korzystający z pomocy społecznej	75
Tabela 36. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom w gminie Brzeszcze w latach 2011–2013	76
Tabela 37. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej i świadczenia pomocy społecznej	77
Tabela 38. Analiza wskaźnikowa – sfera społeczna	80
Tabela 40. Struktura wiekowa respondentów	84
Tabela 41. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie gminy w latach 2014–2020	89
Tabela 42. Rok rozpoczęcia działalności	92
Tabela 43. Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?	94
Tabela 44. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane w Państwa gminie?	95
Tabela 45. Obszar działalności organizacji pozarządowej	97
Tabela 46. Mocne strony organizacji pozarządowej	98
Tabela 47. Słabe strony organizacji pozarządowej	99
Tabela 48. Formy współpracy dotyczące organizacji pozarządowej z samorządem terytorialnym, które są stosowane w Urzędzie Gminy	100
Tabela 49. Jakie są zgłaszane potrzeby organizacji pozarządowych z Państwa gminy?	101

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba bezrobotnych w gminie Brzeszcze w latach 2009–2013	58
Wykres 2. Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą w gminie Brzeszcze w 2010 r.	61
Wykres 3. Liczba ludności w gminie Brzeszcze w latach 2008–2013	66
Wykres 4. Przyrost naturalny w gminie Brzeszcze w latach 2008–2013	67
Wykres 5. Saldo migracji w gminie Brzeszcze w latach 2008–2013	67
Wykres 6. Struktura wiekowa gminy Brzeszcze w latach 2008–2013	68
Wykres 7. Struktura wiekowa gminy Brzeszcze na tle powiatu, województwa i kraju w 2013 roku	68
Wykres 8. Struktura wykształcenia respondentów	85
Wykres 9. Struktura zatrudnienia	85
Wykres 10. Ocena potrzeby posiadania Strategii rozwoju	86
Wykres 11. Ogólna ocena życia w gminie	87
Wykres 12. Ocena sytuacji w gminie	87
Wykres 13. Ocena poczucia przynależności do gminy	88
Wykres 14. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie gminy	89
Wykres 15. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat	90
Wykres 16. Rodzaje branż	91
Wykres 17. Struktura wielkości zatrudnienia	92
Wykres 18. Pierwsza siedziba firmy / pierwsze miejsce wykonywania działalności	93
Wykres 19. Jak ocenia Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej na obszarze gminy?	93
Wykres 20. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/ firmy?	94
Wykres 21. Jak ocenia Pan/ Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/ pozarolniczej na terenie gminy? ...	95
Wykres 22. Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/ pozarolniczą?	96
Wykres 23. Jak ocenia Pan/ Pani kondycję swojej organizacji pozarządowej?	98
Wykres 24. Czy widzą Państwo szansę na rozwój regionu dzięki funduszom pozyskiwanym przez organizacje pozarządowe?	99
Wykres 25. Czy organizacja pozarządowa dąży do współpracy z samorządem terytorialnym?	100